

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 20 (1527) 1979 GEGUŽES - MAY 17

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Rinkimai

Parlamentiniai rinkimai yra normalus kiekvieno demokratinio krašto procesas, kuriame pasireiškia gyventojų valia. Ja remiantis yra valdomas kraštas. Tai pagrindas, kuriuo laikosi kiekviena demokratinė santvarka. Tai priešingybė diktatūrinei sistemai, kuri remiasi ne tautos, o diktatoriaus arba diktuojančios grupės valia. Pastaroji įveda griežtą tvarką, bet kartu — ir savas prievartinės idėjas. Diktatūrinėje sistemoje galioja ne tauta, o valdovas. Demokratinėje santvarkoje tauta diktuoja valdantiesiems, kurių pareiga užtikrinti minties ir kitas laisves. Idėjos ateina iš tautos, kristalizuojasi politinių partijų programose, kurias atrenka balsuotojų dauguma. Kanada yra vienas iš tokių plačios demokratinės santvarkos kraštų, kuriame balsuojančio piliečio balsą turi net kiekvienas ateivis, po trejų metų gavęs pilietybę. Tai teisė pareikšti savo nuomonę krašto valdymo klausimais. Kartu ji yra ir laisvės liudijimas. Tai ženklas, kad krašte respektuojamas kiekvienas pilietis, kad jo balsas yra reikšmingas. Juk jis lemia vienokią ar kitokią krašto valdžią. Dėlto svarbu, kad visi piliečiai balsuotų, nes tuo būdu pilniau pasireiškia gyventojų valios visuma.

KIEKVIENŲ rinkimų atveju "TŽ" redakcija gauna paklausimų balsavimo reikalu ir net pageidavimų pasisakyti už ką reikėtų balsuoti. Per išitus tris dešimtmečius "TŽ" nėra pasisakę nė už vieną partiją, nes nėra nė vienos jų rėmėjų. Jei pasisakyti už vieną kurią partiją, taptų lyg ir jos laikraščiu. Balsavimas yra individualus kiekvieno piliečio sprendimas, ir laikraščio nurodymai nebūtina turėtų lemti krašto gerovės motyvus. Dauguma lietuvių Kanadoje gyvena nebe pirmą dešimtmetį ir yra pakankamai susipažinę su politinėmis krašto partijomis. Išskyrus komunistus, didelio skirtumo tarp jų nėra. Dėlto kartais sunku pasirinkti bei padaryti geriausią sprendimą. Pastarąjį darant, visų pirma turėtų lemti krašto gerovės motyvus. Šių rinkimų atveju iškyda du pagrindiniai motyvai — krašto vienybė ir ekonominė gerovė. Kiekvienas balsuotojas, žvelgdamas į partijų programas, jų vadus, jų pajėgumą, — žiūrės, kuri partija gali geriausiai tą užduotį atlikti. Visiems aišku, kad maža grupė, neturinti pakankamai plačios atramos krašte, to negali padaryti. Tokio masto užduoties reikia pajėgios partijos su atitinkama programa. Pasirinkimą turėtų lemti ne asmeninės simpatijos ar antipatijos, bet partijos ir jos vadų pajėgumas bei artumas mūsų interesams.

SIUO METU Kanada, kaip valstybė, pergyvena politinę krizę. Federacinėje jos struktūroje atsirado spragų, gresiančių krašto vienybei. Dėlto šie nauji rinkimai š.m. gegužės 22 dieną gali būti lemtingi. Nuo jų priklausys lemiantys ateities posūkiai. Lietuviai juose turėtų visi dalyvauti. Tiesa, viso krašto mastu jie nėra gausūs, rinkimų nulemti negali, tačiau kaip turėtų būti, gausūs balsas yra svarus, jeigu visi balsuoja. Be to, gausus lietuvių dalyvavimas balsavime pabrėžtų jų pilietiškumą bei pareigingumą. Anglų ir prancūzų kilmės kanadiečiai kartais priekaištuoja kitom etninėm grupėm, esą jos domisi tik savo kilmės kraštais ir nedalyvauja Kanados gyvenime. Lietuviai turėtų pasirodyti sąmoningais krašto piliečiais, aktyviai dalyvauti rinkimuose. Nuo to gali ateityje priklausyti ir daugiakultūrės vyriausybės politika. Iki šiol lietuviams ir kitiems ji buvo labai palanki. Partijos turėtų pajusti, kad etninės grupės yra gana reikšminga jėga, pasireiškianti rinkimuose ne tik gausiu balsavimu, bet ir kandidatais. Šį sykį, šalia kitų etninių kandidatų, yra ir mūsų tautietis prof. Romas Vastokas. Tai rodo aktyvų lietuvių nusiteikimą rinkimų atžvilgiu. Tegu jis pasireiškia visu pilnumu gegužės 22 dieną.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanadiečiai - sovietų piliečiai?

Naujasis Sovietų Sąjungos pilietybės įstatymas, įsigaliojantis š.m. liepos 1 d., atkreipė dėmesį į išeivių vaikus. Šiuo klausimu specialią konferenciją Toronte surengė Kanados Žydų Kongresas, lenkų, vengrų, čekoslovakų, ukrainiečių ir latvių bendruomenių atstovai. Pagal tą sovietinį įstatymą, net užsienyje gimę išeivių vaikai bus laikomi Sovietų Sąjungos piliečiais, jeigu abu jų tėvai yra gimę dabartinėje Sovietų Sąjungos teritorijoje. Atsisakyti tos pilietybės bus leidžiama tiems vaikams, kurių tik vienas tėvų yra gimęs toje teritorijoje. Spaudos konferencijoje buvo pažarta priekaištų Kanados užsienio reikalų ministerijai, kad ji lig šiol nėra pareiškusi oficialaus protesto neteisėtoms Kremliaus vadų pretenzijoms, nors jos gali liesti apie 3 milijonus kanadiečių. Tai ypač gali būti jaučiami tais atvejais, kai tokie kanadiečiai lankosi Sovietų Sąjungoje ir kai jiems reikalinga Kanados apsauga. Sovietų Sąjunga tada galės atimti Kanados ambasados pastangas padėti, motyvuodama naujuoju savo įstatymu, pagal kurį tokie kanadiečiai laikomi ne Kana-

dos, o Sovietų Sąjungos piliečiais. Pagal tą naująjį įstatymą, savaime suprantama, Sovietų Sąjungos piliečiais laikomi visi jos teritorijoje gimę išeiviai, dabar turintys Kanados ar kurios kitos šalies pilietybę. Prieš tokį privertinį sovietinės pilietybės užkrovimą turėtų protestuoti visos etninės Kanados grupės. Užsienio reikalų ministerijoje buvo pareikšta, kad Kanada tik neseniai gavo neoficialų šio sovietinio įstatymo vertimą ir kad dabar jis esąs studijuojamas.

Augščiausiasis Ontario teismas Otavoje nutėisė paštininkų unijos vadą J. C. Parrotą kalėti tris mėnesius su papildoma sąlygine pusantrų metų bausme. Šis bausmė jam paskirta už parlamento įsaką pažeidimą paskutiniam praėjusių metų streikui. Legaliai pradėta streiką tada užbaigė federacinio parlamento įsakas paštininkams grįžti darbui. J. C. Parrotas atsisakė tą įsaką vykdyti ir ragino paštininkus tęsti streiką. Savo nuomonę jis pakeitė tik tada, kai buvo sumintas po kelių dienų ir nuvežtas teisman. Pirmą kartą Kanados darbo unių istorijoje J. C. Parrotas buvo teisiamas pagal kari (Nukelta į 8 psl.)

Drąsaus kovotojo už žmogaus teises bei laisves a.a. kun. KAROLIO GARUCKO laidotuvių pavergtose Lietuvoje pamokslą sako kun. ALFONSAS SVARINSKAS, apsuptas kelių kunigų; žemiau — dalis laidotuvių dalyvių. Vėlonis palaidotas 1979 m. balandžio 10 d. Ceikiniuose

Laisvės balsai sovietinėj vergijoj

Laisvoji (pagrindinė) spauda Lietuvoje — apžvalga

Siuo metu Lietuvoje išeina nemažai periodinių, tęsinių bei dokumentinių leidinių. ("Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika", "Aušra", "Dievui ir Tėvynei", "Rūpintojėlis", "Tiesos kelias", "Perspektivos", "Aušrelė" ir kt.). Kurį laiką ėjo ir "Laisvės šauklys", bet, kaip pranešė laisvoji spauda, KGB jį pasmaugė. Į jo vietą stojo "Aušrelė".

Čia norime peržvelgti kaikuorius tu leidinių, daugiau dėmesio skirdami paskutiniams numeriams, kurie jau pasiekė "Alma Mater" redakciją.

Pirmiausia apžvelgsime "Kultūros Archyvo" I t. (išleidimo data nepažymėta).

Leidinyje prasideda T. Venclovo "Ivadu". Jo autorius prisimena Džordžo Orvelo romaną "1984", kur "vaizduojama visuomenė, kuriai pavyko galutinai sunaikinti asmenybę... Svarbiausią vaidmenį čia vaidina prievarta — baudžiamieji organai... Yra dar propaganda, visiems privalomi ritualai, net naujoviška varu brukama kalba, kurioje įtarinoms sąvokoms žymėti stinga žodžių. Labiau nusipelnusiems visuomenės nariams leista vaidmanauti: tu gali matyti aplink save blogį, bet tai tavo privatus reikalas — viešumoje turi save kontroliuoti... Paskutinisis ir labai esmingas metodas — praeities kontrolė. Kas valdo praeitį, tas valdo ir dabartį, ir ateitį. Todėl iš praeities išbraukiama visa, kas nepatogu šios dienos požiūriui. Kita vertus, prikuriama ir tai, ko nebuvo".

Į "Kultūros Archyvą" pateko septyni niekur nespausdinti Kazio Inčiūros eilėraščiai. Eilėraš-

tyje "Šaltieji vėjai" poetas sako: Toli paliko tėviškos ugnelės, Ir kūdikio sapnai, ir artimi veidai, Ir šimtas saulų švietė man kadais. Čionai klampojam alkani, sušalę. Kada sugrįžti leisi, Visagali, Kur plasta židinio rami ugnelė, Kur kūdikystės nuostabi šviesa Nušvinta kertės ir buitės visa?

Toliau eina O. Lukauskaitės atsiminimų pluoštas iš sovietinio lagerio — "Lagerio pasakos" (1973 m.). Skyrelyje "Grožis" autorė rašo: "Dabar aš žinau, kas yra badas, vargas, skurdas, ne vienos dienos — ilgų metų badėjimas. Ir liudiju — grožio palaima patyriau kaip tik didžiausiam skurde ir varge".

Autorė pateikia epizodų iš Lukiškių kalėjimo, kur prisimena Džordžo Orvelo romaną "1984", kur "vaizduojama visuomenė, kuriai pavyko galutinai sunaikinti asmenybę... Svarbiausią vaidmenį čia vaidina prievarta — baudžiamieji organai... Yra dar propaganda, visiems privalomi ritualai, net naujoviška varu brukama kalba, kurioje įtarinoms sąvokoms žymėti stinga žodžių. Labiau nusipelnusiems visuomenės nariams leista vaidmanauti: tu gali matyti aplink save blogį, bet tai tavo privatus reikalas — viešumoje turi save kontroliuoti... Paskutinisis ir labai esmingas metodas — praeities kontrolė. Kas valdo praeitį, tas valdo ir dabartį, ir ateitį. Todėl iš praeities išbraukiama visa, kas nepatogu šios dienos požiūriui. Kita vertus, prikuriama ir tai, ko nebuvo".

Paskutinis dalykas — tai "Pažyma dėl žurnalo 'Kultūros Barai' ir kaikuorių kitų klausimų". Jos autorius — G. Juršėnas, buvęs Lietuvos KP CK propagandos ir agitacijos skyriaus instruktorius. Data — 1973 m. lapkričio mėn. 7 d.

Siame C. Juršėno straipsnyje — pažymoje išdėstytos visos "nuodėmės", kurias daro ar darė "Kultūros Barai" bei kiti spaudos organai. Be abejonės, tokia "pažyma" nėra viešai skelbiama. Ji skirta "išrinktųjų" grupei, kad jie turėtų "pagrindą", kritikuodami spaudos organus. Jos turinio konkrečiai nežino redakcijos darbuotojai, išskyrus tuos, kuriems reikia žinoti...

Kaip matome, leidinys "Kultūros Archyvas" reikšmingas mūsų kultūros istorijai. Be to, jo medžiaga aktuali daugeliu požiūriu. Gaila, kad kol kas te susilaukėme tik I tomo.

Pasaulio įvykiai

NAUJĄ ATOMINIUS GINKLUS APRIBOJANČIĄ SALT II SUTARTĮ JAV prez. J. Carteris ir Sovietų Sąjungos kompartijos vadas L. Brežnevas pasirašys birželio 15-18 d.d. Austrijos sostinėje Vienoje. Ši data nėra visiškai tikra dėl silpnokos L. Brežnevo sveikatos. Prancūzijos prez. V. G. d'Estaingo viešnagės metu Maskvoje jis negalėjo dalyvauti ilgesniuose posėdžiuose, oficialiame priėmime valgė tik su šaukštu, atsisakydamas peilio ir šakutės. Naujai sutarčiai paruošti prireikė net 7 metų. Ji liečia tolimojo skrydžio raketas žemės bazėse, povandeniniuose laivuose, atomines bombas bombonešiuose, pažemę skrendančius nedidelius lėktuvus, neturintčius įgulos. Pradžioje sutartis SALT II ir Sovietų Sąjungai, ir JAV leidžia turėti po 2.400 raketų su atominiais užtaisais, bet jų skaičius iki 1982 m. turi būti su-

mažintas iki 2.250. Praktiškai tai reiškia tik sovietinio atominio arsenalo sumažinimą, nes lig šiol Sovietų Sąjunga turėjo daugiau raketų už JAV. Apribojamas ir atominių užtaisų skaičius raketoms — jų kiekviena raketą gali turėti keletą, nukreipiamų į atskirus taikinius. Naujoji sutartis galios iki 1985 m. Siame laikotarpyje abiem šalim leidžiama savo atominį arsenalą papildyti tik viena naujo tipo raketą. Europoje pasigirdo balsų prieš naująją sutartį, nes ji net nebando reguliuoti vidutiniams nuotoliams skirtų raketų, kurios V. Europai sudaro didžiausią pavojų. Sutartį dviejų trečdalių balsų dauguma turės ratifikuoti JAV senatas, galintis padaryti kaikuorių pakeitimų, dėl kurių vėl tektų atnaujinti derybas. Didžiausią problemą amerikiečiams politikams sudaro sovietinių įsipareigojimų vykdymo prieštara. Irane buvo prarastos kelios specialaus radaro bazės, sekusios sovietinių raketų bandymus Sibire. Liko tik radaro tinklas Turkijoje ir erdvių satelitai.

tijos I sekr. P. Griškevičių, kuris taip pat yra per daug lanks-

tus Maskvai.

Nacių medžioklė

JAV kongresas, pataikaudamas žydų kilmės amerikiečiams, sustiprino II D. karo nusikaltėlių medžioklę JAV teritorijoje. Specialiam 13 asmenų komiteui vadovavęs M. Mendelsohnas dabar buvo pakeistas Vašingtone gyvenančiu advokatu W. Rockleriu, kuriam 1947-49 m. teko būti oficialiu JAV prokuroru Nuerenbergo teismuose. Komiteto narių skaičius padidintas iki 50. Lig šiol tam komitetui pavyko surasti 12 asmenų, kaltinamų kariniais nusikaltimais, daugiausia žydų žudymu.

Atmetė planą

Prez. J. Carteris, matydamas didėjančią benzino trūkumą, norėjo įvesti jo normavimą, jeigu kiltų rimtas reikalas. Pritarimas buvo gautas senate 58:39 balsų santykiu, bet JAV atstovų rūmai pasiūlytą planą atmetė 246:159 balsais. Benzino trūkumas šiuo metu labiausiai yra pajietęs pietinę Kaliforniją — didelį automobilių skaičių turintį Los Angeles miestą bei jo apylinkes, kur nėra plataus viešojo susisiekimo tinklo. Kalifornijon pakankamai atvežama naftos iš Aliaskos, tačiau ten neužtenka turimų naftos perdirbimo įmonių, nes jų tinklų susilpnino už gamtos apsaugą kovojantys amerikiečiai. Pastaruoju metu buvo statomos tik mažos įmonės, kurios dabar neįstengia aprūpinti Kalifornijos benzinu. Jo pardavyklos buvo priverstos pačios įvesti kontrolę: vieną dieną jis parduodamas tik tiems automobiliams, kurių registracijos numeriai baigiasi lygine skaitline, kitą dieną — turintiems nelyginę skaitlinę.

Atentatas

Jungtinis Baltiečių Komitetas JAV išsiuntinėjo UPI agentūros pranešimus apie kovo viduryje įvykusį atentatą prieš Latvijos kompartijos I sekr. Augustą Vossą. Juos paruošė toje agentūroje dirbantis latvis žurnalistas E. Sveilis, remdamasis iš Latvijos atvykusių asmenų informacija. Teigiama, kad kelis šūvius į A. Vosso automobilį paleido vienas studentas Rygoje, kai kompartijos viršininkas važiojo į savo vasarnamį prie Jūrmalos ar grįžo iš jo. Nušautas buvo tik KGB pareigūnas, vairavęs automobilį, o A. Vossas tebuvo sužeistas į petį kulkos ar stiklo skėvelėdru. Atentatininką suėmė milicija. Po šio incidento buvo daromos kratos, įieškant suokalbinių, suimta apie 30 asmenų. Oficialūs kompartijos sluogsniai šiuo klausimu tyli. Pasak E. Sveilio, žinia buvo gauta iš gydytojo, kuriam teko matyti nušautą automobilio vairuotoją, mirusį pakeliui į ligoninę. Kompartijos sekr. A. Vossas yra Sibire gimęs latvis, didelis Maskvos pataikūnas, vietoj latvių kalbos mėgstantis var-toti rusų kalbą. Prieš keletą metų mūsų spaudą buvo pasiekusi žinia apie nesėkmingą pasikėsinimą į prieš Lietuvos kompar-

Aplankys stovyklas

Birželio pradžioje popiežius Jonas Paulius II devynias dienas viešės Lenkijoje kaip oficialus kardinolo S. Wyszyński svečias. Iš Krokuvos jis planuoja aplankyti dvi buvusias nacių koncentracijos stovyklas Auschwitz bei Birkenau. Auschwitze jis užsuks pasimelsti į palaimintuosius paskelbtu kun. M. Kolbės, OFM, ceļ, kur jis buvo kalinamas prieš nužudymą. Kun. M. Kolbė, OFM, stovyklos vadovybei pasiūlė mirti už kitą asmenį ir išgelbėjo jo gyvybę.

Šiame numeryje:

Rinkimai

Lemtingi Kanados rinkimai, kuriuose visi turėtų dalyvauti

Laisvės balsai sovietinėj vergijoj

Pagrindžio leidinys apie komunistų moralę

Petras Klimas

Lietuvos diplomato likimas ir jo atsiminimai

Kalbame daug ir visur

Viešų kalbų infliacija įvairių švenčių progomis

Kas yra "Amerikos Balsas"?

Beveik visą pasaulį ir Lietuvą pasiekianti įstaiga

Britanijos lietuviai

Naujas leidinys, kuriame atspindi visokeriopa veikla

Dainos, muzikos ir literatūros vakaras

Pranešimas apie sėkmingą Britanijos lietuvių renginį

Vilniaus šviesa išeivijoje

Lituanistikos Instituto suvažiavimas ir programa

Menas ir moralė

Į prof. A. Maceinos mintis atsiliepia rašytojas A. Kairys

Epochos poezija

Mintys mūsų bendradarbio ir poeto Pietų Amerikoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

* **LOTYŲ APEIGŲ KUNIGAMS** ir toliau galioja išspareigojimas būti nevedusiems. Tai pabrėžė popiežius Jonas-Paulius II savo laiške kunigams D. Ketvirtadienio proga, kai minimas Eucharistijos įsteigimas ir kunigai atnauja savo pažadus. Popiežius nurodė, kad visi priekaištai, daromi vienuolininko kunigo gyvenimui, remiasi duomenimis, kurių antropologinis pagrindas tikrovėje yra abejotinos vertės. Lotynų apeigose K. Bendrija nori ir toliau tęsti tą kilnų išspareigojimą, kuriame Kunigystės sakramentą priimančiųjų atžada santuokos dėl augstinęsi atlykų. Iš popiežiaus laiško paaiški, kad jis ateičiai lengvai neduos lotynų apeigų kunigams atleidimo nuo kunigiskųjų išspareigojimų, nes kiekvienas asmuo, tapdamas kunigu, sąmoningai ir gerai apgalvojęs išspareigoja Kristui ir Bendrijai. Anot popiežiaus, atleidimas kunigo nuo kunigiskųjų išspareigojimų — tai mėginimas įsikišti lengvo administracinio išspardymo problema, kuri nėra administracinė, nes liečia kunigo sąžinę ir yra jo kaip žmogaus bandymas.

* **PASAK JONO-PAULIAUS II**, panašiai, bandymų, kaip kunigai, juk turi ir vedusieji savo santuokiniame gyvenime. Kunigas savo duotą pažadą tęsėdmi turi būti pavyzdys vedusiems, kad ir jie savo santuokiniuos pažadus ištikimai vykdytų. Kunigai, būdami Kristaus Kunigystės dalininkai, turi ypatingu būdu savo pašaukimui išspareigoti. Kunigas turi būti arti savo žmonių ir jų vargų, bet jo asmenybė turi nuolat liudyti amžinąjį išganymą. Trumpesniais lais- ke vyskupams, kuris buvo prilygtas prie laiško kunigams, popiežius kreipėsi į savo sanbrolius, prašydamas sustiprinti savo ryšius su kunigais ir skatinti pašaukimus į kunigų.

* **PASAUOLIO ANGLIKONŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS** įvyko Londone, Ont., Kanadoje. Suvažiavime buvo svarstomi Anglikonų-Katalikų Teologinės Komisijos paruošti susitarimo dokumentai Eucharistijos, Kunigystės ir Bendrijos autoriteto srityse. Atstovai suvažiavime taipgi svarstė tolimiesnius žingsnius į katalikų - anglikonų vienybę ir teologinį žmogaus teisių pagrindą. Prieš suvažiavimą šie svarstymai buvo pateikti Londono katalikų ir Hurono anglikonų vyskupijų kunigams bendrame susirinkime. Londono lietuvių Šiluvos Marijos parapija ta proga užmezgė broliškumo ryšius su anglikonų Sv. Morkaus parapija, iš kurios 1964 m. buvo nupirkta dabartinė lietuviškoji šventovė.

* **ANGLIKONAS VYSK. A. J. K. WASIKE** buvo nukankintas Ugandoje Idi Amin Dada kariuomenės likučiu.

* **KUN. JAKUES POHIER, OP.** parašė knygą "Quand Je Dis Dieu" ("Kai tariau "Dievas"), kurią Vatikanas Doktrinos Kongregacija, su Jono-Pauliaus II pritarimu, oficialiai paskelbė kaip klaidinančią. Autoriui apie tai buvo pranešta jau prieš metus, ir jis buvo prašytas klaidas atitaisyti arba bent atsausti, tačiau to jis nepadarė. Tarp žymesnių klaidų nurodoma, kad jis paneigia šias tikėjimo tiesas: 1. Kristaus norą su teikti savo kancial aukos ir atpirkimo vertę; 2. Kristaus kūno iš numirusių prisikėlimą ir tolimesnę jo gyvavimą po istorinio gyvenimo žemėje; 3. Žmogaus pašaukimą prisikelti su kūnu amžinajam gyvenimui Dievo draugystėje; 4. Sv. Rašto objektyvų teisingumą Sv. Dvasios ir Bendrijos mokyimo šviesoje. Yra taipgi nurodoma ir visa eilė kitų neteisių, kurių pagrindinėse tikėjimo tiesose.

* **PINCHAS LAPIDE**, 65 m. amžiaus žydas, Naujojo Testamento specialistas, kuris laikosi ortodoksiško žydų tikėjimo, savo paskaitose Goettingeno universitete aiškina, kad jis neatmetęs Kristaus kūniško iš numirusių prisikėlimo. Jis nepripažįsta Kristaus dievybės, bet, jo manymu, Kristaus iš numirusių prisikėlimui neprieštarauja ir Senasis Testamentas, kuriame net trims atvejais Dievas prikelia žmones iš numirusių. Jis net prileidžia Kristaus mesianiskumą, bet tik pagonims, o ne žydams. Parašytoje savo knygoje "Resurrection — A Jewish Faith Experience" jis nurodo visą eilę viduramžių rabinų pažiūrų, pagal kurias Krikščioniškoji Bendrija kažkaip turi būti dieviškojo plano dalis. Esą ir žydų, ir krikščionių religijos kyla iš to paties Dievo, ir todėl krikščionybė negali būti paremta melu. Kadangi krikščionybė remiasi Kristaus prisikėlimo tikrove, tai Kristaus prisikėlimas turi būti tikras įvykis. Prisikėlimas yra įvykis žydų krašte ir žydų liudininkų akivaizdoje, todėl, jo manymu, tas įvykis turi būti ir sprendžiamas pagal žydų sampratą.

* **P. LAPIDE** mano, jog žydiškasis argumentas Evangelijoje atrodo labai aiškus: jei Kristaus mokiniai buvo visiškai pasimetę ir linke išbegioti Jo mirties tikrovės akivaizdoje, tai turėjusi įvykti kita labai aiški ir apčiuopiama tikrovė, kad perkeistų jų nevilį ir labiausiai savi mi pasitikinčių misijonierių bendruomenę pasaulio istorijoje. Lapide savo paskaitose dažnai pasisailo iš liberaliųjų krikščionių teologų, kurie nuakšina arba visai atmeta Kristaus prisikėlimą. Pasak jo, tokie žmonės pjauna šaką, ant kurios patys sėdi.

* **RELIGINIO ATSIVERTIMO** ISTATYMO Indijos parlamento dabartinėje formoje nepriėmė. Tai užtikrino Indijos ministras pirmininkas Morarji Desai, pas kuri tuo reikalu lankėsi Bombėjaus arkivyskupas Simon Pimenta su krikščionių delegacija. Ta proga delegacija įteikė ministrui pirmininkui memorandumą, kuriame nurodoma, jog toks įstatymas apkarpytų normalią krikščionių Evangelijos skleidimo veiklą ir pažeistų pačią krašto konstituciją. Siūlomasis priimti įstatymas buvo pavadintas religijos laisvės įstatymu ir yra nukreiptas pagrindinai prieš prievartinį ir apgaulimą žmogaus spaudimą pakeisti savo tikėjimą, tačiau įstatymo tekste vartojami žodžiai bei išsireikimai eilėje vietų yra neaiškūs, dviprasmiški. Todėl toks įstatymas ateičiai galėtų būti panaudotas krikščioniškųjų religijų persekiojimui. Nuo to ir norima iš anksto apsisaugoti. Šiuo metu iš 634 milijonų Indijos gyventojų apie 17 milijonų yra krikščionys, o apie 526 milijonai išpažįsta hinduizmą.

* **ARKIV. AGOSTINO CASARO** LI paskirtas Vatikaną valstybės sekretoriumi vietoje mirusio kardinolo Jean Villot. Manoma, kad netrukus jis bus pakeistas kardinolu ir pilnu valstybės sekretoriumi. Arkiv. A. Casaroli yra 64 m. amžiaus, per pastaruosius 12 metų buvęs neoficialiu Vatikaną užsienio reikalų ministru, kuriam teko vesti dažnas derybas su komunistinėmis vyriausybėmis. Jis yra gimęs šiaurinėje Italijoje, Piazzena mieste. Gerai moka prancūzų, anglų, vokiečių ir italų kalbas; silpniau moka kitas penkias kalbas.

KUN. J. STS.

• Sv. Raštas yra šio pasaulio — kalėjimo langas, pro kurį galime matyti amžinybę (T. Dwight).

PETRAS KLIMAS P. Štuopis

Lietuvos valstybininkas, diplomatas, istorikas, kankinys

Tai pavadinimas knygos, kurią parašė A. Gerutis, teisių daktaras, diplomatas, istorikas, redaktorius ir bendradarbis knygos "Lithuania 700 years", autorius kelių teisinių istorinių darbų iš Baltijos kraštų praeities, darbštus knygos ir plunksnos žmogus. Taigi, labai tinkamas parašyti monografiją apie savo draugą. Jis tik nusiskundžia, kad "sąlygos emigracijoje nėra palankios tokio pobūdžio veikalui", nes "negalime pasinaudoti visais reikiama šaltiniais" (p. 9). Čia jis turi galvoje ypač P. Klimo Golgotos laikotarpį sovietinėje Lietuvoje ir Rusijoje Gulago stovyklose. Bet šiaip autorius panaudojo daugybę šaltinių: paties Klimo raštus, jo atsiminimus, dienoraštį, plačią korespondenciją, jo vaikų Eglės ir Petro laiškus bei liudijimus, diplomatinis dokumentus, laikraščius ir t.t. Autorius, kritiškai tuos šaltinius išstudijavęs, mums pateikė plačiam Lietuvos valstybės atskirimo ir jos istorijos fone P. Klimo asmens, jo darbų ir gyvenimo vaizdą, ir tai išpūdingesnį, negu mes manėme, mažai šį diplomata pažindami. Tai tarytum P. Klimo atidengimas.

Ir pats autorius pasisako: besigilindamas į šį darbą, "ėmė domėtis ir žavėtis juo" (p. 6). Jis ir rašo apie P. Klimą su simpatija, bet nuo betkokio bronzinimo susilaiko ir, kur reikia, nurodo jo nenuoseklumus (pvz. Klimo pasisakymas dėl rytinių Lietuvos sienų ir santykių su Rusija 1940 m., p. 184-190). Kaikam gali atrodyti, kad monografijoje perplačiai liečiamas bendras to meto Lietuvos gyvenimas: persiauras, kad būtų vertingas moksliškai, perplatus, kad būtų toks būtinas vieno asmens fonui, nors ir glaudžiai būtų susipynęs savo darbais su tautos ir valstybės gyvenimu. Knygos kalba gana gera, bet galėjo būti geresnė stiliumi, glaustumu, vengti kartojimų. Būtų buvęs naudingas ir vardynas.

Mokslo metai ir pažiūros

P. Klimas gimė 1891 m. Kušliskiuose arti Suvalkų Kalvarijos, mokėsi Marijampolės gimnazijoje, o teisių mokslus baigė Maskvos universitete 1914 m., nusistatęs tvirtai dirbti Lietuvai. Politinių pažiūrų atžvilgiu buvo kairius ir dėlto kartą dar gimnazijoje žandarų buvo suimtas, bet teismo išteisintas. Universitete būdamas dirbo kairiojo "Aušrinė" ir, kaip nevienas mūsikių anuo metu, simpatizavo socialdemokratijai ir skaitė Markso raštus. Tačiau jo marksizmas buvo grynai knyginiis. Klimo asmenyje jau anksti "ėmė vyrauti tyras lietuviškas tautiškas, neapneštas jokio internacionalizmo" (p. 14). Ir vėliau "neįsijungęs į jokią politinę partiją, jis pasisatė savo gyvenimo uždaviniui atsidėti tarybai visai Lietuvos valstybei" (p. 43). Ir dar vėliau jo "buvęs knyginiis marksizmas tuo metu tikrai jau buvo išgaravęs" (p. 102). Jis apsigyveno Vilniuje, ne karo metu nepasitraukė į Rusiją, liko vokiečių okupacijoje, neperėjo nė į advokatūrą; tapo darbuoju pirmaeiliumi visuomenininku ir politiku, esančiu "lietuvių veikėjų slaptų ir viešų susibūrimų centre" (p. 15).

Valstybės atstatymo veikloje

Tai buvo pats produktiausias P. Klimo darbo laikotarpis įvairiose srityse. Šiame vokiečių okupacijos keturmetyje pagėglėjį šelpimo priedangoje kryko gyva politinė veikla — vėlyto lankymas, žmonių informavimas ir orientavimas. Už tai Klimas vieną kartą gavo pasėdėti 3 mėnesius vokiečių kalėjime. Specialioje politikų sambūriuose buvo svarstoma Lietuvos ateitis ir diskutuojami bei rašomi vokiečiams visokie memorandumai, kuriuos, kaip lietuvių ir kitų kalbų žinovas, stilizuodavo Klimas. Jis buvo ir gimnazijų vadovėliams versti bei rašyti komiteto pirmininkas. Pats parašė "Skaitymus lietuvių kalbos pamokoms" ir "Lietuvių kalbos sintaksę". Dar Lietuvos valstybės nebuvimo, o jau buvo sudaryta sienų komisija joms nustatyti ir paruošti etnografinę bei statistinę argumentaciją gintis nuo kaimynų pretenzijų. Klimas tam tikslui išleido vokiečių kalba studiją "Russisch-Litauen, statistisch-ethnographische Betrachtungen", kurią kun. A. Voskanta išvertė ir į prancūzų kalbą.

Pagaliau atėjo ir kulminacinis įvykis: Vilniaus Konferen-

ja, kurios išrinktoji 20 narių Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę 1918 m. vasario 16 dieną. Kartu su kitais P. Klimas buvo konferencijos organizatoriumi, tarybos sekretoriumi, vicepirmininku ir akto signataru. Kai vokiečiai neleido šio akto viešai skelbti, Klimas parūpino ir paskleidė kopijų nelegaliai. Taryba vėliau nustatė Lietuvos vėliavos spalvas bei jų tvarką, ir tų metų gale vėliava suplevė savo prie jos rūmų (p. 229-230).

1918 m. gale P. Klimą jau randame užsienio reikalų tarnyboje ir su A. Voldemaru dalyvaujantį taikos konferencijoje Paryžiuje. Netrukus tapo viceministeriu. Ir nenuostabu: kad ir jaunas, bet kaip teisininkas, istorikas, mokas kalbų ir sienų žinovas tai tarnybai labai tiko. Jis dalyvavo taikos derybose su Sovietų Rusija, tam parengė specialų memorandumą, o 1920. VII. 12 sutartį pasirašė antruoju po N. Naruševičiaus.

P. Klimui labiausiai rūpėjo santykiai ir sienos su Lenkija, kuri siekė sau visos Lietuvos. Šios pozicijoms stiprinti jis išleido lenkų kalba studiją "Lietuva, jos gyventojai ir sienos", išvertė į lenkų kalbą savo "Lietuvių senobės brožuus". Tai "veikalas visais atžvilgiais vertingas" (p. 33). Be jo neapsėjo nei Suvalkų sutartis, kur jis buvo ypatingai aktyvus (71-80), nei Mažosios Lietuvos klausimas (tam jis parašė taip pat specialią studiją apie senprisius).

Diplomatas Romoje ir Paryžiuje

1923-1925 m. P. Klimas, kaip Lietuvos pasiuntinys, gyveno Romoje. Šalia savo tiesioginių pareigų, diplomatiškai palankiai vaizdavo Musolinio santvarką Lietuvos spaudoje (p. 101-104), o Italiją informavo apie Lietuvą, karštai protestuodamas ir kritikuodamas buv. Italijos pasiuntinio Lenkijoje F. Tomassini knygą "Lenkijos prisikėlimas" dėl jos vienašališkumo. Romoje pradėjo rašyti studiją apie italo A. Contarini kelionę Lietuvoje 1477 m.

"Klimas priklausė prie iškilų Lietuvos diplomatų, kuriems vyriausybė pavesdavo sudėtingiausias, painiausias misijas" (142). Taip Klimas atsirado 1925 m. Paryžiuje, šitam "šviesos mieste", kaip Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas ministras. Speciali vieta — specialus asmuo! O vieta buvo tikrai jautri! Prancūzija, tuomet žymiausia politinė pajėga Europos vakaruose, vis palaikė Lenkiją Vilniaus, Klaipėdos, Nemuno internacionalizavimo problemose — tarsi stumtė stūmė Lietuvą į Lenkijos glėbį. Tai ji nulėmė, kad 1923. III. 15 Ambasadorių Konferencija prieš atkaklų Lietuvos protestą pripažinti Lenkijos rytų sienas ir sankcionavo Vilniaus krašto okupaciją. Trys žymiausi Prancūzijos tarptautinės teisės autoritetai konsultantai, Petro Klimo pakviesti, rado, kad minėtas ambasadorių nutarimas Lietuvos nesaisto. Tai sustiprino Lietuvos poziciją Vilniaus byloje, o konsultacijos argumentai ir sprendimai buvo paskleisti specialioje knygoje anglų ir prancūzų kalbomis (132-134).

P. Klimo metais Lietuvos ir Prancūzijos ūkiniai, ypač kultūriniai, ryšiai kilo, įvairėjo ir stiprėjo. Jau 1935 m. gen. Charidigny pažymėjo: "Šiandien Lenkija neturi to vardo, kaip ji yra turėjusi Prancūzijoje prieš 15 metų. Lietuvos interesai šiaudien geriau suprantami ir pats jos svoris didesnis" (164). Taigi Lietuva ir Klimas čia daug pasiekė, bet nepakankamai, kad Prancūzija būtų sulaukusi Lenkijos ultimatumą Lietuvai 1938 m. (144).

Karo sukuriuose

Prasidėjo karas. Lietuva iš rusų gavo Vilnių ir dalį jo srities, taip pat "savitarpio pagalbos" sutartį ir rusų įgulas. Buvo ko džiaugtis, bet dar daugiau buvo ko liūsti. Klimas protestavo ir informavo, kur reikia, bet ir svyravo — tikėti ar netikėti tokios Lietuvos ateitimi ir ką reikėtų daryti jai išgelbėti (jo laiškas ministrui Urbšui p. 185-190).

Padėtis staiga paaikškėjo, kai po metų Vokietija žaibiškai triuškinio Prancūziją, o Rusija jos užpakalyje skubiai okupavo Lietuvą bei kitus kraštus. Rusai Paryžiuje užėmė Lietuvos atstovybės namus ir pasisavino Klimo daiktus. Klimas protestavo

prieš Rusijos veiksmus ir nutraukė ryšius su "Liaudies vyriausybė", persikėlė su prancūzų vyriausybę į Vichy, o netrukus į pietus, į Grasse miestą, kur prie namų turėjo žemės ir ėmė daržininkauti, pavadinęs tą vietą "Svedasais".

Tada įtūžęs Klimas be atodairos ėmė koneveikti rusus (p. 221-222). Palikę užsienyje Lietuvos diplomatai palaikė ryšius per Berno centrą laiškais ir šios knygos autoriaus dr. A. Geručio redaguojamais biuleteniais. Kitais metais kilo vokiečių-rusų karas, kuris kėlė šiek tiek vilčių Lietuvai. Tauta atsiduso kiek lengvėliau, nors iš tikrųjų pasikeitė tik okupacijos. Klimas atgavo savo daiktus, rankraščius ir biblioteką Paryžiuje, kurioje buvo apie 4000 tomų, daugiausia istorijos. Jos likimas liūdnas (p. 303-307).

P. Klimo Golgota

Pirma italai nežinia už ką laikė Klimą namų arešte "Svedasuose", paskui tą sritį perėmė vokiečiai, kurių policija jį suėmė ir 9 mėnesius vežiojo per Prancūzijos, Belgijos, Vokietijos ir Lenkijos kalėjimus ir tik Kaune paleido nei tardę, nei kaltinę 1944 m. gegužės mėn. Jis buvo išneštas neštuvais, sunykęs ir išbadėjęs. Paleido Kaune, sakytume, paskutinę minutę, kai tūkstančiai lietuvių jau bėgo į vakarus nuo besiveržiančių į Lietuvą Raudonosios Armijos. Ketino trauktis ir jis, bet nepasitraukė. Kodėl, nežinia. Atėjus rusams, jis tuojau buvo suimtas ir deportuotas į Vorkutos priverčiamų darbų stovyklas druskos kasti, o vėliau į Čeliabinską daryti karstų. Į Lietuvą buvo grąžintas 1955 m., bet be tos garsios sovietų formulės "neteisėtai represuotas asmens kulto sąlygomis ir rehabilituotas", atseit, be amnestijos ir pensijos, tik po 10 metų gavęs mažą pensiją. Apie tą savo tremtį Rusijoje jis vengė pasakoti ir rašyti. Ten jis išbuvo ištisus 9 metus.

Pavergtoj Lietuvoj dar gyveno Kaune 14 metų — palieges, su cukralige, silpna širdimi, pusiau apakęs, vos paeidamas, prisiglaudęs prie giminių. "Kokios siaubingos paskutinės dienos", "Už ką man tokia tragiška dalia?" — skundėsi Klimas. Jam padėjo iš Prancūzijos jo dukterė Eglė Fourier-Ruelle, ištejęsui už prancūzo diplomato, sūnus Petras, gimines ir draugai Lietuvoje. Žmona mirė "Svedasuose" 1957 m. Nei kreipimasis į Paleckį, nei žento rūpestis, nei gen. de Gaulle kreipimasis į Bulganiarą ir Chruščiovą, kad Klimą išleistų pas šeimą, nieko nepadėjo, nors affidavitus turėjo. Dukterė net kelis kartus tėvą aplankė Lietuvoje ir susirašinėjo.

P. Klimo meilė Lietuvai, jo intelektualas ir varge neužgojos: dar parašė labai vertingus "Atsiminimus" (iki 1923 m.). Tai ne tiek literatūrinė autobiografija, kiek to laikotarpio Lietuvos istorija (p. 297-300). Sovietai, nors buvo žadėję, jų ne spausdino ir padėjo Lietuvos Mokslų Akademijoje (jų kopija yra Vakaruose). Ten padėta ir jo "Lietuvos valstybės istorijos" I tomo rankraščio kopija (Prancūzijoje, sūnaus apsaugojė, tebėra pusiau paruošti dar du tomai rankraštų; buvo suplanuota 10 tomų). Jis išvertė prancūzės George Sand "Indiana", kurios vieną laidą sovietinės leidyklos išleido ir išpardavė.

P. Klimas mirė 1969. I. 16. Prancūzijos vyriausybė pareiškė užuojautą šeimai. Žinią apie jo mirtį paskleidė prancūzų spaudos agentūra, o didieji dienraščiai — "Le Monde", "Figaro" išspausdino plačius nekrologus. Prancūzija jį atsiminė, bet Lietuvoje vargu ar kas viešai paminėjo jo mirtį ir rašė nekrologus.

Dr. A. Geručio "Petras Klimas" yra svarbi, vertinga knyga. Tai ne tik paprastas asmens prisiminimas, bet ir tinkamas paminklas P. Klimui, kuris jo tikrai vertas. Dar daugiau, autorius sako: "Rašydamas monografiją apie diplomata Petrą Klimą, norėjau prisiminti bei pagerbti taip pat kitus totalitarinių režimų kankinius" (p. 8).

Dr. Albertas Gerutis, PETRAS KLIMAS. Išleido "Vilties" leidykla, Cleveland 1978 m., 318 psl. Mecenatas — dr. Vl. Bložė. Kaina — \$10.

Lietuvos diplomatas PETRAS KLIMAS Kaune 1965 m., kai rašė atsiminimus

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus, jo žmoną SOFIJĄ, sūnų, dukrą ir gimines
nuosirdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Ona Kaveckienė
Elzbieta Kaveckaitė-Szalowski

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškiamė jo žmonai

SOFIJAI, dukrai ir sūnui, broliui VINCUI, brolienei VERUTEI, seserims — MAGDALENAI BARŠCIAUSKIENEI, ALBINAI ŠTUOPIENEI, M. ir V. MICELOKOMS, I. V. IGNAIČIAMS jų šeimoms bei visiems giminiams —

E. Gugienė Hamiltone
A. V. S. Dubickai Burlingtone

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus, jo sesutes — MAGDALENĄ BARŠCIAUSKIENE, ALBINĄ ŠTUOPIENĘ, brolių VINČĄ su šeimomis, visus jų artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir bendraujame maldoje —

M. B. Povilaičiai
A. K. Ratavičiai
Z. P. Augaičiai
B. B. Dirsės

O. J. Stradomskiai

MIELAM MOKYTOJUI

A+A

SERGIJUI TREIGIUI

mirus, jo žmonai, vaikams ir visiems giminiams reiškiame nuosirdžiausią užuojautą bei kartu liūdime —

Buvę mokiniai vilkaviškičiai:

G. Breichmanienė
Br. Kriaučeliūnas
Alb. Lietuvninkienė
D. Lazauskienė
Ant. Mikšienė
M. Žizienė

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPOREALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Dalis Los Angeles lietuvių jaunimo "Spindulio" choro koncerto metu. Diriguoja O. RAZUTIENĖ, akompanuoja O. BARAUSKIENĖ

Kalbame daug ir visur

AURELIJA BALASAITIENĖ

Mūsų visuomenėje viešas kalbėjimas yra kasdieninis faktas. Mes kalbame ne tik minėjimų, iškilnių metu. . . Mes ir laido tuves, ir vestuves, ir kartais net krikštynas paverčiame visuomeninio kolorito maratonais. Kalbame visi ir visur, dažnokai apsilenkdami su vietai, pragai ir laikui pritaikytu mastu. Mūsų kalbas galima skirstyti į daugelį kategorijų: kalbos minėjimų ir iškilnių metu, kalbos po koncertų, vaidinimų ir rečitalių, kalbos šeimyninių švenčių metu, simpoziumai, vakaronės, atidarymai ir uždarymai.

Tautinės šventės

Pirmoji kalbų kategorija, į kurią reikia skirti kalbas, sakomas per mūsų didįjį tautos ir valstybės šventę Vasario 16-ąją. Ji paprastai pasižymi gan kruopščiu kalbėtojų parinkimu. Deja, bent Klevelande, jau yra įsigalėjęs paprotys kviesti ne vieną, bet du pagrindinių kalbėtojų: vieną iš jų Amerikos politinių sluoksnių atstovą (senatorių, burmistrą) ir vieną įtakingą lietuvių. Pirmoji kalba, trafaretiška, paruošta su mūsų propagandinių leidinių pagalba, paprastai kartoja mums visiems žinomus mūsų istorijos faktus ir linkėjimus, kad "Lietuva būtų laisva". Kartais ir to nepasako, kaip šių metų minėjimo metu senatorius Metzenbaumas kalbėjo apie žmogaus teises ir teisę emigruoti iš Sovietų Sąjungos, ne vienu žodžiu neužsimindamas apie tautų apsisprendimo laisvę. Jis kalbėjo apie gerą, patrauklų, pagaunantis momento nuotaiką, todėl jo kalbą gausi Klevelando lietuvių minia pertraukė net 21 kartą plojimais.

Po senatoriaus kalbėjo į minėjimą specialiai pakviestas iš Los Angeles Lietuvos garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. Jo kalba buvo vertingesnė ne tik savo turiniu, bet ir mintimis, kurios nevieną priverstė susimąstyti, pabrėždamos gimtosios kalbos svarbą kaip pagrindinę ir svarbiausią tautos gyvybės žymę. Jo kalba turėjo vieną, stiprinantį efektą, kurio klausytojai visdėlto nepajėgė taip entuziastingai įvertinti, kaip senatoriaus kalbos.

Išvada: kam reikia dviejų kalbėtojų ir kam reikalingi kalbėtojai, kurių kalbų turinys ir tikslas yra iš anksto žinomi? Ar nebūtų tikslo susigrąžinti mūsų brangiausią šventę į savo tarpą, o amerikiečius svečius kviesti kitomis progomis? Žinau, kad daug kas su mano nuomone nesutiks, bet siūlyti galiu.

Spaudoje skaitome apie "gerus kalbėtojus". Tačiau tikrumoje tenka apgailestaujančią pastebėti, kad asmenys, pristatytai kaip geri kalbėtojai, savo mintis (paskaitas) skaito iš paruošto teksto, dažnokai net akių nuo jo neatitraukdami. Gero kalbėtojo titulas turėtų būti teikiamas tik tam, kuris paskaitos ar prakalbos tekstą klausytojams perduoda gyvu žodžiu, laisvai. Visi kiti turėtų būti vadinami paskaitininkais.

Simpoziumai

Paskutiniaisiais metais įsigalėjęs simpoziumų mada verčia ir pačius simpoziumus peržvelgti iš kritiškos pusės. Simpoziumai jau nėra vien kalbėtojų — klausytojų dalykas. Tai platesnio bendravimo su klausytojais

pašnekesys, diskusinio pobūdžio, organizuotas pasikalbėjimas specifine tema. Pats žodis kilęs iš graikų kalbos reikią puotą. Dabartinio pobūdžio simpoziumams pradžia yra daves Platonas, savo bičiulių tarpe sukuręs dialogus įvairiomis temomis. Mūsų simpoziumai linksta į gausių referatų maratoną. Simpoziumo dalyviai įveda daug pastangų savo temai paruošti. Trijų, keturių ar penkių simpoziumo narių pranešimai — platus, turiningi ir ilgoki tampa paskaitomis. Klausytojai ne tik neturi progos ir laiko dalyvauti diskusijose su simpoziumo pranešėjais, bet dažnai nepajėgia suvirkinti medžiagos krovinio. Pamėgtas moderatoriaus vaidmuo, paskolintas iš amerikiečių simpoziumų, taip pat neturi ribotų reaguojimų į pakeltą norinčią kalbėti ranką. Moderatorius veda diskusijų kryptį, pajėgia įtakoti nuo temos nukrypstančius ir pabaigoje sugeba padaryti vieną bendrą išvadą, kurioje atsispindėtų paties simpoziumo prasmė ir pasiektas tikslas.

Simpoziumo metu susiduriame su vėl kita viešo kalbėjimo kategorija, būtent, su minčių pareiškimu iš publikos. . . Ta tema galima būtų prirašyti daug, jei būtų vilties, kad tie, kurie daug kalba, kartais ir skaito. Jei eilė klausytojų, sekančių su dėmesiu paskaitą ar simpoziumo eigą, turi suformulavę mintis ir klausimus, tai jie paprastai kalba trumpai, išdėsto savo mintis aiškiai ir laukia atsakymo ar kitos nuomonės pareiškimu. Tačiau darosi stačiai graudu, kai iš vietos pakyla kalbėti asmenys, kurie, visiškai ignoruodami temą, laukia progos pareikšti savo mintis, neturinčias nieko bendro su tema. Dar blogiau, kai diskusijos vyksta apie naujausią literatūrinį veikalą. Kas nors atsistoja, prisipažįsta to veikalą neskaityęs, bet turis savo nuomonę. Tokia kalba pareiškiama ne vien nepagarba kalbėtojų, bet ir pačiai klausytojų masei, kurie į tam tikrą kultūrinį pobūdį ateina iš anksto temai pasiruošę ar bent norį ją nors naujo sužinoti iš paskaitininko.

Kokybė ir laikas

Bene geriausias būdas patobulinti viešam savo kalbėjimui yra bandymas paklausti savęs magnetofono juostoje, kurios įrašas yra negailestingai objektyvus. Iš patirties žinau, kad kai kurie mūsų labai sąžiningi kalbėtojai save išklauso daugiau negu vieną kartą juostoje, mokosi iš padarytų klaidų ir dažnokai įrašo savo naujos paskaitos bent dalį teksto, kad galėtų objektyviai pasiklausti iš anksto.

Paskaitininkai dažnokai nesiškai su laiku, vengdami pažūrėti į laikrodį. Normaliai klausytojų dėmesys pradeda atbuktį po maždaug 50 minučių. . . Jei minėjimų metu kankinamės, klausydami ilgų kalbų, tai į tai žiūrime kaip į duoklę ir būtina auką visuomeninio ir tautinio solidarumo labui. Tačiau paskaitos, į kurias einame su susidomėjimu ir nuoširdžiu noru iškalbėti kalbėtojo, turi būti ribojamos ne vien į klausytojų nuovargį atsižvelgiant, bet ir į tai, kad turininga paskaita tik tada pasiekia savo tikslą, kai, paskutiniam žodžiui nuskambėjus, dar lyg ir būtų norima klausytis ilgiau. O tada ir diskusijoms laiko lieka.

Įvairios progos

Tačiau nedovanotina, kai laidotuvis yra paverčiamas kalbų maratonu. . . Kalba, atsisveikina visi, be saiko deklamuodami, pamiršdami ir mirusį asmenį, vargindami jo likusią šeimą. . . Nelieta nei mirties fakto rimties, nei pagarbos, tik tušti žodžiai, kurių nesinori klausyti. Klevelande neseniai įvykusios vieno vyresnės kartos visuomenės veikėjo laidotuvis buvo blogiausio skonio demonstracija, kuri neturėtų daugiau pasikartoti. Atsisveikinimas su velioniu, jei jau būtina kalbėti organizacijų vardu, turėtų ribotis keliais trumpais sakiniiais, vengiant ilgų, beprasmiškų prakalbų, kurios neturi nei tikslo, nei prasmės ir vietoje nuoširdžios užuojautos reikią tik liudinčių nervų gadinimą.

Išleistuvės yra kita proga ilgoms kalboms. Asmuo, kuris yra pagerbiamas, išlydimas, be abejonės, su malonumu klauso linkėjimų, geros valios pareiškimų. Bet ir jie turi turėti savo ribą. Kažkas yra pasakęs, kad ko žmogus negali pasakyti per tris minutes, negalės pasakyti ir per valandą. Viešas kalbėjimas yra nuostabus susižinojimo ir bendravimo įrankis. Tik labai svarbu jį mokėti valdyti, kaip į viešumą išėjus muzikas valdo savo instrumentą. Viešas kalbėjimas yra menas, ir jam reikia pradėti statyti panašius reikalavimus, kaip ir kitoms meno šakoms. Reikalinga viešo kalbėjimo kritika, saikas ir lavinimas. Turime išsivystyti labiau apibrėžtą laiko ir vietos sąvoką: kur, kada ir kiek ilgai kalbėti. Vienas liūdniausių pavyzdžių buvo puikiai pavykusios Lietuvių Dienų Toronte dainų šventės užbaiga: baigiamosios kalbos buvo tiek ilgos, kad supykino išsvargusią publiką, dalyvius ir gerokai apgadino eitynes, kurioms neužteko laiko. Nereikia kalbų po koncertų, vaidinimų, rečitalių. Sena ir graži gėlių įteikimo tradicija apvainikuoja kiekvieną meninę šventę gražiau, negu kalbos. Menininkų pasirodymą geriausiai įvertina pati publika, savo pojūtais teikdama džiaugsmą, kurio laukia menininkas.

Skundžiamės tomis kalbomis visi, bet niekas nebando savo skundo taip pareikšti, kad į jį būtų atkreiptas dėmesys. Eilinio publikos dalyvio kantrybė kada nors išsėks ir gal nekartą atsitiks, kad kalbėtojai liks vieni scenoje, bandydami pertrukti besiskirstančios publikos triukšmą. Jei publika privalo rodyti pagarbą įvykiams scenoje, tai tuo pačiu ir tie, kurie juos rodo, turi pagerbti publiką. O tie, kurie ruošiasi kalbėti viešai, neturėtų eiti į viešumą, nesugrupavę savo minčių, nepasiruošę savo viešu žodžiu padaryti pozityvaus ir vertingo įnašo.

• "TEVIŠKES ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

KANADOS LIETUVIŲ FONDO ŠŪKIS -

kapitalas Lietuvai, nuošimčiai lietuvybei.

Stokite nariais į K. L. Fondą - didės kapitalas ir nuošimčiai.

Kas yra "Amerikos Balsas?"

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Prieš kelias savaites "T2" buvo užsiminta, kad lietuviškoji "Amerikos Balso" tarnyba š. m. vasario 16 d. pradėjo 29-tuosius radijo transliacijų į Lietuvą metus. Per tą laiką transliacijos nebuvo nutrūkusios nė viena diena. "Amerikos Balso" įstaiga, priklausanti JAV "International Communication" agentūrai, nėra uždara įstaiga. Kaip ekskursantas gali į ją ateiti, apžiūrėti ir kartu gauti nemažai informacijų. Ir jūsų bendradarbis, radęs progą, ją aplankė ir gavo visą eilę informacijų.

"Amerikos Balso" įstaiga ir studijos yra Independence gatvėje, Vašingtone, visai netoli Kapitoliaus, kur yra turistų centras. Kai lankiau "Amerikos Balso" įstaigą, joje buvo daug ekskursantų, jų tarpe dideli būriai mokyklinio jaunimo. Iškalbės ir gerai informuotos vadovės daug ką aiškino. Pvz. iš čia į pasaulį paros laikotarpyje išplaukia įvairios programos net 38 kalbomis, jų tarpe dvi programos per parą ir lietuvių kalba.

"Amerikos Balsas", kaip vyriausybės išlaikomo radijo įstaiga, įsteigtas 1942 m. pradžioje. "AB" krikšto tėvais laikomi N. Rockefelleris ir W. Bentonai. Iki to laiko Amerika neturėjo valstybinio radijo, o Europoje vyravo Vokietijos nacių, Italijos fašistų ir Maskvos komunistų propaganda. Įvelta į karą, Amerika pamatė, kad jai reikalingas ir valstybinis radijas, kuris teisingai informuotų apie Amerikos politiką, apie jos žmonių gyvenimą, apie kultūrinius, ūkinius, socialinius bei kitokius laimėjimus ar pralaimėjimus. Ilgainiui "AB" tiek išsiplėtė, kad jo programos pasiekia visas pasaulio šalis, kur nėra demokratinių santvarkų. Eterio bangomis pasiekti kiekvieną pasaulio dalį reikia galingos technikos. Tam šiuo metu padeda į padangas išskelti satelitai ir visa eilė siųstuvų, kurie skaitomi dešimtimis.

"AB" struktūra suskirstyta į eilę skyrių, o po to — į tautines ar kalbines tarnybas. Didžiausias yra "World Wide English" skyrius, anglų kalba perduodantis žinias, komentarus, muziką ir visus pasaulio kontinentus įvairiomis kryptimis išstis 24 valandas.

Europos skyriuje, į kurį įeina ir lietuvių tarnyba, programos transliuojamos 14 kalbų įvairias rytų Europos šalis. Paros laikotarpyje jos perduodamos 33 kartus. Į Lietuvą perduodamos kasdien dvi gerokai pakeistos programos. Taip pat į Latviją ir Estiją. Lietuviškų transliacijų laikas neblogas: Lietuvoje jos girdimos 6 ir 8 v. vakaro. Kadangi transliacijose į Lenkiją mokoma ir anglų kalbos, iš Lenkijos per mėnesį gaunama apie 500 laišku. Daugumas klausytojų prašo atsiųsti anglų kalbos vadovėlių.

Būna ir keistenybių. Pvz. Pietų Amerikos skyrius, kurio programų klausosi ir Kubos gyventojai, norėdamas apytikriai sužinoti klausytojų skaičių, siūlo jiems nemokamai atsiųsti vadinamus T-markinius. Vienok daugiausia prašymų ateina iš pietinių JAV valstijų — Floridos ir kitų. Tai rodo, kad ir amerikiečiai pasiklauso ispaniškų bei anglišku "AB" laidų, skirtų P. Amerikai. Taip pat tos srities klausytojai labai domisi sportu ir muzika.

Yra ir Sov. Sąjungos skyrius, transliuojantis programas į Rusiją, Ukrainą ir kitas sovietines respublikas. Tai gana didelis skyrius, kuriame dirba apie 150 tarnautojų. Transliacijos vyksta 18 val. per parą. Į Sovietų Sąjungą programos plaukia per Atlantą ir per Pacifiką. Jos pasiekia net Novosibirską. Kiek klausytojų Sovietų Sąjungoje klausosi "AB", esą labai sunku nustatyti, nes klausytojų atsiliepimai dėl esamų sąlygų nepaprastai reti. Bet manoma, kad Sov. Sąjungoje "AB" klausosi apie 30 milijonų gyventojų. Amerika į Sov. Sąjungą per savaitę transliuoja 800 val. trun-

kančias programas, tuo tarpu Sov. Sąjunga per tą laiką Amerikai perduoda 2,000 val. trun-

kančias programas. Kaip matome, Sov. Sąjungos skyriuje nėra Baltijos valstybių. Jos įjungtos į Europos skyrių šalia Lenkijos, Jugoslavijos, Vengrijos ir kitų R. Europos valstybių, kurios nėra sovietinės respublikos. Paklausus pareigūnus, kodėl Baltijos valstybės suteikta ši išskirtina situacija, paaiškina, kad toks esąs Amerikos politikos principas: JAV teisiškai nepripažįsta Baltijos valstybių užgrobito; tokio principo laikomasi ir "AB", valstybei priklausančioje įstaigoje. O "AB" lietuvių tarnyba pagal tą principą, manau (ir kartais pats, užsistatęs radiją, girdžiu), gali kiek įvairinti savąsias programas, kad jos būtų dar įdomesnės klausytojams.

Plačiausią teritoriją plotą tarnauti turi Tolimųjų Rytų skyrius, į kurio ribas įeina Kinija, Korėja, Vietnamas, Kambodija ir kitos šalys. Į Kambodiją programos perduodamos labai atsargiai, visiškai vengiamo pasiskardenti su amerikietiška muzika, nes tokia muzika saugumo agentams bematant sukeltų įtarimą, kad toks ir toks jų pilietis klausosi Amerikos radijo. Per daugelį metų tas pats būdavo ir su komunistine Kinija. "AB" savo laidas į Kiniją perduodavo tarsi į maišą, iš kurio neateidavo joks atsiliepimas, ar kas nors tų programų klausosi. Bet po praėjusių metų spalio mėnesio reikalai apvirto augštin kojom. Amerikai pradėjus normalinti santykius su komunistine Kinija, matyti, nustota persekioti tuos kiniečius, kurie klausosi "AB". Iš Kinijos pradėjo ateiti pirmieji atsiliepimai, prašantys per radiją juos mokytį anglų kalbos. Tad ir "AB" transliacijos, ilgai nelaukus, buvo įvestas anglų kalbos mokymas. Pasiekimas plačiausias: nuo to laiko iš komunistinės Kinijos jau gauta per 15,000 laišku iš tenyškųjų "AB" klausytojų. Dauguma jų prašo atsiųsti anglų kalbos vadovėlių. Hong Konge net atidaryta specialioji įstaiga, kuri tuos vadovėlius jų prašantiems siunčia.

Taigi, atrodo, "AB" klausytojų skaičius pasaulyje auga. Atidaromos ir kaikurios naujos tarnybos Azijos ir Afrikos tautoms. Sakoma, kad yra vilčių, jog ir Baltijos tautoms skirtos programos gali būti prailgintos, jei, žinoma, JAV kongresas nebakrauks numatyto biudžeto.

Okulistas S. Brogowski, O.D.

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Jaunimo kongreso žinios

Kovo mėnesį įvyko IV PLJK komiteto posėdis, kuriame buvo svarstomi daugiausia techniški reikalai. Posėdyje buvo priimtas naujas narys į šį komitetą — Antanas Stankus-Saulaitis. Jisai atliks kultūrinių pareigų komisijos pirmininko pareigas.

Kun. A. Saulaitis, IV PLJK stovyklos komisijos pirmininkas, praneša, kad ligi kovo 20 d. į kongreso stovyklą užsiregistravo 115 berniukų ir 205 mergaitės. Iš užsiregistravusiųjų 107 yra 20-23 metų amžiaus ir 79 asmenys 18-19 metų. Jaunimas užsirašė į sekančius užsimeimų būrelius, kurie vyks stovyklos metu: tautiniai šokiai — 143, papročiai ir tradicijos — 100, foto ir filmai — 90, lietuviški valgiai ir choras po 69, audimas — 49 ir t. t. Temos apie okupuotos Lietuvos gyvenimą, kurios daugiausia domina jaunimą yra: kultūra — 140, žmogaus teisės — 135, kelionės (į Lietuvą) — 134, pasaulėžiūra — 130.

Stovyklos techniška reikala rūpinasi Anglijos lietuviai. Bus užsakytas traukinys ir laivas kelionei iš Londono į Oстен-de. Ostendėje dalyvius ir turistus pasitiks Vingaudas Damijonaitis ir Vida Paulikaitė. Vokietijos atstovų rūpesčių visi bus nuvežti prie laukiančių autobusų. Studijų dienos techniška reikalais rūpinsis Vingaudas Damijonaitis, Vida Paulikaitė, Algis Valiūnas, Jūratė Jurksai-

A+ A

Adelei Jakelaitienei

mirus, jos vyrui JARONIMUI reiškiau nuoširdžių užuojautą —

Stasys Jaseliūnas

Padėka

Mirus brangiam vyrui ir tėvui
SERGIJUI TREIGIUI

ir palydėjus amžinybėn, patyrėme daug nuoširdžios pagalbos iš giminių ir draugų.

Reikiame gilią padėką abiejų parapijų kunigams už atlaikytas šv. Mišias, už tartus atsisveikinimo žodžius šventovėje ir kapinėse, palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame visiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose, lydėjusiems į kapines ir gausiai aukojusiems šv. Mišioms.

Taip pat dėkojame visoms ponios, paruošusioms vaišes po laidotuvių.

Ypatinga padėka tiems, kurie pirmose skausmo valandose guodė, ramino ir teikė pagalbą.

Žmona ir vaikai

13 dienų su giminėmis!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusė pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
2385 Dundas St. W., Toronto Telefonas 537-2165

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Vote Jesse FLIS

JESSE FLIS RŪPINASI... Jesse Flis yra vyresnysis vedėjas etnokultūrinių kalbų programos

JESSE FLIS SAKO...

LIBERALŲ PARTIJA palengvino lietuviams imigraciją ir įgalino gauti pilietybę per trejus metus. Liberalai įvedė senatvės pensiją, šeimų priedus ir vaikų kredito programas. Liberalai įvedė valstybinę sveikatos ir ligoninės draudą.

JŪSŲ BALSAS SVARBUS... BALSUOKITE UŽ LIBERALUS... BALSUOKITE UŽ JESSE FLIS

FLIS, Jesse
Campaign Headquarters: 1678 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A9 Tel. 763-4681

skelbęs 7 ekskursijas po Europą, kurios turėjo įvykti kongreso studijų dienų metu ir po kongreso. Dėl permažo užsiregistravusiųjų skaičiaus pagal paskelbtą sąrašą neįvyks ekskursijos b, c, f ir g. Likusios ekskursijos įvyks. Joms užsiregistravusieji neturės gaus smulkesnių nurodymų.

IV PLJK techninė komisija kovo mėnesį posėdžiavo Koenigsteine ir kartu su "Haus der Begegnung" šeimnininkais aptarė visus kongreso uždarymą liečiančius techniškus reikalus. Šiuo metu "Haus der Begegnung" salė ir visos patalpos remontuojamos, gražinamos. Tokiu būdu kongreso atstovai Altenberge ir Koenigsteine apsigyvens "naujose patalpose".

IV PLJK uždarymo koncertas liepos 28 d., 3 v. p. p., įvyks Koenigsteine "Haus der Begegnung" didžiojoje salėje. Ten pat liepos 27 d., 8 v. v., įvyks jaunųjų kūrėjų vakaras. Liepos 28 d., 11 v. r., įvyks oficialus kongreso uždarymas. Užbaigos balius bus Frankfurte "Palmen-garten" restorane liepos 28 d., 8 v. v.

IV PLJK uždarymo metu Koenigsteine patalpos bus papuoštos Lietuvos ir visų kraštų vėliavomis, iš kurių bus atstovų ir dalyvių kongrese. "Haus der Begegnung" vadovybė žadėjo padėti užmegzti ryšius su vokiečių spauda, radiofonais ir televizija.

Alfredas Lucas rūpinasi įvairiais suvenyrais — marškiniais,

(Nukelta į 8-tą psl.)

IV PLJK komitetas buvo pa-

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BALANDŽIO PIRMOJI

Kovo 31 d. laidoje "Komjaunimo Tiesa" paskelbė rytdienai skirtą Vytauto Žeimanto reportažą "Kaune gimė penketukas". Esą, tos netikėtos laimės susilaukė Jonas ir Audronė Kazlauskai antruosiuose gimdy-mo namuose. Pridedama ir penketuko nuotrauka su gydytoja Janina Liutkevičiene ir vyr. seserimi Genovaitė Roliuviene. "Komjaunimo Tiesos" skaitytojai raginami siūlyti vardus tam penketukui — dviem berniukam ir trim mergaitėm. Balandžio pirmosios pokštą "Komjaunimo Tiesos" skaitytojams po kelių dienų atskleidė Aloyzas Baronas. Pasirodo, daug kas penketuko gimimą priėmė už tikrą pinigą, pasiūlydami daug gražių vardų naujagimiams. Kiti buvo pastabesni. Pvz. E. Porminaitė iš Telsių rašo: "Siūlau mergaitės pavadinimą: Aprylė, Aprylina ir Apryliu...". V. Pašilis iš Panevėžio rajono "KT" redakcijai pranešė dar didesnę sensaciją: "O pas mus Ramyga gimė šešetukas. Gaila, kad laikraštis sekmdienį neišspausdina, todėl pasakoti galėsite 1980-ųjų metų balandžio pirmąją...". Seniau tokius balandžio pirmosius pokštus — spaudos antis mėgdavo "Literatūros ir Meno" savaitraštis, net ir "Gimtasas Kraštas", bet dabar kažkodėl surimėjo ir redakcijos. Galbūt įtakos turėjo prieš ketelį metų "Literatūros ir Meno" padarytas neapgalvotas išsišokimas, pranešantis, kad Lietuvos mokslininkai išrado "laiko mašiną", kuri leis atkurti ir ekrane parodyti Saulės mūšį bei kitus senuosius įvykius. Tada mūšiskėje išėjvijos spaudoje pasigirdo sveikinimų išradėjams. Mat, tokia "laiko mašina" leistų atkurti ir vadinamuosius liaudies seimo rinkimus, priverstinį Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą, masinius lietuvių tremimus į Sibirą.

ALYTAUS PROJEKTAS

Valstybinis statybos reikalų komitetas ir Lietuvos Architektų Sąjunga buvo paskelbė konkursą Alytaus miesto centrui išplanuoti. Jame jau yra patatstyti sporto rūmai, poliklinika, kino teatras ir kultūros namai. Konkursu dalyviams teko paruošti projektus, apimančius vykdymo komiteto, vaistinės, prekybos centro, pašto, bibliotekos bei kitų pastatų projektus, kurie iškiltų iki 1987 m. Vėliau Alytaus centrą dar papildytų 300 vietų viešbutis, muzėjus, su parodų sale, 800 vietų teatras, gydomosios mankštos ir sporto salų kompleksas. Vertintojų komisija nutarė neskiirti pirmos premijos. Antarąja premija įvertinimas architektų S. Lankelio ir P. Grecevičiaus projektas, trečiąją — R. Glinskio, A. Marcinkevičiaus, J. Baubliausko.

V. KAPSUKO PREMIJOS

Lietuvos žurnalistų Sąjungos sekretoriatas kasmet paskiria žurnalistines V. Mickevičiaus-Kapsuko premijas. Kandidatus joms parenka vertintojų komisija. Siemietinės premijos paskirtos: "Tiesos" redaktoriaus pavaduotojui Mindaugui Barysui, "Vakarinių Naujienų" dienraščio partijos gyvenimo skyriaus vedėjai Genovaitė Kazlauskaitė ir "Švyturio" žurnalo skyriaus red. Tomui Sakalauskui. M. Barysui premija laimėjo Montrealio olimpiados įspūdingą knygą "Penki žiedai virš Mont-realio", straipsniai fizinio auklėjimo ir sporto klausimais; G. Kazlauskaitė — propagandinė medžiaga apie lenininį darbo stilių ir komunistinę moralę; T. Sakalauskui — knygos "Karaliai be karūnos", "Kalban-tis sfinksas", marksistinė-lenininė estetika propaguojanti publicistika.

Po "Emilijos Platerytės" spektaklio Toronte. Iš kairės: muzikinio veikalo kompozitorius A. Jurgutis, prie kopytstulpio — sol. N. Linkevičiūtė ir sol. R. Strimaitis. Nuotr. S. Dabkunas

LIUDNAS POKŠTAS

Kaunietis Zigmąs Ežerėnas "Tiesos" 64 nr. paskelbė pranešimą iš teismo salės "Nekaltas žaidimas". Pirmosios mokyklos penkioleikmetis moksleivis Valdas Sperskis pernai iš klasės draugų gavo siera ir ją nešėsi namo. Pakeliui sutiko amžiumi vyresnį Robertą Jakaitį. Iš jo sužinojo, kad siera, sumaišyta su bertoleto druska, sprogtas nuo smūgio. Tos druskos iš savo mokyklos chemijos kabineto buvo parsinešęs pats R. Jakaitis. Pirmą mišinį abu paaugliai išbandė trenkdamiesi į namo sieną. Plysktelėjo ugnis, pasirodė dūmai. Patenkinti savuoju "išradimu", paaugliai nutarė likusiu siera ir bertoleto druska mišiniu pagąsdinti Zaliakalnio kello keleivius. Mišiniui buvo panaudotas degtukų dėžutės dydžio paketėlis. Prie kello V. Sperskis ir R. Jakaitis sutiko du kitus savo bendraamžius — Igorį Sokolovą ir Joną Stelnionį. Paketėlį padėti prie kello pasiūlė J. Stelnionis. Jį užmynė iš kello skubėjęs vienas jaunuolis, kuriam sprogiškas padarė apysunkį kūno sužalojimą — net 98 dantis buvo nedarbingas. Kauno miesto Lenino rajono liaudies teismas V. Sperskui ir J. Stelnionui už šį tragišką pokštą paskyrė po dvejuis metais laisvės atėmimo. Z. Ežerėnas, aprašydamas dviejų jaunų kauniečių bylą, neužmiršta ir mokyklų chemijos kabinetų bei juose nerūpestingai laikomos pavojingų medžiagų, kurių savo eksperimentams namo parsineša paaugliai. Jų dėmesį į gresiantį pavojų turėtų atkreipti mokytojai.

TIEKEJŲ ISRADINGUMAS

"Tiesos" balandžio 25 d. laidoje teigiama, kad Kupiškio rajone nevisur galima gauti milninių blynų, nors šeimnininkės juos ir moka kepti. Kalbėta tenka Kupiškio rajono kooperatyvo sandėliams, kuriuose yra dešimtys tonų augščiau ir pirmos rūšies milnų. Jie betgi nepardavinėjami mažesniais kiekiais, tik maišais. Tiekėjams labai patogiu: nereikia milnų sverti, fasuoti. Jeigu nori blynų, pirk visą maišą. Panaši problema ir su aliejumi. Sandėliuose jo yra daugiau nei reikia, o daugelyje mažesnių parduotuvių negausi nei lašelio. Mat, sandėlių vadovai aliejų sutinka pristatyti tik 200 litrų talpos statinaitėmis. Mažom kaimo parduotėm tokia pasiūla nepriimtina. Pranešimas baigiamas sarkastišku klausimu: ka darytų Kupiškio rajono kooperatyvo vadovai, jeigu jiems parduotuvėse vietoj vieno butelio pieno būtų pasiūlyta visa cisterna?

AUTOMEGEJŲ VAKARAS

Lietuvos Automėgėjų Draugija, veikianti jau šeštus metus, turi apie 70.000 narių. Vilniaus sporto rūmose buvo surengtas automėgėjų vakaras, sutraukęs apie 4.000 dalyvių iš Vilniaus, Kauno, kitų Lietuvos miestų ir rajonų. Jie turėjo progą pasitikrinti savo žinias apie automobilius, aptarti aktualijas, gauti specialistų patarimų. Automėgėjų varžybose susitiko Vilniaus ir Kauno komandos. Laimėtojai tapo kauniečiai. Vakaras užbaigtas koncertine programa.

AUTOBUSŲ STOTIS

Druskininkuose statoma nauja autobusų stotis. Vieta jai parinkta šalia geležinkelio stoties, kur buvo nedidelė autobusų stotelė. Projektą paruošė kauniečiai — "Lietkelprojekto" instituto specialistai. Naujoji stotis bus dviejų aukštų, turės patogią laukimo salę keleiviams, bufetą ir valgyklą, motinos ir vaiko kambarį su virtuve, patalpą lagaminams saugoti, poilsio kambarius autobusų vairuotojams.

V. Kst.

Hamiltono lietuvių vyresniųjų tautiečių vakare, kurio meninę programą atliko "Gyvataro" jaunimas J. Miltenis

žodžio
ir
dainos

KONCERTAS

1979 m. gegužės 27, sekmadienį, 7 val. vakaro,
Scott Park auditorijoje, 1055 King St. E., Hamiltone

PROGRAMOJE: rašytojas Jurgis Jankus, muzikė Dalia Skrinkaitė-Viskontienė, "Aukuro" moterų sekstetas; "Žirgonė ir Gailė" — vaidinimėlis vaikams (atlieka jaunieji aktoriai); ištraukos iš V. K. Krėvės "Šarūno" ir mūsų poezija (atlieka aukuriečiai), kanklininkės. Programos sutvarkymas — režisorės Elenos Dauguvytės-Kudabienės.

Bilietai — \$4, pensininkams ir studentams — \$2

Rengia — "AUKURAS"

HAMILTON

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta
482 Roncevalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais — ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos — rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių pataravimas.
Kapitalas — virš \$13.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 9½%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 9¾%
pensijų fondas 9½%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
neklm. turto pask. 11%

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškus darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

TORONTO MIESTAS
ATMATŲ IŠVEŽIMO
TVARKARAŠTIS
Viktorijos Dieną ir karalienės gimimo dieną — gegužės 21, pirmadienį, nebus atmatų išvežimo.
Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.
1979 m. gegužės 23, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai, kaip šaldytuvai, baldai, medžio gabalai, šepečiai ir pan. Tie daiktai bus išvežami 1979 metų gegužės 30, trečiadienį.
R. M. BREMNER, P. Eng., F.I.C.E.
Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB VISUOMENINIŲ REIKALŲ TARYBA, džiaugdamasi penkių sovietų disidentų išlaisvinimu, apgailestauja, kad jų eilėse nebuvo kovotojų už žmogaus teises Viktoro Petkaus ir Balio Gajausko. Esama žinių, kad vedamos derybos ir dėl kitų disidentų išlaisvinimo ryšių su numatoma pasirašyti strateginių ginklų SALT II sutartimi. Visuomeniniui reikalu taryba ragina lietuvių laisvais ir telegramomis prez. J. Carteriui bei jo patarėjui dr. Z. Brzezinskiui prašyti pagalbos V. Petkui ir B. Gajauskui. Aplinkraštyje pridedami adresai: Jimmy Carter, President of the United States, The White House, Washington, D.C.; Dr. Zbigniew Brzezinski, National Security Advisor, The White House, Washington, D.C.

LIETUVIŠKĄ PARAPIJĄ nori įsteigti Lemonte, Ill., gyvenantys lietuviai. Siame miestelyje po I D. karo buvo tik kelios lietuviškos šeimos, o dabar jų yra palyginti nemažas skaičius. Šeštadieninė mokykla, darba pradėjusi su 9 vaikais, šiuo metu jų jau turi 140 iš 74 šeimų. LB Lemonto apylinkė buvo suorganizuota 1962 m. Ji šeštadienio mokyklai kasmet parūpina po \$1.700. Vėliau ir BALFo skyrius, kasmet surenkantis beveik \$1.000. Lietuviškoms pamaldoms buvo išnuomota 200 vietų kunigų seminarijos koplyčia, o jas kiekvieno mėnesio pirmąjį sekmadienį sutiko atnašauti čekiečiai kun. dr. J. Prunskis. Ateityje pamaldos gal bus laikomos kiekvieną sekmadienį. Pirmosiose pamaldose š. m. balandžio 1 d. susilaukta daug dalyvių. Juos visus pasiūkio LB apylinkės valdyba: pirm. A. Kazlauskas, vicepirm. R. Burba, sek. V. Kerevič, išd. V. Millūnas, nariai — A. Katiliškytė, M. Povilaitienė, R. Račiūnas ir V. Umbrasas. Gražų pamokslą pasakė pamaldas laikęs kun. J. Vaisnys, SJ.

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS pagerbti laisvės kovotojams buvo pastatytas 1964 m. Niujorke, Flushing Meadows-Corona parke, kai ten vyko pasaulinė paroda. Nūgriovus parodos paviljonus, kryžius buvo paliktas dalyvių. Juos visus pasiūkio LB apylinkės valdyba: pirm. A. Kazlauskas, vicepirm. R. Burba, sek. V. Kerevič, išd. V. Millūnas, nariai — A. Katiliškytė, M. Povilaitienė, R. Račiūnas ir V. Umbrasas. Gražų pamokslą pasakė pamaldas laikęs kun. J. Vaisnys, SJ.

Urugvajus

URUGVAJAUS LIETUVIŲ KULTŪROS DRAUGIJA savo veiklos penkiasdešimtmetį paminęs gegužės 27 d. Montevideo uoste. Bus išscenizuotas lietuvių atvykimas Urugvajų. Karo laivynas sutiko parūpinti specialią laivą, iš kurio į Montevideo uosto krantinę išlips atvežti lietuvių, daugiausia tie, kurie atvyko prieš 50 metų. Laivyno orkestras gros himnus, maršus, tautinių šokių programą atliks jaunimas. Senuosius ateivius šiai kelionei laivu registruoja V. Dorelis ir A. Gudynas. Numatoma ir tautodailės paroda. Su šia lietuvių suakimi Montevideo gyventojus supažindins specialie televizijos programa, transliavusi pasikalbėjimą su Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos delegacija — Antanu Gudynu, Edvardu Fabiano-vičium, Leonardu Šleiviu, jo seserimi Ona ir Rože Bocianskaite.

LIETUVIŲ KALBOS MOKYKLA Montevideo mieste pradėjo naujuosius mokslo metus. Su vaikais, dirbantiems į keturias grupes, dirba veteranės mokytojos Adelė Jeskelevičiūtė, Eugenija Josponienė ir Birutė Mačanskienė. Į jų eiles šiais mokslo metais įsijungė ir naujoji mokytoja Cecilija Dorelytė.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRE balandžio 1 d. buvo prisimintas 1977 m. gegužės 13 d. Los Angeles mieste, Kalifornijoje, miręs dail. J. Rimša. Įvadinį žodį tarė ALC pirm. Julius Micūdas. Pranešimą apie vėlonies ligą ir paskutines gyvenimo dienas padarė inž. Juozas Bukevičius, su savo žmona J. Rimšą globojęs Kalifornijoje. Paskaitą apie vėlonies kūrybą skaitė Vladas Survilienė.

MINDAUGO DRAUGIJA savo metinį susirinkimą kovo 11 d. pradėjo kun. J. Petraičio, MIC, atliakytomis Mišiomis už mirusius ir gyvus draugijos narius. Draugijos patalpose įvykusiam susirinkime buvo patikrinta finansinė apyskaita. Naujon valdybą išrinkti: pirm. J. Sišlauskas, vicepirm. F. Persico, sek. E. Pavilonytė-Fabiano, protokolų sek. A. Jocy, I išd. A. Griška, II išd. L. Mikelaitis, nariai — S. Sišlauskienė, J. Stočkūnienė ir B. Marcinkevičius; revizijos komisijon: V. Bukauskaitė-

Persico, Z. Mikelaitienė ir J. Bukauskas.

DR. JONAS IR IRENA SIMA-NAUSKAI keliauja po Europą. Vėlykas jiedu atšventė Šveicarijoje, susitikę su G. K. Kiaugomis, ten praleidžiančiais metus mėnesį.

Australija

GEELONGO LIETUVIŲ sporto klubas "Vytiis" balandžio 1 d. naujon valdybą išrinko jaunosios ir vidurinės kartos atstovus: pirm. — S. Sutą, vicepirm. — K. Starinską, I sek. — L. Bungardą, II sek. — A. Bungardaitę, I išd. — S. Karpuską, II išd. — L. Obelūnienę. Priimtas nutarimas "Vyčio" garbės nariu paskelbti Stasį Sutą, klubui jau 20 metų paskyrusį krepšinio, tinklinio žaidėją, trenerį, nuolatinį valdybos narį ir dabartinį jos pirmininką. Žiemos sezono žaidėnms "Vytiis" užregistravo šešias krepšinio komandas — dvi vyrų, po vieną moterų ir mergaičių, dvi berniukų. Vyrų tinklinio komanda jau yra laimėjusi pirmąsias sezono rungtynes. Moterų golfo sekcija suorganizavo T. Zenk ir E. Koszelą. Ją sudaro 16 moterų ir mergaičių.

"MŪSŲ PASTOGES" pranešimu, Australija, susitarusi su Kanada ir Olandija, apsigėno lėktuvų skrydžius. Nuo š. m. balandžio 14 d. keleiviai, skrendantys iš Sydnejaus į Vankuverį mokės tik \$498. Anksčiau šį kelionė kainavo \$951. Grupėmis vykstantiems ekskursantams duodama dar papildoma vieno trečdalia nuolaida.

Britanija

A. KAZIMIERAS MASILIONAS kovo 23 d. žuvo eismo nelaimėje Nottinghamame. Vėlonis buvo panevėžietis, gimęs 1927 m. Britanijoje įsikūrė 1947 m. Peterborough mieste, vėliau persikėlė į Nottinghamą. 1967 m. vedė Brigitą Bedulskytę, susilaukė sūnų Romo ir Algio, kurie gražiai kalba lietuviškai. Laidotuvių pamaldas Nottinghamo Sv. Patriko šventovėje laikė kun. dr. S. Matulis, MIC, dalyvaudant gausiam būriui lietuvių. Palaidotas Willford Hill kapinių lietuvių skyriuje.

METINĖ LONDONO LIETUVIŲ Sv. Kazimiero parapijos išvyka Lietuvių Sodybon įvyks gegužės 27 d., kai Britanija turi ilgą pavasarinį savaitgalį. Šia proga Lietuvių Sodybon suvažiuoja ir daugiau lietuvių iš kitų kolonijų.

Italija

MONS. AUDRYS BACKIS, keletą metų dirbęs diplomatinėje Vatikano tarnyboje įvairiose valstybėse ir pačiam Vatikane, š. m. gegužės 5 d. paskirtas K. Bendrijos viešųjų reikalų tarnybos pasekretoriumi. Tuo būdu jam patikėtos gana reikšmingos pareigos. Jo tėvas dr. St. Backis yra Lietuvos atstovas JAV-bėms ir gyvena Vašingtone.

Vokietija

VYSK. A. DEKSNYS balandžio 1 d. aplankė Stuttgarto lietuvius. Mišias jis koncelebravo su prelatais P. Celiesium ir K. Razminu, o pamokslė kalbėjo apie Kristaus kančios svarbą. Vysk. A. Deksnys šiemet švenčia dešimtmetį šiose pareigose. Bendrų pietų metu jį organizacijų, įstaigų ir sambūrių vardu sveikino: Z. Glemžienė, studentas A. Lucas, J. Simkutė, prel. J. Barth ir keli vokiečių pareigūnai. Religinės moksles programėlės atliko kun. K. Senkus, smuikininkas W. Harderis, pianistas A. Appenzelleris. Po vysk. A. Deksnio padėkos žodžio visi sugiedojo "Marija, Marija".

VASARIO 16 GIMNAZIJOS KURATORIJOS nariai posėdžiavo kovo 10 d. Pranešimą apie finansinę gimnazijos būklę padarė kuratoriaus valdybos pirm. kun. A. Bernatoniš. Jis esanti gera, tik šių metų pradžioje pasidaryta 70.000 DM skolos dėl Bonnos ir Stuttgarto biurokratų nerangumo. Ligi kovo 10 d. iš ten nebuvo gauta finansinės paramos. Gimnazijos direktorius V. Natkevičius kalbėjo apie jos sidabrinę sukaktį, persikėlimą iš Diebholzo į Huettenfeldą. Dabartiniu metu moksleivių skaičius iš užjūrio auga, bet mažėja iš pačios V. Vokietijos. Posėdyje patvirtintos 1979 m. samatos: gimnazijos — 523.794 DM, bendrabučio — 332.250 DM, 1980 m. samatomis numatyta: gimnazijos — 538.110 DM, bendrabučio — 371.400 DM. Posėdyje taipgi pasisakė ir dėl "Tėviškės" draugijos organizuojamų moksleivių ekskursijų sovietų okupuoton Lietuvon. Išvada: nei kuratoriaja, nei gimnazijos vadovybė tokių ekskursijų atostogų metu negali uždrausti. Posėdžio dalyviai nutarė prašyti gimnazijos vadovybę, kad šiom ekskursijom ji atitinkamai paruoštų moksleivius ir painformuotų jų tėvus. Priešius prie kuratoriajos valdybos rinkimų, visi pasiūlyti nariai atsisakė kandidatuoti. Po pertraukos sutiko kandidatuoti ir pirmininkus numatytas kun. A. Bernatoniš, ir uždininkes numatyta dr. A. Plechavičiūtė-Veigel. Jiedu ir buvo išrinkti. Pedagoginėje komisijoje prie dr. J. Griniaus prisijungė perrinktas dr. J. Norkaitis ir naujai išrinktas ev. kun. Fr. Skėrys. Kuratoriajos valdybos pirm. kun. A. Bernatoniš balandžio 14 d. išitiko širdies priepuolį. Vėlonis buvo nuvežtas į Dieburgo ligoninę, gegužės pradžioje perkeltas į Sv. Krotynos ligoninę Frankfurtė tolimesniais gydymui.

Laisvės balsai sovietinėj vergijoj

(Atkelta iš 1-mo psl.)

įsakymas dėl Tomo Venclovos knygų išėmimo iš bibliotekų ir knygų prekybos tinklo (1978 m. gegužės 10 d.). Nemažai pateikta žinių iš Gulago. Dokumentinė medžiaga kelia paniką KGB. Ši medžiaga padėjo Belgrade atskleisti TSRS melagingus tvirtinimus, kad ji vykdo Helsinkyje prisiimtus įsipareigojimus žmogaus teisių srityje. "LKB Kronika" demaskuoja šmeižtus, pasirodantių tarybinėje spaudoje. Žmogaus teisių gynėjų "teismai" rado platų atgarsį šiame leidinyje, padėjo daugeliui sužinoti tikrą tiesą.

"Aušra". Po "LKB Kronikos" — pats reikšmingiausias testinis leidinys, kurio išėjo jau 18 numerių. Dabartinė "Aušra" pasiryžę testuoti J. Basanavičiaus "Aušros" tradicijas, todėl ir jos numeracija dviguba. "Aušra" taip pat plačiai žinoma užsienyje. Ji spausdinama nemažai tokios medžiagos, kuri parodo, kaip naikinama, kolonizuojama, nutautinama Lietuva, iškelia okupacinės valdžios piktadarybes, kovoja prieš rusifikaciją ir t. t. Joje spausdinama ir dokumentinė medžiaga.

"Aušros" nr. 12 (52) spausdinama "Lietuvos Laisvės Lygos deklaracija", kur sakoma: "Lietuvos Laisvės Lygos tikslas — Nepriklausomos Lietuvos atkūrimas".

Tame pačiame numeryje pateikta labai reikšminga medžiaga apie susidorojimus "teisimo" pagalba su V. Petkumi, šiuo metu jau žinomu visame pasaulyje, drašiu kovotoju už pagrindines žmogaus teises (nr. 11 dokumentinė medžiaga buvo pateikta apie Balio Gajausko "teismą"). "Aušros" nr. 13 (53) skaitome tokius aktualius dalykus, kaip: atvirą laišką prof. A. Marcinkevičiui ("Gelbėjime Lietuvą nuo alkoholizmo"), atsiminimus apie V. Petkų ("Tokį jį mes pažinome"), S. Visvanto straipsnį — "Lietuvos pakalikai ir jos budeliai". Minėtinas ir str. "Tarybinė mafija". Žodžiu, "Aušroje" spausdinama medžiaga reikšminga, aktuali.

"Perspektyvos". Tai naujas leidinys, pasirodęs praėjusių metų pavasarį. Tais pačiais metais išėjo šeši numeriai. Pirmieji trys — teminiai: spausdinami atskiri dalykai (K. Kuraitis, "Socializmas, komunizmas ir demokratija" nr. 1). Nuo penkto numerio medžiaga įvairi. Štai nr. 5 pateikiama (iki 36 p.) medžiaga, gauta iš Lietuvos komunistų sąjungos už Lietuvos išstojimą iš TSRS. Toliau duodamas atkirtis Jurašo šmeižikams dėl "Makbeto" pastatymo JAV. A. Vientauto straipsnyje "Sovietinis 'tabu' kultūroje ir jo pasekmės" parodoma, kaip visokiais būdais "bandoma užgesinti betkokią tiesos ir kūrybos kibirkštį".

"Perspektyvų" nr. 6 spausdinamas straipsnis "Visiems, kam rūpi ateitis", kur analizuojama dabartinė Lietuvos padėtis ir nurodoma, kokios galimos išeitį.

"Perspektyvų" nr. 6 spausdinamas straipsnis "Visiems, kam rūpi ateitis", kur analizuojama dabartinė Lietuvos padėtis ir nurodoma, kokios galimos išeitį.

Du vyškupai, dalyvavę a. a. kun. Karolio Garucko laidotuvėse Ceikiniuose

Pas neseniai mirusį pavergtąje Lietuvoje a. a. kun. Karolį Garucką ligoninėje; viduryje — kun. Alfonsas Svarinskas, šalia jo — kun. Vinčas Vėlavicius

tys. Straipsnį pateikė "Judejimo Už Lietuvos Išstojimą iš TSRS Organizacinis Centro Komitetas".

"Perspektyvos" savo įžanginiame žodyje, kuris randamas kiekvieno numerio pradžioje, sako: "PERSPEKTYVOS" nori padėti surasti kelius, vedančius iš susidariusios aklavietės į atsinaujinimą, pagrįstą tikrosios demokratijos principais ir tarpautinių įsipareigojimų pagrindu". Be to, dar rašoma: "PERSPEKTYVOSE" visi be išimties straipsniai bus spausdinami diskusine tvarka, laikantis principo — gerbk kito nuomonę, net ir tada, kada tu jai nepritari".

Cia trumpai (ir, be abejonės, labai paviršutiniškai) paminėjome kaikuriuos leidinius ir kaikuriuos straipsnius bei kitokią medžiagą. Šio straipsnelio tikslas — informacinis. Analizės čia nėra.

Solistė NERIJA LINKEVICIUTE, atlikusi sukilėlių vadės Emilijos Platerytės vaidmenį to vardo muzikiniame veikalė

Nuotr. St. Dabkaus

A+ A

GERARDAS BALČIUNAS

mirė 1979 m. kovo 24 dieną.

Reiškiamė gilią padėką klebonui kun. Petru Ažubaliui už maldas koplyčioje, atnašautas šv. Mišias, palydėjimą į amžino poilsio vietą ir parodytą nuoširdumą.

Esame dėkingi visiems taip gausiai dalyvavusiems koplyčioje ir laidotuvėse, aukojusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, aukojusiems Kanados Lietuvių Fondui ir mums pareiškęsiems užuojautą. Nuoširdus ačiū ponions, paruošusiems kavą.

Liūdinti šeima

Tėviškės Žiburiai • 1979, V. 17 — Nr. 20 (1527) • 5 psl.

Šaulių paminklas Kalantai

JONAS VAICIŪNAS

Atsikūrusi tremtyje Šaulių Sąjunga yra viena tų patriotinių organizacijų, kovojančių už tautos ir valstybės laisvę. Vargu kita kuri organizacija rodo tiek gyvybės ir energijos, kaip Šaulių Sąjunga. Čikagoje šaulių padaliniai vos ne kiekvieną savaitę ką nors rengia: minėjimą, pobūvį, koncertą, susirinkimą ir t. t. Ir kasdien šauliai vis auga ir plečiasi: visuomenė vertina jų darbą ir mintis, mieliai stodama į jų eiles. Šiandien ji narių gausumu laikytina vienu iš didžiausių sambūrių.

Remdami kitas patriotines lietuvių organizacijas ar sąjūdžius, šauliai ir patys aktyviai visur dalyvauja, pvz. Pavergtų Tautų minėjimuose, birželių įvykių demonstracijose, nepriklausomybės ir kituose minėjimuose, dažniausiai uniformuoti, tuo atkreipdami vietinių gyventojų dėmesį.

Pats naujusias Šaulių Sąjungos centro valdybos darbas — Romui Kalantai paminklo statymas. Tame paminkle atsispindės ir visi kovoję bei žuvę už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Dėlto paminklą pavadinti vien Kalantos būtų nevisai tikslu.

Pats paminklas bus tikrai didingas. Nuo pjedestalo kyla augštin banga, o virš jos — liepsnų liežuviai. Žemiau — kryžiai, vaizduoją žuvusiuosius. Yra ir paties Kalantos atvaizdas. Nuo pat apačios paminklas yra 14 pėdų augščio, didelis masyvas, labai patvarus, galis stovėti šimtmečius. Skulptoriui Ramojui Mozoliauskui paminklo mintis taip patiko, kad jis įdėjo į jo statybą ne tik labai daug darbo, laiko, bet ir visą savo sielą bei sugebėjimą.

Netenka stebėtis, kad paminklo kaina tikrai didelė — apie \$20.000. Graži suma, bet ir darbas neeilinis. Šaulių skyriai kaupia lėšas, bet jų dar trūksta. Dėlto lietuviškoji visuomenė kviečiama talkon, vienu kitu žaliuku prisidedant prie šio reikšmingo uždavinio.

Paminklas bus statomas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Či-

kagoje. Vieta jau seniai nupirktą ir sutvarkytą, tik reikia patį paminklą atvežti. Paminklas jau visai paruoštas — stovi jo autorius R. Mozoliausko studijoje, laukdamas, kada galės pajudėti į nuolatinę savo vietą.

Gegužės mėnesio dvidešimtoji — paminklo šventinimo diena. Po iškilmingų pamaldų paminklas bus atidengtas. Visi kviečiami atsilankyti į iškilmes ir tuo parodyti žuvusiems kovotojams pagarbą bei įvertinimą.

Gegužės 20-oji parinkta dėlto, kad kaip tik iš vakaro Šaulių Namuose įvyks visų dalinių atstovų suvažiavimas. Suvažiavimas šaukiamas kas treji metai. Jame renkamas centro valdybos pirmininkas, centro valdyba, garbės teismas, kontrolės komisija, apsvarstomi einamieji reikalai ir nustatomos gairės ateities veiklai.

Suvažiavimo darbotvarkė ilgoj, bet, tikima, bus įvykdyta per vieną dieną. O vakare Šaulių Namuose ruošiamas banketas.

Suvažiavimo posėdžiui kviečiami atsilankyti ir svečiai. Ar dar bus kvietimų banketan, neaišku.

O taip, kanadiški doleriai labai geri. Jie laukiami paminklo reikalams. Centro valdyba bus jums dėkinga, jeigu atsiųsite auką adresu: Stasys Bernatavičius, 1513 S. 49-th Ct., Cicero, IL 60650, USA. Reikia pažymėti, kad auka skiriama Kalantos paminklo reikalams.

• NORITE supažindinti savo bičiulį su "Tėviškės Žiburiais"? Atsiųskite jo adresą. Keletą numerių jis gaus nemokamai.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Gegužės 22 dieną jūsų balsas bus svarbus

VĖL IŠRINKITE

YURI SHYMKO

PARKDALE HIGH PARK

Prieš septynis mėnesius mes pasakėm liberalų partijos vyriausybei — gana, atėjo laikas pasikeitimui. Mes pasiuntėm Yuri Shymko į parlamentą. Tai buvo geras parinkimas. Jis pasirodė kaip stiprus atstovas Otavoje. Būdamas darbo, darbo jėgos ir gynybos komitetų nariu parlamente, jis tvirtai kalbėjo mūsų vardu. Yuri Shymko yra vienas iš nedaugelio daugiakalbių atstovų parlamente. Jis gerai pažįsta mūsų problemas ir nebijo kelti jas. Jo žodis Otavai nepasikeitė — taip pat nepasikeitė ir mūsų. Vėl išrinkime Yuri Shymko

- Parkdale atstovas Kanados parlamente
- Pažangiųjų konservatorių parlamentinės Ontario grupės pirmininkas
- Konservatorių partijos žmogaus teisių gynėjas parlamente
- Parlamento užsienio reikalų ir krašto gynybos komiteto narys
- Parlamento darbo, darbo jėgos ir imigracijos komiteto narys
- Kanados parlamento Helsinkio grupės narys

SHYMKO, Yuri | x

PROGRESSIVE CONSERVATIVE

Britanijos lietuviai

J. KUZMICKIS

Dar 1964 m. DB Lietuvių Sąjungos XVII suvažiavime buvo iškelta mintis parengti leidinį apie D. Britanijoje išsikūrusius lietuvius ir jų veiklą; tas pats sumanymas buvo primintas ir 1973 m. Tada, Lietuvių Sąjungos centro valdybos paprašytas, šio darbo ėmėsi įgudęs rašytojas Kazimieras Barėnas, prisiderindamas prie leidėjų pagėdavimo nevangti "detalių — faktų faktelių ir su jais susijusių pavardžių".

Pagal šiu metų pradžioje 1978 m. data skaitytojus pasiekė gausiai iliustruota, gerame popieriuje meniškai išspausdinta ir įrasta solidi knyga — "Britanijos lietuviai 1947-1973 m." Jos leidėja pažymėta DBL Sąjunga.

Pirmosios gulbės

Pasirodo, pagal "Baltic Cynnet" (baltosios gulbės) ir "Westward Ho" (į vakarus) schemas, 1947 m. (D. Britaniją buvo atgabenti 5.732 lietuviai — 4.763 vyrai ir 969 moterys — ir pavadinti EVV — Europos savanoriais darbininkais. Deja, jiems nebuvo leista savo nuožiūra rinktis darbų: darbo ministerijos pareigūnai grūdavo juos į žemės ūkį, anglies kasyklas, plieno bei geležies pramonę, baldų dirbtuves ir ten, kur labiausiai trūko darbininkų. Išimties nepadarė nė drauge atvykusieji kunigams. Vėliau buvo leista įvažiuoti čia iškūrusių šeimoms, nors tai buvo ir vilkinama.

VLIKui susirūpinus, kad DB lietuviai "susiurbtų į kokią nors visus apjungiančią organizaciją", 1947 m. liepos 2 d. P. Varkalos bute buvo įsteigta DBL Sąjunga. 1952 m. joje buvo 5.000 narių, bet, emigracijos įkarščiui augant, skyrių ir narių skaičius nuolat mažėjo: 1971 m. XXIV LS suvažiavime dalyvavo 27 atstovai, kurie atstovavo 550 narių.

Nuo pat savo veiklos pradžios DBL Sąjunga rūpinosi ne tik lietuvių reprezentacija, bet ir mokyklomis bei švietimu, jaunimu, sportu, tarptautine politika, savišalpa, bibliotekomis, siuntiniais, netgi vedybomis.

Pagrindiniai darbai

Susirūpinti ir spauda. Pradžioje naujieji ateiviai gausiai skaitė kun. J. Gutausko Skotijoje redaguotą "Išeičių Draugą" savaitraštį ir jame kėlė aktualias išikūrimo problemas. Tačiau, atsivėlgiant į specifinius reikalus, nuo 1947 m. liepos 25 d. pradėta rotatoriumi spausdinti savaitinį "Užsienio ir vidaus žinių biuletinį", kuris spalio mėnesį (nuo 14 nr.) buvo pavadintas "Britanijos Lietuviu" ir netrukus spausdintas fotostatinu būdu. Sudarė "Lietuviškos spaustuvės fondą", aukų pagalba 1952 m. įsigyta nuosava spaustuvė, o 1953 m. laikraštis pavadintas "Europos Lietuviu". Šis savaitraštis ligi šiol lanko savo skaitytojus ne tik D. Britanijoje, bet ir Europoje, o taipgi užjūriose.

Netrukus "visa energija jau buvo užsuktas pinigų rinkimo namams pirkti ratas". 1949 m. pabaigoje c. valdybai nutarus steigti akcinę Lietuvių Namų bendrovę, kitų metų rudenį nupirkti Lietuvių Namai 43, Hol-

land Park, o 1954 m. žiemą — žymiai didesni ir patogesni 1-2, Ladbroke Gardens. 1954 m. lapkričio mėn. įsigyta sodyba "už 75 km. nuo Londono. Jos plotas — 23 ha žemės su pastalais". Joje šiuo metu prisiglaudžia seneliai, o vasaros metu ja naudojami įvairių tautybių atostogininkai.

Skyrių veikla

D. Britanijos lietuvių visuomeninė ir kultūrinė veikla sukos ir tebesisuka apie DBL skyrius, kurių 1948 m. buvo 78, o jau 1970 m. — vos 14. Šioje knygoje aprašytos 132 tokios "gyvosios ir užgesusios lietuvių salos". Iš ilgesnių ir trumpesnių aprašymų galima suvokti, kad šiuo metu stipriausiai veiklama Londone, Bradford, Coventry, Derby, Gloucesteryje, Ketteringe, Mančesteryje, Nottinghamame. Apie kaikiurias "salas", kuriose kadaise vyko palyginti gyva veikla, jau nė žinių nesurasta (pvz. Middlesborough, Fryberg, Ewerby ir k.), nors vienur kitur dar tebegyvenama tos veiklos liudininkai. Autoriaus pateiktoje panaudotoje literatūroje neminimas "Išeičių Draugo" savaitraštis, kuriame, bent pradžioje, buvo spausdinama nemažai žinių apie atvykusių lietuvių veiklą. Gaila, kad nepilni mirusiųjų sąrašai.

Atskirai aprašyti Skotijos lietuviai, kurių istorija labai įdomi: pasirodo, 1918 m. Skotijoje gyventą apie 8.550 lietuvių. Dar 1899 m. ten leistas dvisavaitinis "Vaideytės" laikraštis, 1904 m. — "Laikas", 1907-1923 m. — "Rankpelnis", o nuo 1914 m. tebeleidžiamas "Išeičių Draugas", kurį nuo 1934 m. redaguoja J. Gutauskas. Lietuvių spiritus mōvens — prel. J. Gutauskas.

Plačiau aprašyta Edinburgh, Glasgow, Kinlochleven ir Pathead lietuvių veikla.

Pabaigoje minimi čikagiškiai Britanijoje gyvenusių lietuvių klubai ir jų gyva veikla.

Knyga iliustruota iškilesniais vaizdais, atskiras grupes bei vietas vaizduojančiomis nuotraukomis.

Bendros pastabos

K. Barėnas atliko labai naudingą ir istorinį darbą, aprašęs D. Britanijos lietuvių veiklą iki 1973 m. Kol knyga, ilgiau užtrukusi spaustuvėje, pasirodė, praėjo dar penkeri veiklos metai. Kada ir kas juos aprašys?

Pasirodžius tokiai solidžiai knygai, kuria, be abejonės, naudosis ateities istorikai, galima buvo kur nors įterpti bent trumpą jos turinį anglų k. Nebūtų buvę pro šalį kur nors pabaigoje alfabetine eile surašyti minimų veiklų pavardės, o taipgi pridėti bendrą mirusiųjų sąrašą, kai ligi šiol pasiteiraujama apie atskirus asmenis ir jų likimą.

Korektūros klaidų — vos viena kita (pvz. K. Kanauskienė ir K. Kanauskienė 120-142 p.), už kurias autorius prašo atleisti, nes jis "neturėjo sąlygų patikrinti paskutinę korektūrą".

Šio darbo išleidimą parėmė a. a. Val. Paluškevičius 1.000 svarų ir Anglijos lietuvių klubas Čikagoje 1.000 dolerių.

Kazimieras Barėnas, BRITANIJOS LIETUVIAI 1947-1973 M. Londonas, 1978 m., 359 (+ 6) psl. Išleido DB Lietuvių Sąjunga. Spausdino "Nidos" spaustuvė.

Ročesterio lietuvių mėgėjų teatras, suvaidinęs rašytojo Anatolijaus Kairio 3 veiksmų komediją "Ku-kū" Klevelande. Režisavo A. Cieminis, rengė Klevelando skautininkų ramovė ir Pilėnų tuntas Nuotr. V. Bacevičius

PRANEŠIMAS IS BRITANIJOS LONDONO

Dainos, muzikos ir literatūros vakaras

K. BARĖNAS

Lietuvių Namai Britanijos Londone buvo visokių renginių vieta anais laikais, maždaug prieš 25 metus, kai jie tik buvo nupirkti, o mieste ir lietuvių šiek tiek daugiau buvo, ir entuziazmo. Palaipsniui tie renginiai retėjo, ir dabar pasinaudojama sale jau tik metiniam DBLS suvažiavimams, vienam kitam kurios nors organizacijos susirinkimui ar balui, atsitiktiniam svečiui iškilmingiau priimti, taip pat susitelkti pobūviui, kai minima kurio nors veikėjo sukaktis. Prieš keliolika metų buvo bandyta rengti literatūros vakarus, bet ir jų tradicija nutrūko: rašantieji išsiblaškė po visą kraštą, o ir klausytojai nelabai domisi.

DBLS centrinis Londono skyrius vis dėlto ryžosi surengti dainų, muzikos ir literatūros vakarą, kuris ir įvyko balandžio 28 d. kaip tik tuose retokai ten naudojamuose Lietuvių Namuose. Iš pradžių galvota, kad tegu bus vakaras, skirtas vien literatūrai. Tik ar ir tokį kas nors ateis? Tai programos atlikti dar pakviesti londoniškis solistas Justas Černis ir Eimučio Šovos vadovaujamas akordeonistų orkestras. Mūsų sąlygomis įvyko beveik stebuklas. Rengėjai vis spėjo: na, gal sueis klausytojų koks 20, o jeigu 30, tai bus idealu. O buvo pilna salė (ji nėra didelė), senų, jaunesnių ir visiškai jaunimėlio!

Justas Černis, nuo pat pirmųjų pokario metų reikiąsias ir kaip solistas, ir kaip chorų bei mažesnių dainininkų grupių vadovas ne tik savo Londone, bet ir kitose lietuvių kolonijose, šįkart sudainavo septynetą dainų. Stiprus jo balsas. Gražiai dainavo ir susilaukė ne tik karštų katučių, bet ir šaunių pagyrimų, kurių nepagailėjo juo sužavėti klausytojai.

Jam akompanavo Vincent O'Brien, airis, kuris per vedybas atėjo pas lietuvių ir maždaug susilijo su jais: ir akompanuoja, kai reikia, ir chorams vadovauja, ir kuria lietuvišką muziką! Programai vadovavęs M. Bajorinas pajaukdamas šįkart viešai jį net Vincu Obrenu pavadino — net jo pavardę sulietuvino!

Zavai pasirodė ir Eimučio Šovos akordeonistų orkestras, kurį, be paties vadovo, sudaro jaunuoliai — Adelė, Marytė Briedytė, Gintas Šova ir Dovydas Rusinas (Anita Šovaitė šįkart negrojo). Tas ansamblis dar neseniai tesuorganizavo, ne kažin kiek kartų dar tekencertavo, bet dabar jau daug kur kviečiamas. Ir susiorganizavo jis E. Šovos pastangomis, nes tai žmogus, kuris, gali sakyti, nuo vaikystės nesiskiria su akordeonu.

Visas tas orkestras pagrojo dainų ir tautinių šokių melodijų pyne, pavadintą "Gyvenimo ratas sukasi" (Subatėlė, Suktinis, Kalvelis, Piršlio polka, Vestuvinis maršas, Atsisveikinimo daina, Jau žirgeliai pakinkyti, Tamošius, Lauksiu tavęs). O D. Rusinas virtuoziskai solo pagrojo "Pakvietimą šokiui". Grojo ir orkestras, ir solistas taip, kad klausytojai net kaklus ištempė sekė, kaip jų tie pirštai juda: šitai meistriškai jie išmoko melodijas. E. Šova klausytojus vis supažindino su kiekvienu kūrinu, ką jis reiškia ar reikšdavo lietuvių gyvenime.

Literatūrai irgi teko šokia tokia programos dalis. Živilė Duobaitė - Matukienė paskaitė gražų pluoštą Stasio Santvaro rubajatų iš tos naujos knygos, už kurią jis gavo Lietuvių Rašytojų Draugijos premiją. Man buvo duota progos perskaityti gabalą prozos apie Ignacą Kauš-

pėdą, tą patį, kuris veikė jau "Tuboto gaidžio metuose", tik dabar jau nusikraustęs į miestą. Vakarą atidarė DBLS centrinio Londono skyriaus pirm. Klemensas Tamošiūnas, pasveikindamas gausiai supilaukusius klausytojus. Programai vadovavo Mečys Bajorinas, buvęs ilgametis DBLS-LNB pirmininkas, turįs specialią gyslelę tvarkyti tokius viešus renginius — vis su humoru, su lakiu žodžiu. Baigiamąjį žodį tarė LNB pirm. Zigmąs Juras. Jis padėkojo, o taip pat priminė, kad mirė buvęs ilgametis to DBLS skyriaus pirm. T. Vidugiris.

Vakarą suorganizavo M. Barėnienė. Už tai J. Juras jai padėkojo, o E. Šovos orkestras, savo padėką reikšdamas, paskyrė jai savo sugrotąjį "Lauksiu tavęs".

Po programos moterys (P. Nenortienė, Z. Matukienė ir M. Barėnienė) pavašino visus karštą arbatą ir sausainiais. Londone pavasaris šaltas, tai pabaigai toks pasistiprinimas daug kam pavertė.

Mirė Tomas Vidugiris

Ilgą laiką sirgęs ligoninėje (dėl kraujo apytakos sutrikimų) ten jam buvo amputuota koja, ir visi ženkla rodė, kad toks pat likimas laukia ir kitos, balandžio 27 d. Londone mirė plk. Tomas Vidugiris, ejęs 86-tuosius savo amžiaus metus (gimęs Palaukių k., Subačiaus vls., Panevėžio aps., 1893. IX. 20).

Jis buvo karys nuo 1914 m. — tada rusai jį mobilizavo. 1918 m. grįžęs į Lietuvą, organizavo savo apylinkėje partizanų. 1919 m. pradžioje stojo į Lietuvos kariuomenę, kovojo su bolševikais, buvo pakeltas į

karininkus ir ištarnavo iki 1940 m. Laikinosios vyriausybės paskirtas, vokiečių okupacijos metais kurį laiką ėjo Panevėžio apskrities viršininko pareigas, vėliau buvo įsijungęs į Vietinę Rinktinę, o ją likvidavus — kalinamas Salaspilyje.

Nuo 1948 m. gyveno Britanijoje, ilgiausiai Londone. Jis čia 25 metus išdirbo DBLS centrinio Londono skyriaus pirmininku, tvarkė to skyriaus biblioteką, kuri dabar turi daugiau kaip 2.000 knygų, yra buvęs LNB direktorium, LRS vadovybės nariu. Lietuvoje yra nemaža rašęs karinėje spaudoje apie nepriklausomybės kovas. Svetur taip pat bendradarbiavo periodikoje ("Santarvėje" ir "Eur. Lietuvių" yra išspausdinęs atsiminimų).

DBLS suvažiavimas 1978 m. buvo išrinkęs jį tos organizacijos garbės nariu.

Žurnalistų garbės teismo pareiškimas

LŽS nariui užklausus, garbės teismas rado reikalą padaryti šį pareiškimą.

Joks laisvajame pasaulyje išeinantis lietuvių laikraštis (jo redaktorius ar korespondentas) neturi nei juridinės, nei moralinės teisės atimti (ar apriboti) LŽS nariui teisę lankytis okup. Lietuvoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose. Asmens laisvė (human rights) respektivumas turėtų būti praktikuojamas kiekvieno lietuvių leidžiamo laikraščio.

Šių dienų Vakarų pasaulyje išeinantieji lietuvių laikraščiai (ne visi) spausdina per daug poleminių laiškų (asmeninių, orga-

Vilniaus šviesa išseivijoje

Septintasis Lituanistikos Instituto suvažiavimas Niuorke

Be abejonės, visų JAV ryti-

nių vietovių lietuvių dalyvau-

simo suvažiavimams paskaito-

se bei parengimuose. Bet tiki-

masi, kad toks retas iškilmin-

gas renginys sutrauks svečių iš

visur. Tai bus nepakartojama

proga paklausti įdomių paskai-

tų, geriau pažinti Vilniaus uni-

versiteto bei miesto svarbią

istorinę reikšmę, o išklaičius,

pasidalinti nuomonėmis, pabend-

rauti su senais draugais iš Niu-

jorko ir užmegzti naujų pa-

žinčių.

Dr. J. Rėklaitienė,

LI sekretorė

Programa

VII Lituanistikos Instituto

suvažiavimo programos

projektas

Gegužės 25. penktadienis

7.30 vakare — susipažinimas. Pro-

grama rūpinasi Paulius Jurkus

ir vietinis komitetas.

Gegužės 26. šeštadienis

9.00-10.00 Registracija

10.00-11.00 Atidarymas. LI pirminin-

ko, tautos komiteto pirmininko,

Bendruomenės atstovo žodžiai,

intrukcijos ir kt.

11.00-11.45 Vincas Trumpa: "XIX a.

pradžios Vilnius Stanislavo Mo-

ravskio atsiminimuose".

11.45-12.30 J. Dainauskas: "Vilniaus

akademija edukacinės komisijos

veikloje".

12.30-1.45 Užkandžiai.

1.45-2.30 R. Kondratas: "Medicinos

mokslai Vilniaus universitete

XIX š. pradžioje".

2.40-3.25 S. Vaskelienė: "Vilniaus

univ. biblioteka pokario metais".

3.35-4.15 S. Goštautas: "Ispanijos

humanistas Petras Roizijus Vil-

niuje 1551-1571 metais".

4.20-6.00 V. Vizgirda: "Lietuvos dai-

lės vingiai Vilniuje".

8.00 Koncertas ir banketas (rūpi-

nasi Paulius Jurkus).

Gegužės 27, sekmadienis

Nuo ryto — pamaldos Kultūros Zi-

dinyje

11.00-12.00 LI tarybos posėdis

12.00-1.00 Užkandžiai

1.00-2.00 LI skyrių posėdžiai

2.00-2.45 J. Jakštis: "Vilniaus uni-

versiteto vaidmuo, įtvirtinant

katalikybę Lietuvoje".

3.00-3.45 V. Maciūnas: "Senasis Vil-

niaus universitetas ir studentų

žemaičių "Tautiška giesmė".

4.00 Užkandžiai

7.00 Iškilmingas Vilniaus universi-

teto 400 metų sukakties minėji-

mas — pagrindinė paskaita; S.

Sužiedėlis: "Būdingieji Vilniaus

universiteto tarpiniai".

Gegužės 28, pirmadienis

10.00 Visuotinis LI narių susirinki-

mas ir LI tarybos posėdis.

Ontario Place premjeros šį savaitgalį: trys smagios dienos pobūvių, meninių programų ir pramogų

Atvykite čia ir pradėkite vasarą

Šį šeštadienį Ontario Place pradeda naują iškilių sezoną su Hagood Hardy orkestru Forume. Yra naujų dainų pamatyti ir pabandyti per ištisą sezoną, pradedant riedančiom pažūžom bei milžiniška čiuožimo aikšte ir baigiant nauja šlapia, jaudinančia vandens nušliauža (atidarymas — birželio 2). Čia rasite muziką, restoranus, šokių, įdomius spektaklius Bandshell patalpoje, puikius naujus filmus Cinesferoje ir kt. Išsikirkite savaitgalio renginių tvarkaraštį, atvykite čia ir švėskite vasaros atėjimą visą savaitgalį.

Atvykite pažiūrėti kas yra naujo Ontario Place. Pramogos. Ištisą dieną. Kiekvieną dieną.

Lankymo valandos

Parkas atidaromas 10 v.r., uždaromas 1.00 v.r. (sekmadieniais — 10.00 v.r.). Teatral atidaromi 10.30 v.r.; paskutinis spektaklis prasideda 9.30 v.v.

Kasdieninė vasaros programa

(Nuo gegužės 17 iki rugsėjo 16) Parkas atidarytas ištisą septyniąs savaitės dienas.

Įėjimo bilietai*

Suaugusiems (18 ir vyresniems) — \$2.50; \$1.00 — po 9.00 v.v. Jaunuoliams (13 iki 17) — \$1.50. Vaikams su suaugusiais — 50 ct., be palydovų palydovų — \$1.50. Vyresniems piliečiams — nemokami. *PASTABA. Kaikurių bilietų kainos ir nuostatai pasikeičia Kanados parodos metu, būtent, rugpjūčio 15 — rugsėjo 3 d.d.

Transportaciją atlieka autobusai, tramvajai, GO traukiniai ir specialūs atskirai apmokami autobusai, kursuojantys tarp požeiminio ir parodos. Informaciją teikia TTC telefonų 484-4544. Autoaikštė yra pagrindinėje ir East salose.

Įvairios žinios

Nesveikiems arba invalidams yra nemokamos ratukinės kėdės. Kambariniai gyvuliukai, lentelinės patėžos (skateboards) ir dviračiai į Ontario Place neįsileidžiami.

Ontario Place, 955 Lakeshore Blvd. West, Toronto, Ontario, Canada. MOK 389. (416) 965-7711.

ontario place

A Crown Corporation of the Government of Ontario, Ministry of Industry and Tourism.

Hon. Larry Grossman, Minister

Štai jūsų vadovas, nurodantis kur kas, ką ir kada Gegužės 19, 20 ir 21

At The Forum on May 19

12.00 p.m. 48th Highlanders Band, Pipes and Drum perform a Mini Tattoo
1.30 p.m. Children's Program with Sharon, Lois and Bram, Bobby Gimby and The Kids, Clowns, Ontario Place Animals, Balloons

8.30 p.m. The Hagood Hardy Orchestra, with special guests Alma Faye Brooks, Don Harmon as Charlie Farquharson, The Good Bros., Valdy

At The Forum on May 20

Same as above for 12.00 and 1.30 p.m. shows
8.30 p.m. The Hagood Hardy Orchestra, with special guests Frank Mills, Catherine McKinnon

At The Forum on May 21

Same as above for 12.00 and 1.30 p.m. shows
8.30 p.m. The Hagood Hardy Orchestra, with special guests Dave Broadfoot, Carrol Baker, The Raes

10.40 p.m. FIREWORKS on West Island

Cinesphere

Times: Every 1/2 hour from 10.30 a.m. Last Show at 9.30 p.m. Feature presentation "MAN BELONGS TO THE EARTH" starring Chief Dan George

The Bandshell

Show times: 6.00-7.30 p.m. Saturday, May 19. Sylvia Tyson and Great Speckled Bird
Sunday, May 20. Shirley Eikhart
Monday, May 21. Bob McBride

Theatre I

Times: every 1/2 hour from 10.30 a.m. Last show at 9.30 p.m. "TIMELESS JOURNEY" A journey into the treasures of ancient Egypt and King Tutankhamun.

Theatre II

Times: 12.00 noon, 1 p.m., 2 p.m., 3 p.m., 4 p.m., 5 p.m. TONY URBANO MARIONETTES

Theatre III

Daily from 10.30 a.m. continuous walk through "REFLECTIONS"

Marching bands perform on the grounds all weekend.

All free with your admission.

Vieno suvažiavimo proga Toronto: dail. A. Tamošaitis, Pr. Alšėnas, dr. H. Nagys, L. Tamošauskas Nuotr. St. Dabkaus

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629 Telefonas 471-1424

EPOCHOS POEZIJA

RIMAS AMALVISKIS

Keistus laikus gyvename. Keistai suprantame rašytinę kultūrą — žmoguje įdiegtą dieviškos kūrybos trupinėlį. Seniau a t e i d a v o barbarai, naikindavo, griaudavo žmogaus — kūrėjo darbus, jų nesuprasdami. Gi šiandien "o barbaro nasce e forma — se dentro da cultura" (barbaras gimsta ir formuojasi kultūroje).

Skaitau lietuviškas laisvą (studijuojančios literatūrą Vilniaus universitete), kuriame ji atvirai prisipažįsta: "... Labai mėgstu poeziją — klasišką. Šios "modernios" poezijos nesu-prantu. Tai negi gali mėgti tai, ko nesupranti?"

Nereikia stebėtis — turime epochos poeziją. Mesime į šalį maironius, aiščius, putinus... Nauji laikai reikalauja poezijos, pulsuojančios laiko dvasia. Iš dalies teisingai J. Gioia sako: "Mūsų epocha neturi poezijos. Jokios. Eilėmis rašyti žodžiai nėra poezija. Tai kryžiažodžiai, šarados, mįslės. Aiškumas — seniena. Komplikuotumas iki kvailybės — poezija".

Mūsų laikais aiškumas poezijoje, kuklus, paprastas žodis yra išjuoktas. Tamsa, esoterizmas, įmantriai apvilkta absurdas — poetinė vertybė. Kompiuterio malabrizmai, elektroniniai zigzagai, mašinos triukšmas, fabriko sirenos staigimas, troškūs ir dusinantys oras, milijoniniai mūsų didmiesčiai yra bekrasės poezijos širdis, kaip laikrodžio tikėjimas. Poezijos gyslo-mis teka nafta, čiuaba metalinis (prisukamas) paukštėlis. Ego-centrinė poezija — kupina as-meninės tuštybės (iki absurdo). Tokia yra mūsų dvasinės komu-nikacijos, žmogiškos šilumos, solidarumo išraiška, dvelkianti kentėjimu. Kadaiše Borges da Cruz rašė:

Kančioj — nesigėdink verkti,
Ašarom liūdesį nuplauk;
Laukai lietaus lankyti —
Būna daug gražesni...

Bukiausias kasdienybės far-sas — žodžių, brūkšnių ir tarsi-raizgalyne, t. y. epochos poezi-ja. Aerodromai, traktoriai, ra-ketos ir mizėras žmogus žodžių sąvartose pateikiami poezijos mylėtojui. Prozinė improvizaci-ja painiai įmantri iki pasibaisė-jimo. Be minties, be vaizdo, be garsų suderinimo. Teigiama ir neigiama — visas sukęsamas, suraizgoma, supainiojama. Jaus-mo ir minties kamsalyne vaiz-duoja poetinį realizmą. Jokios ryškios detalės, joko tikslumo, vaizdo, niuansų...

Silabotonikos priemonėmis imituojama senovinės strofos, au-tomatizuojama neišsifruojamus sa-skambius, kuriuose net įgudęs skaitytojas jau nebesusigauja. Jieško, gilinasi ir pavargęs sve-džia knyga į šalį, pasibaisėjęs "poezija", nes tai nebėra sielos atgaiva, dvasinis penas, tik tuš-čias beprasmiškas nuovargis.

Aišku, kalta epocha, laikas verdantis ir bukinantis, roboti-zuojantis subtilią žmogaus pri-gimtį. Nūdienės būties rutino-jė nerandame augštesnių pėlė-kių. Kerštas ir skriaudos trun-ka dešimtmečiais. Ne! Ne trun-ka, o plečiasi, auga, kartojasi. Pavergtos ir diktatūrų žiauriai-ai persekiojamos tautos! Tero-ras nē tamsiausiais amžiais ne-patirtas! Milijonai b e n a m i ū tremtinių negailestingai blaško-mų pasaulyje! Sadistiškiausiu kerštu verdančios žydų-arabų tautos! Raudonųjų brigadų poli-pai, maskvinio voro ugdomi, šiurpu supurto jautresnį žmo-

gų! Benamių vaikų — plėšikau-tojų — žudikų gaujos okupavo didmiesčius! Jų šimtai tūkstan-čių, jų milijonai! Jų vis daugė-ja dėl socialinių netybių, smunkančios moralės, sekso laisvės...

Teisingai italas I. Montapelli sako: "Barbarai neateina, ne. Mes juos išsiugdėme, besiekda-mi neribotos laisvės. Moralinis tautų puvimas nužudė Dievą žmonių sielose! Atmetė religiją ir viską, kas anksčiau buvo kil-nu ir šventa. Italijos krikščio-nys demokratai, bėpataikauda-mi komunizmui, sparčiai žings-niu eina į absoliutinę anarchiją, kuri nepasitenkins raudonosios diktatūros įvedimu Apeninuose, bet kraujo ir skriaudų lavina užlies ir kitas šalis. Negali būti kuriamos kultūrinės vertybės, kai paneigiamos moralinės, dvasinės, religinės normos..."

Tai kokios poezijos mes gali-me norėti, kad ji atitiktų liūd-ną mūsų atominę epochą? Su-varžytos? Įremintos? I senas, nu-sistovėjusias literatūrinės for-mas? Ne! Modernus rašėjas, laisvas nuo visų tradicinių nor-mų, rašo ir parduoda milijonus knygų, kurių vardai nusirita per pasaulį (puvėsiais kvėpuo-jantį pasaulį! Uždirba milijonus su "sekso sensacijomis", kokių prieš 50 metų jokia vulgariau-sia leidykla net sapne nebūtų spausdinusi...

Visų modernybų samysėje ir poezija atsilpaidavo nuo poe-tinio žodžio normų: virto hiper-bolėmis, surašytomis eilėmis. Specialus reikalavimas: absur-das turi skambėti absurdiškai! Pamišėliškas supiralelumas — poeto sparnai, jo vizijos. Simbo-liai — neįsprendžiamas incognito, kurio nē pats autorius nesu-pranta ir nemoka išreikšti...

Epochos poezija sulaužė šimt-mečių varžtus, prarado ne tik savo senas formas, bet ir figū-romis, hiperbolėmis, šaradomis peržengė absurdo ribą. Sutirš-tintas absurdas atėmė skaityto-jus, ir jos vertintojai liko tik patys rašėjai, nes epochos poe-zija virto įmantriu žodžių ka-lambūru.

Menu, prieš 50 metų iš-šimto inteligantių 37 domėjosi poezi-ja, o dabar — iš 3700 šviesuolių vos 7 mėgino paskaityti moder-nios poezijos kūrinius, žinoma, jų nesuprasdami ir nepatirda-mi jokio dvasinio nusteikimo.

Lietuviškos poezijos "sumo-derinimas" vyksta žymiai lė-tesniu tempu, bet tai jau atski-ras klausimas.

Prof. Kazimieras Audenis, vienas iš senosios kartos Babilijos veikėjų lietuviškoje iškilmėse

BENDRINĖ AMERIKIEČIŲ DAI-LININKŲ parodą "Copy Art, D. C.", kuri kovo 2 — balandžio 2 d. buvo surengta JAV sostinėje Vašing-tone, "Local 1734" galerijoje, bu-vo išstatyti ir Audriaus Plipio dar-bai. Jų autorius yra gydytojas, dai-lei skiriantis savo laisvalaikį.

RELIGINĮ KONCERTĄ Verbu sekmadienį Klevelande, Nuolatinis Dievo Motinos Pagalbos parapijos šventovėje, surengė ramovėnų cho-ras su savo vadovu J. Kazėnu. Kon-certe dalyvavo solistai: sopranas I. Grigaliūnaitė, mezo-sopranas S. Va-liukienė, baritonas B. Kazėnas, te-noras V. Matulionis, bosas J. Kazė-nas, fleitistė D. Miškinytė, kornetis-tas A. Miškinis, taip pat ir ramovė-nų choras. Vargonais akompanavo R. Brazaitienė ir G. Karskienė. Bu-vo atlikti net 23 kūrinių tokių žino-mų kompozitorių, kaip G. Palestri-na, F. Schubertas, J. S. Bachas, Ch. Gounod, T. Dubois, L. Beethovenas, ir daugelio kitų. Lietuviškajai reli-ginio koncerto daliai atstovavo A. Mikulskio "Giesmė į Aušros Vartų Mariją", G. Gudauskienės "Viešpa-ties pasaulis", P. Ambraso "Iš Tavo rankų", J. Naujalia "Giesmė". Kon-certas, trukęs lygiai dvi valandas, susilaukė apie 300 dalyvių. Jiems ir programos atlikėjams padėkos žodį tarė klebonas kun. G. Kijauskas, SJ.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVAS tradicinę metinę VIII-ą lietuvių fo-tografų darbų parodą rengia lapkri-čio 2-11 d. d. Čikagos Jaunimo Cent-re, trijose M. K. Čiurlionio galerijos salėse. Be profesinių fotografų, lau-kiama studijuojančio jaunimo bei šiaip šios srities mėgėjų, kuriems rū-pi gamtos grožis, kasdieninė žmo-gaus buitis. Rengėjai kviečia įsijung-ti parodon ne tik čikagiečius, bet ir kitose kolonijose bei valstybėse gy-venancius fotografus. Primenama, kad pernykštėje parodoje premijų susilaukė net ir Kanados bei Austr-alijos atstovai. Siemetinei parodai pa-gaidda jama nuotraukų, labiau at-spindinčių specifinį lietuviškosios išeivijos veidą ne vien tik dokumen-tine prasme, bet ir psichologine, es-tetine, tautine. Parodos taisyklės bus išsiųstos visiems ankstesnių pa-rodų dalyviams, taip pat ir tiems fo-tografams, kurių adresus turi Lietu-vių Foto Archyvas. Visais VIII-ją parodą liečiančiais reikalais prašo-ma kreiptis į Stasį Žilevičių, 7149 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

LIETUVISKŲ SPAUDINIŲ RIN-KINĮ valstybiniame Kento universi-tete, Ohio, papildė apie 150 knygų, padovanotų Bostone gyvenančio Al-berto Puskapalačio. Jos daugiausia liečia Mažąją Lietuvą, bus labai naudingos šia sritimi susidomėjusiems asmenims. A. Puskapalaits savo rin-kinį buvo sudaręs per 50 metų, dalį jo išsivežė pasitraukdamas iš Lietu-vos, kur jam teko dirbti "Šviesos" ir "Varpo" leidyklose. Ilustracijai pa-teikiamas kelių iš A. Puskapalačio gautų knygų sąrašas: Victor Jung-fer, "Hinter den Seen, hinter den Wäldern" ("Už ežerų, už miškų"), 1932 m., V. Jungfer, "Alt-Litauen" ("Senoji Lietuva"), Berlynas ir Leipzigas, 1926 m.; Vydydno "Litauen in Vergangenheit und Gegenwart" ("Lietuvos praeitis ir dabartis"), Tilžė, 1916 m., Vydydno "Sieben Hun-dert Jahre" ("Septyni šimtai me-tų"), "Rūtos" leidykla Tilžėje, 1932 m.; Dr. Rudolf Herberle, "Die Deut-schen in Litauen" ("Vokiečiai Lie-tuvoje"), Stuttgartas, 1927 m.; Dr. W. Gaigal, "Litauen — das beset-zte Gebiet, sein Volk und dessen geis-tige Stromungen" ("Lietuva — okupuotoji sritis, jos tauta ir dvasi-nės srovės"), Frankfurtas, 1917 m.; A. Leskien ir K. Bruggman, "Li-tauische Volkslieder und Maerchen" ("Lietuvių liaudies dainos ir pasa-kos"), Strasbourgas, 1882 m. Šie ir kiti leidiniai dabar yra prieinami i Kento universitetą atvykstantiems tyrinėtojams arba asmenims, kurie naudojami tarpbibliotekine keitimosi sistema.

APREISKIMO PARAPIJOS CHO-RAS Brooklyn, N.Y., vadovaujamas Viktoro Ralio, prieš Vėlykas Niū-jorko lietuvių pakviečia į tradicinį tapusi religinį koncertą. Siemiet J. S. Bacho kompozicijomis jį pradėjo ir užbaigė vargonininkas Matas Jat-kauskas, kuris yra baigęs Manhatta-no muzikos mokyklos vargonų klase ir dirba Limos Sv. Rožės parapijo-jė. Sešias ištraukas iš G. Rossinio kantatos "Stabat Mater" atliko pa-rapijos choras su dirigentu V. Raliu, solistais — sopranu Astra Butkute, mezo-sopranu Birute Malinauskie-ne, tenoru Vytautu Daugirdu ir bosu Leonardu Raliu, vargonais pritariant M. Jatkaukui. Koncerto programa papildė C. Sasnausko "Libera" iš jo "Requiem Misių". Koncertą globojo ir visais jo reikalais rūpinosi Apreiškimo parapijos klebonas kun. J. Pa-kalniškis.

KLEVELANDO LIETUVIŲ NA-MŲ salėje dail. Julius Sūkio akva-relių parodą balandžio 7-8 d. d. su-rengė "Giedros" korporacija. Įvadi-nį žodį rengėjų vardu tarė V. Svar-cienė, su dail. J. Sūkiu bei jo kūry-ba supažindino M. Lenkauskienė. Dail. J. Sūkys yra vyresniosios kar-tos atstovas, gimęs 1907 m. Dirba chemiku, dailėi skirdamas savo lai-svalaikį. Akvarelės kūryboje pasto-viai reiškiasi nuo 1958 m.

BENDRINĖ AMERIKIEČIŲ DAI-LININKŲ parodą "Copy Art, D. C.", kuri kovo 2 — balandžio 2 d. d. buvo surengta JAV sostinėje Vašing-tone, "Local 1734" galerijoje, bu-vo išstatyti ir Audriaus Plipio dar-bai. Jų autorius yra gydytojas, dai-lei skiriantis savo laisvalaikį.

RELIGINĮ KONCERTĄ Verbu sekmadienį Klevelande, Nuolatinis Dievo Motinos Pagalbos parapijos šventovėje, surengė ramovėnų cho-ras su savo vadovu J. Kazėnu. Kon-certe dalyvavo solistai: sopranas I. Grigaliūnaitė, mezo-sopranas S. Va-liukienė, baritonas B. Kazėnas, te-noras V. Matulionis, bosas J. Kazė-nas, fleitistė D. Miškinytė, kornetis-tas A. Miškinis, taip pat ir ramovė-nų choras. Vargonais akompanavo R. Brazaitienė ir G. Karskienė. Bu-vo atlikti net 23 kūrinių tokių žino-mų kompozitorių, kaip G. Palestri-na, F. Schubertas, J. S. Bachas, Ch. Gounod, T. Dubois, L. Beethovenas, ir daugelio kitų. Lietuviškajai reli-ginio koncerto daliai atstovavo A. Mikulskio "Giesmė į Aušros Vartų Mariją", G. Gudauskienės "Viešpa-ties pasaulis", P. Ambraso "Iš Tavo rankų", J. Naujalia "Giesmė". Kon-certas, trukęs lygiai dvi valandas, susilaukė apie 300 dalyvių. Jiems ir programos atlikėjams padėkos žodį tarė klebonas kun. G. Kijauskas, SJ.

LIETUVOS TELEVIZIJA savo žiū-rovams paruošė premjerinį V. Krė-vės "Raganius" spektaklį. Insceניza-ciją režisavo M. Karklelis, muziką jai sukūrė kompoz. A. Apanavičius, scenovaizdžius — dail. G. Narkevi-cienė.

CHORVEDYS ANTANAS GIM-ŽAUSKAS, gimęs 1915 m. liepos 10 d. Kirdeikiuose, Utenos rajone, mi-rė balandžio 23 d. Vargonavimo ir dirgivaio violinos mokyklė 1938-40 m. Kauno konservatorijoje. Pokario metais su K. Kavecku, E. Pilypaitiu ir J. Bendorimiu atkūrė Vilniaus filharmonijos chorą, kurį laiką jam vadovavo. Gilius savo darbo pėda-sus paliko kaip televizijos ir radio komiteto vokalinio ansamblio vado-vas. Pedagoginį darbą dirbo Vil-niaus konservatorijoje, Vilniaus pe-dagoginiame institute, Kauno J. Gruodžio muzikos mokykloje. Parašė metodinį leidinį saviveiklininkams "Choristo bloknotas". Buvo harmo-nizavęs daug lietuvių liaudies dai-nų.

V. Ksi.

DAIL. ALFONSA MOTIEJŪNA balandžio 7 d. pakirto staigus šir-dies smūgis. Velionis buvo gimęs 1912 m. Ruponių kaime, Pakruojo rajone. Kauno meno mokykloje mo-kėsi pas A. Zmuidzinavičių, J. Vieno-žinskį, P. Pakopą. Vilniaus dailės mokyklą baigęs 1941 m., pradėjo da-lyvauti parodose, dirbti pedagoginį darbą įvairiose mokyklose. 1947 - 51 m. dėstė Vilniaus dailės institute, nuo 1952 m. dirbo "Dailės" kombi-nate. Jo kūrybiniame palikime pa-grindinė vieta tenka spalvingiems Lietuvos peizažams, ypač Vilniaus apylinkių gamtovaizdžiams. Velionis taipgi buvo ir talentingas portretis-tas, natūrmortų kūrėjas, visą laiką likęs ištikimas lietuviškosios tapybos mokyklos tradicijoms.

LIETUVOS ISTORIJS IR ETNO-GRAFIJS muzėjus Vilniuje suren-gė parodą "Vilniaus universitetas 1579—1832 metais", panaudodamas savo fonduose saugomus rodnius. Parodos lankytojų laukė Vilniaus universiteto rektorių, kuratorių, pro-fesorių, dėstytojų portretai, jų pasi-rašyti įvairūs dokumentai, moksl-iiniai darbai, disertacijos, diplomai.

LITERATŪRINĖ P. ZIBERTO VARDŲ 1978 m. premija paskirta Juozui Baltušiui už pirmuosius du jo atsiminimų tomus "Su kuo val-gyta drauska". Matyt, įtakos vertin-tojų komisijai turėjo J. Baltušio ne-seniai atstėvas amžius septyniais-dešimtmetis. Astuntoji metinė pre-mija, skiriama už kūrinius darbinin-kiška tematika, jam įteikta Kauno Vilijampolėje, P. Ziberto šilko au-dyklos klube.

AKTORIUS IR REZ. AIFONSAS ZAUKA mirė balandžio 18 d., sulau-gęs 64 metų amžiaus. Velionis bu-vo obeliskis, baigęs Rygos lietuvių gimnaziją, studijavęs teisę Kauno universitete, vaidybą Kauno teatro studijoje. 1941-52 m. dirbo Kauno jauniojo žiūrovo teatre aktorium ir režisiorium, nuo 1967 m. — Liaudies Meno Rūmų režisiorium, daugiausia organizuodamas masines dainų bei tautinių šokių programas.

SIMFONINIS VILNIAUS FIL-HARMONIJOS orkestras su savo va-dovu J. Domarku balandžio 11-13 d. d. gastroliavo Latvijoje. Du jo kon-certai buvo surengti Rygoje, vienas — Daugpilyje. Išvykos programon buvo įtraukti J. Strausso kūriniai, M. Musorgskio "Parodos paveikslė-liai", J. Juozapaitio simfonija "Zo-diacus", G. F. Haendelio oratorijų "Samsonas" ir "Judas Makabejus" arijos. Jas su orkestru atliko Vil-niaus operos sopranas G. Kaukaitė-Zebrūnienė.

LIETUVOS ARCHITEKTŲ SA-JUNGA, minėdama Vilniaus unive-rsiteto 400 metų sukaktį, surengė konferenciją "Lietuvių klasicizmas ir Lauryno Stuoškos-Gucevičiaus architekūrinis palikimas". Įvadinį žo-dį tarė Architektų Sąjungos valdybos pirm. A. Rasteika, pranešimus ska-i-tė akademikas J. Jurginis, prof. E. Budreika, architektūros kandidatas J. Glemža, inž.-architektas R. Ka-minskas. Buvo surengta Verkių rū-mų vidaus įrenginių paroda, su ku-ria dalyvių supažindino architek-tas A. Kunigėlis ir menotyrininkas R. Budrys.

PAVEIKSLŲ GALERIJA pavėrs-toje Vilniaus katedroje balandžio 7 d. koncertą surengė mišrus Vilniaus inžinerinio statybos instituto choras "Gabijs" su savo vadovu Feliksū Vis-kantu. Programon šį kartą buvo įtraukti tik lietuvių kompozitorių kūriniai bei jų harmonizuotos liau-dies dainos. Koncertas buvo pradė-tas dviem J. Naujalia kompozicijom, kuriom jis buvo panaudojęs Mai-ro-nio žodžius — "Dainų dainele" ir "Lietuva brangi". Toliau skambėjo J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja", čikagiečio J. Žilevičiaus harmo-nizuota daina "Anoj pusėj ežero", S. Simkaus "Apynėlis", K. Brundzaitės "Varpai", ciklinės J. Juozapaitio kompozicijos "Tekėk, saulele". Kon-certą užbaigė V. Barkausko daina "Lietuva".

JUSTINO MARCINKEVICIAUS poezijos rinkinį "Gyvenimo švelnus prisiglaudimas" išleido "Vaga" Vil-niūje. Pagrindinis dėmesys šiam rinkinyje tenka žmogui, gyvenimui, kūrybos laimė.

LIETUVOS TELEVIZIJA savo žiū-rovams paruošė premjerinį V. Krė-vės "Raganius" spektaklį. Insceניza-ciją režisavo M. Karklelis, muziką jai sukūrė kompoz. A. Apanavičius, scenovaizdžius — dail. G. Narkevi-cienė.

CHORVEDYS ANTANAS GIM-ŽAUSKAS, gimęs 1915 m. liepos 10 d. Kirdeikiuose, Utenos rajone, mi-rė balandžio 23 d. Vargonavimo ir dirgivaio violinos mokyklė 1938-40 m. Kauno konservatorijoje. Pokario metais su K. Kavecku, E. Pilypaitiu ir J. Bendorimiu atkūrė Vilniaus filharmonijos chorą, kurį laiką jam vadovavo. Gilius savo darbo pėda-sus paliko kaip televizijos ir radio komiteto vokalinio ansamblio vado-vas. Pedagoginį darbą dirbo Vil-niaus konservatorijoje, Vilniaus pe-dagoginiame institute, Kauno J. Gruodžio muzikos mokykloje. Parašė metodinį leidinį saviveiklininkams "Choristo bloknotas". Buvo harmo-nizavęs daug lietuvių liaudies dai-nų.

V. Ksi.

Rašytojo ANATOLIJAUŠ KAIRIO veikale "Emilija Platerytė" sol. RIMAS STRIMAITIS (viduryje) sukilėlių va-do vaidmenyje. Ši muzikinė drama buvo suvaidinta Čikagoje ir Toronte

Menas ir moralė / Atsiliepimai

"T2" 1979. III. 1 pasirodė i d o m u s prof. A. Maceinos straipsnis "Menas ir moralė — suaktualėjusi mūsų problema", kur poroje vietų ir aš esu užsi-mintas.

Skaitydamas prof. A. Macei-nos straipsnį, pakartotinai vis galvojau, ar aš skaitau to paties asmens mintis, su kuriuo kar-tkartėmis pasikeičiu dvasią gai-vinančiais laiškais. Esu nei filo-sofas, nei moralistas, tačiau sek-so problemos mane, kaip rašan-tį, domina. Neįprastas hindui-zmo papročių sekso klausimais aiškinimas mane nutiekė gana abejingai: daugiau klausimų iš-kėlė, negu jų atsakė.

Kai pavargstu skaitydamas rimtą spaudą, nusiperku holi-vudines, kur randu lengvo pasis-kaitymo. Vieną kartą užtikau žymios aktorės interview apie seksą. Ji prisipažino, kad mie-liai sutiktų atlikti seksą scenoje vaidybos metu, jei būtų imano-ma tai padaryti meniškai, tačiau iki šiol niekas neradęs būdo kaip tai atlikti meniškai.

Tai būtų analogiška sekso su-dvasinimui. Įvairiose kultūros istorijose esu skaitęs apie lauki-nių ir puslaukinių tautelių reli-ginius papročius, ypač kai šven-čiamas pavasario atėjimas: ke-liolika jaunų porų, priešinųjų ly-čių, šoka iki samonės netekimo, būgnams grojant, jų dvasinin-kams šaukiant dvasias, o miniai giedant šventas giesmes, šie jaunuoliai "pradeda pavasarį" viešu lytiniu aktu. Peršasi min-tis: gal ir hinduizmo papročiai tėra liekama senų laikų Sivo kul-tūros. Bet ar dėlto "mūsų mora-lė yra nepateisinamai siaura", kaip teigia prof. A. Maceina?

Tiesa, Vakarai nėra "visas pa-saulis", bet jis yra tasai pasau-lis, kuriame mes išaugome, eg-zistuojame ir kurio veikiamai ku-riame pažangesnę civilizaciją. Tad ir iškyla abejonės: kuri kul-tūra yra atviresnė mūsų šimt-mečiui — hinduizmo ar krikš-čionių? Kas yra "pralenkęs" ką ar kas yra "atsilikęs" nuo ko? Kas "įveikė" ką ar kas "neįvei-kė" ko? Vakariai hinduizmą ar hinduizmas Vakarus? I šiuos klausimus tik prof. A. Maceina ar į jį panašūs mokslininkai, t. y. filosofai, teologai, moralistai, gali atsakyti. Be platesnio paaiš-

kinimo tokios idėjos labai jau šokiruojančios, svetimos, paly-ginimai nieko nesako, o pati meno ir moralės problema dar labiau supainiojama.

Kaip galima seksą sudvasini-ti dabar, kai mes neturėjome to-kios "dvasinimo" tradicijos? Dangus palaimino Evangelijoje žinomais žodžiais, bet Bažnyčia — gerai ar negerai — lytinius santykius laikė mažiau meilės dalyku, o daugiau dieviškąja pa-reiga "žemę pripildyti". Panteiz-me, kur gamta rašoma iš di-džiosios raidės, toks lyties su-dvasinimas labiau suprantamas, tačiau ten "dvasinis aktas" reiškia ne tą patį, ką mūsų kultū-roje. O gal atsisakyti Vakarų kul-tūros vien dėlto, kad būtų leng-viau suprasti kokių būdu "gyvu-linis geismas virsta dieviška iš-raiška"? Ar tai nėra terminų žaismas, nežinant kas yra "gy-vulinis geismas" ir neišsivaizduo-jant ką reiškia "dieviška išraiš-ka"? Marquette Parke (63 ir Western) yra porno kinas. Ten leidžiamuose filmuose — aiškiai matyti — dedama neeilinių pa-stangų seksą "sumeninti" ir "sudvasinti", bet visos pastan-gos baigiasi tuo, kuo ir praside-da — porno. Man regis, kad krikščioniškoji moralės sampra-ta, tegu ir siauresnė, vis dėlto yra gilesnė ir šventesnė už Sivo kulto sampratą, nes atiduoda žmogui tai, kas jam priklauso — jo žmogiškąjį geismą Dekalo-gi normose.

Mano nuomone, lytiniai san-tykiai nėra nei grynai dvasiški, nei grynai fiziški. Juos su-dvasina ir sužmogina meilė — daugiau ar mažiau, — nes tik žmogui Dievas yra suteikęs Mei-lės pažinimą. Dr. J. Griniaus pa-žiūros šituo klausimu ("Tėviškės žiburiai", 1979. IV. 5) kur kas šviesesnės. Jo sugestija, kad dr. A. Maceina pasiūlytų savo sprendimą, būtų visiems, šiuo klausimu susidomėjusiems, la-bai pagaiduotina.

Sekso vaizdavimas dailiojoje literatūroje yra būtinas, kitaip prasišlenkama su svarbiausiu žmogaus elgesio faktoriu. Ta-čiau kur tokie santykiai "pra-lenkia" žmogų, ten jie virsta "gyvulinio geismu", ir joks žo-dis, veiksmas ar kultas jų nega-li sudvasinti ar sudieivinti.

Atsiųsta paminėti

Lituanus. The Lithuanian Quar-terly 1979, volume 25, No. 1. Reda-gavo V. Stanley Vardys. Straipsniai: Jaan Pennar rašo apie Sov. Sąjun-gos konstituciją ir respublikas, Tho-mas E. Bird — apie Jurgį Baltru-šaitį, Linas Sidrys — apie mediciną Lietuvoje. Išspausdinta visa eilė do-kumentų, liečiančių religijos būklę Lietuvoje.

TĖVYNĖ SARGAS, 1979 m. 1 nr. Redaguoja Petras Maldeikis (117 Sunset Dr., Hot Springs, Arkansas 71901, USA. Adminstruoja Antanas Balčytis, 6819 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Leidžia Literatūrinis Popiežiaus Leono XIII Fondas. Kaina — \$3.00.

AIDAI, 1979 m. 2 nr. Straipsniai: Vasario 16 ir okupantų gruodžio 16 — Julius Rimdžius; Nuo Helsinkio iki Madrido — Bronius Nemickas; Tarptautinė politika 1978 metais — Vytautas Vaitiekūnas; Filosofijos keliu — Antanas Maceina. Numeris iliustruotas nuotraukomis iš lietu-viškų sričių sovietinėje Gudijos re-spublikoje. Redaguoja dr. J. Girnius (27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, USA), administruoja T. B. Rama-nauskas, OFM (361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA). Meti-nė prenumerata — \$15.00.

Petras Klimas, IŠ MANO ATSI-MINIMU. Lietuvių Enciklopedijos leidykla. Išleido J. Kapočius 1979 m. Bostone (395 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA). Kaina — 12 dol., 415 psl.

JOURNAL OF BALTIC STU-DIES. Volume IX, Number 3, 1978. Editor — Valdis J. Zeps, 1104 Van Hise Hall, University of Wisconsin, Madison, Wisconsin 53706, USA. Published quarterly by AABS. Sub-scription \$20.00 per year. Address: Executive Office of the AABS, 366-86th Street, Brooklyn, N.Y. 11209, USA.

J. Venclova, DR. J. BASANA-VIČIAUS (BASANIO) REIKSME LIE-TUVIAMS. Išleista 1978 m. Čikago-jė (?), 44 psl. Kiti duomenys lei-dinyje nepažymėti.

P. I. Kušneris (Knyšėvas), PIET-RYČIŲ PABALTIJŲ ETNINĖ PRA-EITIS. Istorinė etninės teritorijos studija. Mažoji Lietuva. Vertė Alek-sandras Tenisonas. Chicago 1979, 224 psl.

Aloyzas Baronas, LAIVAI IR UOSTAI. Romanas. Viršelis Nijolės Vedegytės - Palubinskienės. Spaus-dino "Draugo" spaustuė. Čikaga 1979 m., 276 psl. Kaina — \$7.00.

Vilniaus universiteto 400 metų sukakties proga Čikagos Lietuvių Jaunimo Centre 1979. III. 30 buvo surengta at-tinkama paroda, kurioje buvo išdėstyti Br. Kvickio turimi rodniai. Viduryje — gen. Lietuvos konsulė J. Daužva-dienė tarp gausių parodos lankytojų

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

BRULE CRES, Jane-Bloor rajone, puikus, modernus 7 kambarių vienaauštis; pilnai užbaigtas rūšys, 3 kambariai ir prausykla, 2 atviri akmens židiniai, centrinis šildymas-vešimas; garažas su privačiu įvažiavimu.

WINDERMERE-BLOOR rajone 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, elektrinis šildymas, 2 prausyklos, užbaigtas kambarys rūšyje, garažas, didžiulis kiemas; apie \$10.000 įmokėti; netoli Bloor.

HIGH PARK-BLOOR, 6 kambarių atskiras namas, pilnai sumontintas, atnaujintas, apie 200 pėdų ilgio sulypas; arti Bloor-Parko.

SWANSEA, atskiras, originalus tributas; naujas vandens-alyvos šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu; arti susisiekimo; namas be skolo.

INDIAN RD.-BLOOR, namas perdirbtas į 5 nuomojimo vienetus; 5 modernios prausyklos, 5 virtuvės, vandens-alyvos šildymas, garažas; gauna per \$12.000 metinių pajamų; prašoma kaina \$89.900.

SWANSEA, apie \$25.000 įmokėti; puikus vos poros metų senumo 12 kambarių dvibutis; atskiras šildymas, užbaigtas rūšys, garažas, netoli Bloor.

SOUTH KINGSWAY-WINDERMERE, trijų miegamųjų (condominium) butas, 2 prausyklos, gražus vaizdas iš balkono; prašoma kaina \$46.900 su nedideliu įmokėjimu.

18 ĮSTAIGŲ JOSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9 1/4%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investicines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.**NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS****MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)****PROGRESS REAL ESTATE LTD.**
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnausi: **A. Bliūdžius**
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331**BLOOR AUTORITE GARAGE**

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Simon's TELEVISION
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.
Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.**Lietuviška maisto krautuvė**
EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus potaismus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tomošūnas

Jauniosios sportininkės: Detroito "Kovas" ir Klevelando "Zaibas" po draugiškų tinklinio žaidinių, kurias laimėjo detroitietės. Nuotr. V. Bacevičiaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

minalinį Kanados kodeksą. Teisėjas G. Evansas pabrėžė, kad unių nesiskaitymas su parlamento priimtais įstatymais Kanadai atneštų visišką anarchiją, primenantį džungles. Jeigu kam įstatymai nepatinka, protestuoti galima taikiai būdu, siekiant vyriausybės pakeitimo. Kanados Darbo Kongreso pirm. D. McDermottas, anksčiau pasisakęs prieš J. C. Parroto taktiką, dabar pareiškė, kad unių vadovybė dėl šio teismo neis ir barikadas. Pasak D. McDermotto, jeigu J. C. Parrotas būtų paklauses jo patarimo, šios bylos iš viso nebūtų buvę. Po teismo J. C. Parrotas buvo nuvežtas kalėjimui ir vėl paleistas už \$250 užstatą. Jo advokatas jau pradėjo bylos apeliaciją. Teisėjas G. Evansas galėjo paskirti J. C. Parrotui žymiai griežtesnį bausmę — iki dvejų metų kalėjimo, pridėdamas ir piniginę baudą. Rudenį bus pradėta kitų aštuonių paštininkų uniųs pareigūnų byla dėl to paties parlamento įsako pažeidimo.

Rinkiminiai federacinio parlamento vajuje plačiau nuskaubė NDP socialistų vad. E. Broadbento ir liberalų premjero P. E. Trudeau pažadai. E. Broadbentas Winnipeg'e atidengė savo kortas mažumos vyriausybės klausimu. Tokiu atveju jis žada remti tą partiją, kuri imsis pramoninės strategijos darbams pagausinti, įves kainų kontrolę maisto gaminiams, pertvarkys finansinę paramą provincijoms, kad visur būtų užtikrintas sveikatos draudimo universalumas. Min. pirmininkas P. E. Trudeau liberalų surengtame mityne Toronto Maple Leafs arenoje kalbėjo po ilgokai trukusios "rock" muzikos programos, pasisakydamas už Britų S. Amerikos akto perkėlimą Kanadon. Šis aktas, esantis Britanijos parlamento žinioje, yra laikomas neoficialia Kanados konstitucija. P. E. Trudeau išsipareigojo dar kartą siekti visų provincijų premjerų pritarimo aktui perkelti Kanadon. Jei betgi nebūtų gauta pilno jų pritarimo, tada žada skelbti visuotinį Kanados gyventojų referendumą ir aktą parsivežti, jį reformuoti bei oficialia konstitucija paversti su jų pritarimu.

Provinciniame Kvebeko parlamente buvo prisaikdintas naujas liberalų vad. C. Rynas, laimėjęs papildomus rinkimus Argenteuille apylinkėje. Jam dabar teks pradėti opozicijos vad. pareigas. Spaudos konferencijoje C. Rynas pasisakė prieš min. pirm. P. E. Trudeau planuojamą referendumą Britų S. Amerikos aktui parsivežti. C. Rynas laikosi principo, kad tokiu žingsniui yra būtinas Kvebeko bei visų kitų provincijų pritarimas.

Britų Kolumbijos parlamento rinkimus vėl laimėjo socialinio kredito partija su savo premjeru B. Bennetu, nors ir pralaidusi tris atstovus. Pagrindinė kova vyko su D. Barretto vadovaujamais NDP socialistais. Ji visiškai išstūmė iš varžybų konservatorių, senajame parlamente turėjusius vieną atstovą, ir liberalus. Nebuvo išrinkti nei iš šių partijų vadai. Į naują 57 vietų parlamentą kreditistai grįžo su 31 atstovu, NDP socialistai — su 26, savo gretas sustiprinę 8 atstovais. Jeigu šie rinkimai turės įtakos federacinio parlamento rinkimams, Britų Kolumbijoje galima būtų tikėtis stipresnio NDP socialistų proveržio, menkų rezultatų J. Clarko konservatoriams ir ypą P. E. Trudeau liberalams. Praktika betgi rodo, kad provinciniuose rinkimuose dažnai būna balsuojama vienaip, o federaciniuose kitaip.

Tradicinės akademinio išklimo maratono varžybos įvyko Nemune. Vyrai varžėsi 8 km ir 2 km atkarpose, moterys — 4 km ir 1 km. Rezultatai buvo išvesti iš abiejų atkarpų. Vyrai vienviečių valčių lenktynėse tris pirmąsias vietas laimėjo kanadiečiai: I — R. Murauskas, II — R. Kernavickas, III — E. Gedgaudas. Keturių valčių lenktynėse čempionais tapo dinamičiai — A. Čikotas, J. Vilkas, I. Mačiukas ir R. Rukštelis su vairininku L. Skatiku. Moterų vienviečių valčių lenktynėse nepalenkiamai buvo kauniečiai E. Uktvertytė-Petkevičienė, II vietoje palikusi vilnietę Č. Lechovę, III — kauniečė D. Petruškevičienė. Moterų čempionų vardus keturių valčių išsikovoję lietuvius rinktinės įgula — I. Kleinaitytė, J. Krebets, I. Silviečienė, M. Steponavičiūtė su vairininke V. Šadzevičiute.

Dėl Lietuvos taurės Trakų Galvės ežere varžėsi baidarininkai ir kanojininkai, kai jame dar buvo nemažai ledo lyčių. Iš lenktynių ruožo jas teko pašalinti motoriniais laiveliais. Vienviečių baidarių 500 ir 1000 metrų lenktynių laimėtoju tapo "Darbo rezervų" atstovas R. Višinskas. Su "Nemuno" atstovu V. Motiejūnu jis laimėjo ir 1000 metrų lenktynes dvivietė baidare. Spauda džiaugiasi R. Višinskio pergale, nes žiemą jis sunkiai sirgo, bet jau spėjo atgausti savo jėgas. Vienviečių kanojų 500 m lenktynėse laimėjo žalgirietis E. Burba, 1000 m — "Darbo rezervų" atstovas R. Kudirka. Jis su dinamičium J. Ramaška buvo greičiausias ir 1000 m lenktynėse dvivietė kanoja. Dvigubai mažesnėje 500 m atkarpoje dvivietė kanoja čempionais tapo broliai Jonas ir Valdas Ramaškos. Varžybose negalėjo dalyvauti keli stipriausi Lietuvos irklautojai — Sovietų Sąjungos rinktinės nariai, tuo metu turėję treniruotes.

Sovietų Sąjungos jaunių stalo teniso pirmenybėse Kurgane mergaičių čempionė tapo kauniečė Jolanta Danilevičiūtė, treniruojama L. Sereikos. Savo pranašumą ji taigai įrodė ir Maskvoje, kai ten susitikę įgauliausi jaunučiai — 13 mergaičių ir 12 berniukų. Jolanta visas savo varžoves nugalėjo ta pačia pasekme — 2:0. Ji dabar yra įtraukta į Sovietų Sąjungos rinktinę ir ruošiasi tarptautiniam turnyrui Danijoje.

Lietuvoje kasmet labiau populiarėja sklandymo skraidyklėmis, kuriomis vadinami atitvarus primenantys sparnai. Ilgesnis skrydžiams ten betgi trūksta kalnų. Dėl šios priežasties šiaulietis K. Jodėnas ir prieniškis R. Stonkus savo skraidyklės nusižėžė į Ukrainos Karpatų ir pasirinko 1.761 m aukščio kalną. Sklėsdamai 60-70 km greičiu per valandą, jiedu per 10 minučių nuklekė 5 kilometrus, pasiekdami naują Lietuvos sklandymo skraidyklėmis rekordą.

Tradicinės akademinio išklimo maratono varžybos įvyko Nemune. Vyrai varžėsi 8 km ir 2 km atkarpose, moterys — 4 km ir 1 km. Rezultatai buvo išvesti iš abiejų atkarpų. Vyrai vienviečių valčių lenktynėse tris pirmąsias vietas laimėjo kanadiečiai: I — R. Murauskas, II — R. Kernavickas, III — E. Gedgaudas. Keturių valčių lenktynėse čempionais tapo dinamičiai — A. Čikotas, J. Vilkas, I. Mačiukas ir R. Rukštelis su vairininku L. Skatiku. Moterų vienviečių valčių lenktynėse nepalenkiamai buvo kauniečiai E. Uktvertytė-Petkevičienė, II vietoje palikusi vilnietę Č. Lechovę, III — kauniečė D. Petruškevičienė. Moterų čempionų vardus keturių valčių išsikovoję lietuvius rinktinės įgula — I. Kleinaitytė, J. Krebets, I. Silviečienė, M. Steponavičiūtė su vairininke V. Šadzevičiute.

Skautų veikla

XVII-tosios Romuvos stovyklos programos vadovai gegužės 7 d. posėdžiavo Toronto Lietuvių Namuose. Pirmininkavo programos vedėjas Algis Senkus. Gausūs įvairių sričių dalyviai išklaušė po pranešimo apie parengiamuosius darbus. Diskutuota kilusiais klausimais. Pranešta, kad stovyklą organizuoja "Satrijos" ir "Rambynio" tuntai, talkinami Hamiltono vadovai S. B. Aušrotaitis ir ps. R. Bagdonienė. Stovyklos viršininku išrinktas ps. Linas Saplys, "Rambynio" tuntininkas; seserijos viršininkė — tunt. ps. Sandra Kazilevičiūtė; komendantu — ps. Marius Rusinas; programos vedėjas — Algis Senkus ir Birutė Aušrotaitė; patarėjų pakviestas v.s. Č. Senkevičius. Registruoti per vienetus ligi liepos 1 d. Stovykla bus rugpjūčio 4-18 d. Platus informacijų teikia tuntininkai. Džiugu patirti, kad jaunimas ėmėsi iniciatyvos suorganizuoti didesnės apimties stovyklą. Ir iš tikrųjų — jau laikas, pradedant lietuviško skautavimo septyntą dešimtmetį.

Toronto Lietuvių Namai ("Labdara" Inc.) paskyrė Romuvai \$1500 pastatų remontui. Dėkingi skautaitės už tokią didelę auką.

"Skautų Aidas" — vėl brolių rankose. Pasitraukus v.s. J. Selionienėi iš redaktorės pareigų, jas nuo š.m. pradžios perėmė buvęs redaktorius v.s. Juozas Toliuskis, 7220 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Jaun. skaučių "Rūtos" dr-ės narės M. Galūtė, I. Freimanaitė ir G. Jonytė perkeltos į skaučių "Dainos" dr-ę.

Sv. Jurgio sueigoj jaun. skaučių įžodį atliko L. Dailidaitė, L. Mockutė, J. Macijauskaitė, A. Krassauskaitė, A. Karasiejūtė, J. Gaizytė. Sveikinam naujas sesel! Č. S.

SPORTAS**Golfo pirmenybės Klevelande**

Jau keliolika metų JAV ir Kanados lietuvių golfo klubai rengia metines golfo pirmenybes, kurios vyksta Toronto, Čikagoje, Detroito, Klevelande. Perna pirmenybės buvo surengtos Pasaulio Lietuvių Dienų metu Toronto. Paprastai pirmenybės dalyvauja per 100 golfininkų. Pastaraisiais metais ir ši sporto pradža išsijungti vis daugiau moterų. Pažymėtina, kad golfo sportas neturi amžiaus ribos: jame dalyvauja ir visai jauni, ir pensininkai. Tad gal todėl jis vis darosi populiaresnis.

Šių metų JAV-Kanados lietuvių golfo pirmenybės įvyks Klevelande Darbo Dienos savaitgalį — šeštadienį ir sekmadienį (rugsėjo 1-2 dienomis) Sleepy Hollow golfo laukuose. Žaidėjams ir svečiams apsisistojimo vieta numatyta arti golfo laukų "Hospitality Motor Inn", 5300 Rockside Rd., Independence, Ohio, 44131, USA.

Pirmenybės rengia Klevelando Lietuvių Golfo Klubas sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja Jau-nutis P. Nasvytis, 5150-C Community Dr., Willoughby, Ohio, 44090, USA.

Golfo pirmenybių, viešbučio rezervacijų ir kitais reikalais netrukus bus išsiuntinėtis golfo klubams bendraraštis, o taip pat bus smulčiau painformuota spaudoje. A. G.

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausios lygos vyrų rankinio pirmenybės užbaigtos Kauno sporto haleje. Šioj lygoj žaidusis Kauno "Granito" komanda po trečiojo žaidinių rato Rygoje buvo tik VIII-je vietoje, atstikusi trim taškais nuo Kijevo ASK komandos, pretenduojančios į bronzos medali. Ketvirtasis žaidinių ratas Kaune buvo labai sėkmingas granitiečiams — jie 33:32 rezultatu nugalėjo sidabro medali jau užsitikrinsią Maskvos MAI komandą. Jie taipgi laimėjo rungtynes su Minsko ASK komanda 25:22, su Krasnodaro KKI komanda — 27:24 ir iškopė į trečią vietą baigminėje žaidinių lentelėje. Po 15-merų pertraukos "Granitas", treniruojamas V. Kontvainio, vėl iškopė į prizinę vietą, laimėdamas bronzos medali su 29 surinktais taškais. Aukso medalis teko Maskvos CASK komandai su 42 taškais, sidabro — Maskvos MAI komandai su 35 taškais. Granitiečiai V. Novickis ir V. Sadaunykas yra pakviesti kandidatais į Sovietų Sąjungos rankinio rinktinę.

Tradicinį bėgimą Trakai-Vilnius laimėjo Vilniaus dinamičiai Pranas Baublys 30 km. nuotolį įveikęs per 1 val. 31 min. 41 sek. Pagrindiniai jo varžovai buvo II vietos laimėtojas V. Bugrovas iš Minsko, III vietos laimėtojas J. Kočerginas iš Tiraspolio. Geriausi bėgikai taipgi varžėsi ir 20 km nuotolyje. Laimėtoju tapo vilnietis Aleksandras Antipovas, turintis Sovietų Sąjungos rekordą 10 km bėgime. Jis yra vienas geriausių šio nuotolio bėgikų Europoje. Dvigubai ilgesnį 20 km nuotolį A. Antipovui pavyko įveikti rekordiniu šio bėgimo laiku — per 57 minutes. Lygiagrečiai buvo praversti ir jaunimo, jaunių bei jaunučių bėgimai įvairiose nuotoliuose, pradedant 30 km ir baigiant 5 km. Komandinio požiūriu I vietą laimėjo Minsko bėgikai, II — Lietuvos, III — Čeliabinsk.

Tradicinės akademinio išklimo maratono varžybos įvyko Nemune. Vyrai varžėsi 8 km ir 2 km atkarpose, moterys — 4 km ir 1 km. Rezultatai buvo išvesti iš abiejų atkarpų. Vyrai vienviečių valčių lenktynėse tris pirmąsias vietas laimėjo kanadiečiai: I — R. Murauskas, II — R. Kernavickas, III — E. Gedgaudas. Keturių valčių lenktynėse čempionais tapo dinamičiai — A. Čikotas, J. Vilkas, I. Mačiukas ir R. Rukštelis su vairininku L. Skatiku. Moterų vienviečių valčių lenktynėse nepalenkiamai buvo kauniečiai E. Uktvertytė-Petkevičienė, II vietoje palikusi vilnietę Č. Lechovę, III — kauniečė D. Petruškevičienė. Moterų čempionų vardus keturių valčių išsikovoję lietuvius rinktinės įgula — I. Kleinaitytė, J. Krebets, I. Silviečienė, M. Steponavičiūtė su vairininke V. Šadzevičiute.

TRADE WINDS MOTEL
10300 Gulf Boulevard, Treasure Island
St. Petersburg, Florida 33706, USA
Tel. (813) 360-0490
Savininkė RŪTA KRAUCIŪNAITĖ,
Kanados lietuaitė, kviečia tautiečius atsilankyti.
Motelis gražiai įrengtas, vėsiami kambariai ir butai, kilmiai, spalvota televizija, šildomas baseinas, vieta "barbecue", balto smėlio paplūdimys, prie pat Meksikos įlankos.

AL GARBENS
REAL ESTATE LTD.
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

ROYAL YORK-WESTWAY. — Beveik naujas 3 miegamųjų vienaauštis; pilnai užbaigtas rūšys, lygus išėjimas į daržą; daug vaismedžių; 2 židiniai, modernios prausyklos ir virtuvė; gražus vaizdas, už sklypo — upelis (neužstatytas namais), graži, rami gatvelė, visi augstėnės kainos namai. Prašoma kaina — \$125.000. Viena skola.

BLOOR-JANE, atskiras rupių plytų namas, 6 kambariai per 2 augštus, (gumwood medis), modernios 2 virtuvės ir prausyklos (viena pirmame augšte), vandens šildymas; įvažiavimas ir garažas; arti Bloor-Jane požeminio; prašo \$75.900.

INDIAN RD.-BLOOR, atskiras 10 kambarių namas, arti Lietuvių Namų, naujas vandens šildymas, 3 prausyklos, gilus sklypas, 2 garažai; parduotas.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	10 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	
9 1/4% už pensijų ir namų planą	10 1/4% už mortgicijus
9 1/4% speciali taup. sąsk.	
8 3/4% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustas iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvejėjas
1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje
ANGELE E. KARNIENE Broker & Realtor
Notary Public Rezidencijos - moteliai - sklypai
Daugiabučiai (condominiumai)
Nuomojimo patarnavimas
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radio aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers
2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 769-4488
Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų fotografinių darbų

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Rūta-Ona Šiūlytė

"Aukuro" teatras Toronte

V. MATULAITIS

Kaikas iš teatro mėgėjų nebelanko lietuviškų teatrų. Jie, matydami geriausius pasaulio artistus Toronte, Stratforde ir kitoje scenose, nesitiki gero pastatymo lietuvių mėgėjų teatre. Ši kartą jie būtų buvę patenkinti.

Gegužės 6 d. Toronto Lietuvių Namuose Hamiltono "Aukuras" išgyveno scenoje "Ponios Dulskienės moralė". Teko maloniai nudžiugti visur matant natūraliai dominuojančią E. Kudabiene-Dauguvietę ponios Dulskienės vaidmenyje. Kiekvienas žodis bei mostas buvo būdingas ponios Dulskienės gyvenimo aplinkai.

Stelą Jusevičienę gražiai vaidavo M. Kalvaitienė, kurią jau pažįstame iš daugelio ankstesnių "Aukuro" vaidinimų. Skirtingus seserų charakterius išgyveno Danutė ir Ina Kudabaitės, kurių aiški ir švari lietuvių kalba buvo be priekaišto. Dalia Jonikaitė susilaukė žiūrovų simpatijos už tarnaitės vaidmenį. Tado — K. Kalvaičio vaidyboje buvo norėta truputį daugiau energijos, bet gal tai veikalo rėmų varžtai. Vargšą Dulskį vaidino A. Mingėla, kuris per visą laiką ištare vos vieną nekantrų sakinių, o viską vaidavo judesiais. Vyras buvo jau "perdirptas pagal savo kurpalį".

Visų vaidyba, kalbos aiškumas bei bendras veikalo pasta-

tymas buvo ypatingai geras. Nesijautė, kad tai atliko tik mėgėjų grupė.

Gal veikalo pavadinimas neviesiems buvo patrauklus, bet veikalo mintis "gyvenu, kaip dauguma dabar gyvena..." buvo daugeliui šeimų kasdieninė apraiška. Prieš programos spausdinimą reikėtų pataisyti kalbos bei minties klaidas.

Šį veikala pamatėme Toronto Lietuvių Namų salėje Lietuvių Namų Vyrų Būrelio dėka. Labiausiai tuo rūpinosi J. Dambaras, L. Dūda ir kiti.

Toronto lietuvių visuomenė dėkinga "Aukuro" teatro grupės vadovei, aktolei ir režisorei E. Kudabienei, kuri jau 29 metai rūpinasi šiuo teatru. Daug paaukota vakarų repeticijoms bei pastatymams per tuos 29 metus. Daug veikala pastatyta, paruošiant labai dažnai vis naujus artistus. Padėka priklauso visiems artistams bei jų talkininkams.

Lietuvių teatro atliktus darbus reiktų vertinti gretimai su lietuviškos mokyklos veikla. Veikalo pasižiūrėti buvo atėję apie 250 asmenų, nors tuo pačiu laiku dar dviejose kitose vietose buvo gausios kitos programos. Reikia tikėtis, kad šis teatras sekančiais metais, minėdamas 30 metų darbo sukaktį, paruos gražų veikala ir susilauks dar gausnės publikos.

Kanados lietuvių talentų dienoje kovo 25-25 d.d. Hamiltone dalyvavęs dailės mėgėjas Rulys Nuotr. J. Miltenio

Mokslo metų pabaiga

Gegužės 13 d. Maironio mokykla ir liuanistiniai kursai Toronte pabaigė mokslo metus tradiciniu aktu, jungdami šią iškilmę su Motinos Dienos minėjimu.

Iškilmę pradėjo KLB apylinkės pirm. A. Juzukonis, pabrėždamas susidariusią tradiciją Toronte mokslo metų pabaigos proga pagerbti ir motinas, nes

jos yra visų mūsų pagrindinės mokytojos. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Prakapas, OFM, mokyklos kapelionas. Maironio mokyklos vedėjas V. Bireta atkreipė visų dėmesį į keliose eilėse sėdintčius X klasę baigusius abiturientus. Labai gražų įspūdį sudarė originaliais tautiniais drabužiais pasipuošusios mergaitės. Po jo kalbėjo Augšt. Li-

tuanistinių Kursų vedėjas A. Rinkūnas, iškeldamas šių mokslo metų šviesesnius ir tamsesnius faktus, linkėdamas kursų abiturientams nepamiršti akademinių lietuviškųjų pagrindų.

Pažymėjimus įteikė gen. Lietuvos konsulas Kanadai dr. J. Žmuidzin, asistuojamas Maironio mokyklos baigiamųjų klasių auklėtojų M. Gudaitienės ir S. Bubelienės bei kursų lektorės G. Paulionienės. Pažymėjimus gavo 34 Maironio mokyklos abiturientai-ės ir šeši kursų absolventai. Baigusius pasveikino kons. dr. J. Žmuidzin, mokyklos tarybos pirm. kun. P. Azubalis, tėvų k-to pirm. D. Karosas ir baigiamųjų klasių auklėtojos. Baigusiųjų Maironio mokyklą vardu atsisveikino J. Uleckaitė ir A. Kiršonas, o kurstantų vardu — R. Girdauskaitė. Ta proga mokyklos ir kursų lektoriai gavo dovanėlių.

Meninę dalį atliko Maironio mokyklos mokiniai. V. Slivinskaitė ir L. Vaitonytė paskaitė Motinos Dienai pritaikytos kūrybos. Devintos klasės mokinės padainavo tris dainas, pritariant kanklių muzikai. Kankliavo L. Keršytė, A. Sendžikaitė ir G. Saltmiraitė. Pabaigai mišrus mokyklos choras, vadovaujamas mokyto. D. Garbaliuskiene, padainavo tris dainas. Iškilmę baigta Tautos himnu.

Mokyklos vedėjo pavaduotoja Adelė Abromaitienė paskelbė šių metų kalbos ir literatūros konkurso laimėtojus.

Eilėraščių deklamavimo I premija paskirta Tomui Liačui, I sk. mokiniui, II — Jūratei Gaizūytei ir Laurai Dailidaitėi, II sk., III — Aurelijai Balaišytei ir Julijai Sukytei, VI sk. Iškaltos I premija — Mykolui Slapšui, IV sk., II — Lianai Sipelyte, Linai Mockutei, Pauliui Šukui, II sk. Rašinių konkurso "Tėvų kraštas" I — Ritai Ankutei, VII sk., II — Dariui Ross, V sk., Arui Petruiliui ir Rimai Zavytei, VI sk. Rašinių konkurso "Lietuvių veikla Toronte" arba "Tautosaka" I premija — Monikai Spudaitėi, IX sk., II — Dainai Kalendraitei ir Audronei Medelyte, IX b. sk., III — Ramūnei Goceliui, IX sk. Už pažangą lietuvių kalboje paskirta speciali premija Dainai Prakaitei. A. R.

Pajieškojimai

Prašomi atsiliepti Tamošiūnaitė-Mickūnienė ir jos vyras Osvaldas Mickūnas. Jiško Angelė Miniutaitė-Schaffer. Rašyti: S. Vitauskas, 35 Ontario Rd., Welland, Ont. Tel. 732-5904.

Milyta Krauzaitė, Simo Krauzo dukte, jiško Amontų šeimos iš Liaušų k., Šakių apskritys. Prašomi atsiliepti: M. Krauzaitė, 4638 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60632, USA.

— O ar tamsta būtum ramus, jei ant savo kaklo turėtum užkabintą virvę, o šalia stovėtų dviasikis?

• Daugiau yra poezijos už eilėraščių ribų, kaip pačiuose eilėraščiuose; daugiau tikėjimo už šventovių, kaip šventovėse; daugiau meilės už vedybų, kaip vedybiniam gyvenime (Robert Frost).

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Ginzburgas pas lietuvius

Telefonu iš Vašingtono

Š. m. gegužės mėnesio viduryje sovietų disidentas Aleksandras Ginzburgas lankėsi Vašingtone, kur susitiko ir su lietuviiais. Lydimas Tomo Venclovos, Algimanto Gurecko ir jo žmonos, svečias aplankė Lietuvos pasiuntinybę ir pakėlė tostą už būsimą laisvą Lietuvą. Tai pirmas jo atsilankymas, atsiradus laisvėje. Gegužės 13 d. vakare A. Ginzburgas Vašingtono dominikonų vienuolyne susitiko su būreliu lietuvių ir atsakinėjo į jų klausimus per vertėją T. Venclovą. Jis ypač kėlė reikala padėti kalinamiesiems Viktorui Petkui ir Baliui Gajauskui. Pokalbis truko apie 2 valandas.

Atitinkamai JAV kongreso komisiškai A. Ginzburgas patei-

kė savo liudijimą bei informaciją, liečiančias kovą už žmogaus teises Sov. Sąjungoje. Savo liudijimą jis pradėjo nuo kun. A. Garucko, pranešdamas, kad jis mirė balandžio 5 d. ir pakviesdamas visus susirinkusius (apie 100 asmenų) pagerbti velionį tylos minute. Taip pat jis pacytavo šiuos a. a. kun. K. Garucko žodžius, pasakytus V. Petkaus teisme Vilniuje: "Mes dirbom visi drauge, tad ir mane turėtumėt pasodinti į kaltinamųjų suolą. Aš laikyčiau garbe mirti lageriuose, kaip mirė daugelis kitų Bažnyčios tarnų Lietuvoje."

Platesnis reportažas apie pokalbį su A. Ginzburgu bus vėliau.

TORONTONT

Toronto arkivyskupijai paskirti trys nauji vyskupai pagalbininkai: prel. M. P. Lacey, katedros rektorius, kun. dr. L. Wall, kurijos kancleris, kun. dr. R. Clune. Jų išvėntinimas bus birželio 21 d. Harbour Castle viešbučio suvažiavimų centre, kuriame telpa 2500 asmenų (katedroje telpa tik apie 1000). Taigi Toronto arkivyskupija turės 5 vyskupus. Administraciniu arkivyskupo asistentu bus vysk. L. Wall, etninių parapijų valdytoju — vysk. A. Ambrosic, kiti bus rajoniniais vyskupais ir gyvens atitinkamų parapijų klebonijose.

Daugiakalbė televizija, kurią entuziastiškai remia etninės grupės, susilaukia opozicijos iš anglosaksų. Spaudoje vis pasirodo balsų, sakančių, esą ši televizija tik skaldysianti gyvenimą ir grupes. Visdėlio dienraštis "The Toronto Star" š. m. gegužės 1 d. savo vedamajame pasisakė už daugiakalbę televiziją, kuriai turėtų būti duodama pirmenybė prieš amerikiečių stotį Buffalo mieste. Daugiakalbė televizija būsianti ne skaldomasis, o vieningasis veiksnys. Imigrantus paprastai verčia izoliuotis bei užsidaryti savo bendruomenėse priešiška vietinių gyventojų laikysena. Ateiviai, turėdami televizines programas savo kalbomis, jausis gyveną palankioje aplinkoje, nelinks izoliacijon ir mielai bendraus su kitais. Anot laikraščio: "Getai yra padariniai socialinės izoliacijos, kylančios iš senųjų ateivių priešiško naujiesiems". Labai teisingai pastebėta. Be to, pažymėtina, kad daugiakalbė televizija yra kanadiečių institucija, turinti pirmumo teisę prieš amerikiečių.

Parkdale Collegiate mokykla paruošė muzikinę pjesę, skirtą paminėti Parkdale miestelio šimtmečiui. Ta pjesė "The Boyfriend" buvo vaidinama mokyklos teatro salėje gegužės 10, 11 ir 12 d. d. Jos autorius — Sandy Wilson. Muzikiniu vaidinimo direktoriumi bei orkestro dirigentu buvo V. Verikaitis, pianistu — J. Govėdas, kuris daug prisidėjo prie veikalo muzikinės dalies paruošimo. Aktorių tarpe buvo ir vienas lietuvis — Jonas Strumila. Šioje mokykloje mokosi ir daugiau lietuvių. Muziką dėsto V. Verikaitis. Minėto veikalo spektakliuose dalyvavo nemažai lietuvių.

Kazys Baronas, "TŽ" ir kitų laikraščių bendradarbis, gyvenantis Hamiltone, išvyko su šeima ilgesniam laikui į V. Vokietiją. Aplankęs motinos kapą Augsburgėje, išvyko į Vasario 16 gimnaziją, kur jo talka yra laukiama.

Dr. A. Saunoris baigia atlikti Kanadoje reikalaujamą gydytojo stažą Toronte, Doctors' Hospital, ir jau atidarė savo kabineta Hamiltone, kur priima pacientus kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius.

Prof. dr. Robert J. Le Roy, vedęs Virginiją Puvaskytę, dėsto Waterloo universitete chemijos mokslus. Šį pavasarį jis gavo Guggenheim fondo stipendiją ir sekančius mokslo metus jis dirbs Oksfordo un-te Britanijoje. 1974 m. jis buvo gavęs panašią Sloan stipendiją. Guggenheimio fondas, veikiaš JAV-se, buvo gavęs 2,974 prašymus, iš kurių atrinko 291.

Augustas Venckus iš Pietų Afrikos aplankė savo tėvą Augustą Venckų, gyvenantį Toronte, ir savo motinos kapą lietuvių kapinėse Anapilyje. Jis yra gimęs Lietuvoje ir išvykęs užsienin būdamas 15 metų amžiaus. Iš Vokietijos po II D. karo emigravo Australijon, kur dirbo ugniagesyboje. Gavęs savo bendrovės pasiūlymą vykti į P. Afrikon sutiko ir ten išgyveno 12 metų. Ten jis vedė libanietę, susilaukė dviejų vaikų. Dabar grįžta Australijon, nes P. Afrikoje gyventi nesaugu.

"The Globe a. Mail" dienraštis yra išleidęs vadovą savo bendradarbiams "Globe a. Mail Stylebook" 1976 m. Jo redaktorius — E. C. Phelan. Jame, be kitko, patariama į "Russians" sąvoką įjungti taip pat lietuvius, estus ir kitas tautybes, gyvenančias Sov. Sąjungoje. Žodis "Soviet", reikiantis tarybą, esąs kitos reikšmės. Dėlto anglių kalboje augščiau minėta prasme nevertotinas. Baltiečiams tokia vartosena esanti nepriimtina, bet jis nežinaš kaip ją pakeisti. Galbūt per ilgesnį laiką prigysias žodis "Soviets", reiškiąs visus Sov. Sąjungos gyventojus. — Iš savo pusės galėtume pastebėti, kad lietuvių, latvių, estų vadinimas rusais yra įžeidžiantis ir neteisingas. Jie nėra rusai nei etnine, nei geografine prasme. Tai sovietinės Rusijos pavergtos tautos, turinčios savo kultūrą, praeitį, kalbą, etninį savitumą, kurio nepaisymas yra nusikaltimas tiesai ir pataikavimas okupantui.

Čekoslovakijos lėktuvai, iš Prahos skrendantys į Kubos sostinę Havaną, kurą pasipildo Ganderio aerodrome. Per vieną savaitę čia politinės globos pasiprašė dvi medicinos seserys ir kitu lėktuvu skridęs 29 metų amžiaus vyras. Jų prašymai perduoti pagėgėlių reikalus tvarkančiam pagalbiniam komitetui Otavoje.

Veikite dabar! Pasinaudokite senais Wintario bilietais, duodančiais nuolaidą už kanadiškus filmus ir muziką

Nuo dabar iki rugsėjo 30 dienos galite sutaupyti pinigų, pasinaudodami senais Wintario bilietais, duodančiais nuolaidą už kanadiškus muzikos plokštelių albumus bei juosteles ir už įėjimą į kanadiškus filmus.

Si dovana yra vadinama "pusė atgal" (Half Back), nes gaunate atgal pusę sumos, užmokėtus už bilietus. Kiekvieno bilieto kaina — \$1.00, bet jeigu jis ir nieko nelaimi, yra dar vertas 50 ct. "pusė atgal" plane.

Įrašykite savo pavardę ir adresą ant kiekvieno nieko nelaimėjusio bilieto.

Tada jis bus vertas 50 ct., perkant betkokį kanadiškų plokštelių rinkinį arba juostelę.

Galite panaudoti iki keturių bilietų, sudarančių \$2.00 nuolaidą už kiekvieną tinkamą albumą arba juostelę, kainuojančią \$3.95 ar daugiau.

Galite pirkti albumus arba juosteles kiekvienoje Ontario muzikos plokštelių parduotuvėje, kur

yra iškabintas ženklas "HALF BACK". Tik atsineškite pasirašytus bilietus.

"Pusė atgal" plano nuolaida taip pat gali sutaupyti jums pinigų lankant teatrą, kuris dalyvauja šiame plane ir rodo kanadiškus filmus.

Kiekvienas tinkamas Wintario bilietas yra vertas 50 ct. Kiekviename teatre yra kainoraštis, rodantis maksimalinį skaičių įėjimo bilietų, kuriais gali pasinaudoti suaugusieji, vaikai, studentai ir vyresnieji piliečiai. "Pusė atgal" nuolaida kiekvieno atveju sudarys pusę įėjimo kainos..

Žiūrėkite į šį ženklą

"Pusė atgal" planas baigsis rugsėjo 30 dieną. Wintario bilietai visų traukimų, kurie bus balandžio, gegužės, birželio, liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais, galioja nuolaidai. Naudokitės jais jau dabar!

Ontario

Reuben Baetz,
Minister of Culture
and Recreation

William Davis, Premier

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• UKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323

NAMŲ 743-0100

DRAUDA

**BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.**

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

ŠYPSENOS Parinko Pr. Alš.

Statistika

— Statistika, mielas. aiškiai sako: geriau turėti karštligę, negu būti milijonierium.

— Kokiu gi būdu tu priejai tokia išvada?

— Milijonieriai miršta visi, o sergančių karštligę — tik 8%.

Gąsdinantis vaizdas

Per upę stumiasi keltuvai, o ant jo stovi kunigas, laikantis už virvės asiliuką. Pastarasis dreba iš baimės.

— Kodėl tas asiliukas taip baiminasi? — paklausia vienas keleivių.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,

TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENE
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Ilgojo savaitgalio proga šį sekmadienį, gegužės 20 d., 11 v. pamaldos bus ir Wasagoje. Parapijos šventovėje pamaldos laikomos įprastu laiku — 10 ir 11 v. r.

— Tradicinės pamaldos lietuvių kapinėse įvyks gegužės 27, sekmadienį, 3 v. p. p. Po pamaldų bus šventinami nauji paminklai, kuriems pamatai liejami šią savaitę. Prašoma kapinių lankymo metu palikti automobilius Anapilio autoikštėje.

— Praėjusį sekmadienį 11 v. pamaldų metu paminėta Motinos Dieva ir Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimas. Pamaldų metu mokyklos mokiniai atnešė aukas.

— Gegužės 15 d. Sv. Jono lietuvių kapinėse palaidota a. a. Ona Strimaitienė.

— Parapijos skoloms mažinti auکوjo \$1.000: M. Guja iš Hamiltono; \$200: Toronto Lietuvių Namai; \$100: A. M. Basalykai, A. E. Sudikai, V. Lenkaitienė iš Collingwood, Ont., ir N. N.

— A. a. Barboros ir Jono Rzeszowskij mirties metinių ir paminklo šventinimo proga Lietuvos Kankinių šventovėi paaukoko \$200 stūnas Leonas, seserys S. R. Geidukytės ir L. Meškauskienė.

— Praėjusį savaitgalį parapijos šventovėje susituko: Ričardas-Jurgis Urbantas su Aldona Marija Narušyte; Walter-Peter Demchuk su Laima-Marija Meilute; Joseph-Gerrard Nizich su Paulina-Franciška Budaite.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Marijoną Salinienę, 11 v. r., už a. a. Alfonsą Daugelevičių ir a. a. Praną Keturką; Wasagoje 11 v. — už a. a. kun. P. Totoraitį.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos — kas sekmadienį 9.30 v. r. su sekmadienio mokykla.

— Antradienį — tarybos posėdis 8 v. v.

— Būrelių lankymas tęsiamas savaitės dienomis.

— Praėjusį sekmadienį Elzė Tamulionienė prisiminė a. a. Marę Latvitiene, kuri mirė 1977 m., būdama 86 m. amžiaus.

— Nuširdžiai dėkojame Lietuvių Namų valdybai už \$200 auką parapijai.

Lietuvių Namų žinios

— Gegužės 13, sekmadienį, Karaliaus Mindaugo menėje buvo suiruoti specialūs Motinos Dienos pietūs. Atsilankė apie 400 asmenų. Visos atsilankiusios motinos — motiutės buvo papuoštos gėlėmis ir pavašintoms vynu. Menė buvo išpušta Lietuvių Namams įvairių dailininkų padovanojais paveikslais. Tai buvo nepaprastai geras ir iškilus lietuviškos šeimos bei lietuvių motinos šventė.

— LN Moterų Būrelio visuotinis susirinkimas įvyko balandžio 29 d. Gedimino Pilies menėje. LN Moterų Būrelis pasižadėjo talkinti KLB Toronto apyl. valdybai Karavano ruošoje. Spalio 21-22 d. d. numatyta suruoti dail. J. Juodžio meno darbų parodą. Paskirta aukų: \$50 Tauro Fondui, \$35 "T. Žiburiams", \$35 "N. Lietuvai", \$25 "Speak Up" men-raščiai.

— Pr. savaitės LN žiniose įvyko klaida: Arnold's Meat & Delicatessen krautuvės savininkas yra p. Stankevičius, o ne Sinkevičius. Už klaidą atsiprašome.

— Pr. sekmadienį svečių knygoje pasirašė: J. Vilkinė iš Telšio, M. A. Švedai iš Australijos, Venckų šeima iš P. Afrikos, J. T. Campbell iš Conn., E. J. Jansonai iš Cape Cod, E. St. Mineikos iš Cape Cod, R. Dimskytė-Warburton iš New Waterfort, NS, St. ir St. Simolūnai iš Detroito, J. A. Ališauskai, P. P. Polgrimal iš St. Catharines, L. J. Drukten iš Kitchenerio, A. Druktenienė iš Thunder Bay, A. Mikėnas su šeima iš Miltono, A. B. Parščiai iš Hamiltono, B. Dunsienė ir Dunsytė iš Whitby, A. Skardžius iš Sault Ste. Marie, Ontario.

PARDUODU tautinius drabužius. Skambinti tel. 766-8573.

ALDONA'S BEAUTY SALON
1618 Bloor St. West, Toronto
kviečia ponias gražiom suknuosom; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Balai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Balai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Motinos Diena gegužės 13 iškilmingai paminėta pamaldomis šventovėje ir gražia programa salėje.

— Dana Krilavičiūtė susituokė su Robertu Slykhu.

— Juozas ir Irena Morkūnai, Adomas ir Ramutė Grigoniai gegužės 12 d. gausiame draugų būryje atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktis.

— Mišios už gyvas ir mirusias motinas laikomos kasdien 8 v. r., šeštadieniais ir sekmadieniais — 9 v. r.

— A. a. Ona Strimaitienė, 69 m., palaidota iš mūsų šventovės Sv. Jono kapinėse. Paliko sūnų Vytautą, dukras Ritą ir Danguolę su šeima.

— Sekminių šventei yra pakviestas prel. V. Balčiūnas, kuris vadovaus pasirošimui birželio 1, penktadienį, ir birželio 2, šeštadienį.

— Katalikų moterų mūsų parapijos skyriaus paskutinis susirinkimas prieš vasaros atostogas įvyks gegužės 27 d., po 10 v. Mišių. Programoje — dr. J. Ulecko paskaita apie nugarkaulio ligas ir priežiūrą.

— Salės inventoriui ir remontams auکوjo: U. Genčiūviene \$200, A. V. Bartnikaičiai \$100, W. N. Ličiai \$100, P. S. Vaičiūnai \$100, A. A. Grubiai \$50, A. Priscus \$50.

— Pakrikštytas Darryl-James-Peter, Kevin ir Vandas (Čižkaitės) Slaney sūnus.

— Wasagos stovyklavietėje, kurioje šią vasarą bus net šešios stovyklos, vyksta pasiruošimo darbai. Stovyklavietės sekcijos pirm. B. Genčiū kviečia į pagalbą vyrus ir moteris skirti tam darbiui vieną ar kitą šeštadienį. Tel. 532-8531. "Ausros" stovykla prasidės liepos 1 d.

— Gegužinės pamaldos šiokiadieniais — 7 v. v., šeštadieniais — po 9 v. Mišių, sekmadieniais — po 11.30 v. Mišių.

— "ShareLife" arkivyskupijos labdaros darbams surinkta \$774.00. Trečioji rinkliava bus birželio 10 d.

— Mišios šeštadienį: 8 v. už Antaną Keterį, užpr. J. Juodikaitienė, 8.30 už Jurgį Smolskį, užpr. J. Smolskienę, 9 v. už novenai pavestą motiną, 9.20 už Joną Mišiekį, užpr. M. Žymantienę; sekmadienį: 8 v. už Ivoną Banelienę, užpr. V. K. Banelis ir sūnus, 9 v. Motinos Dienos novena, 10 v. už Aušrą Sapijonytę, užpr. A. V. Balnaitį, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Mariją Štūlikenę ir Joną Valatką, užpr. S. A. Štūliakį.

Baltiečių Federacija ir kitos etninės grupės gegužės 9 d. King Edward viešbutyje surengė spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo apie 40 asmenų iš 6 radijo stočių, televizijos (79 kanalo), didžiųjų dienraščių ir etninės spaudos atstovai. Konferencijai pirmininkavo adv. Joana Kuraitė. Ji pabrėžė etninių grupių svorį Kanadoje (maždaug 30%) ir priminė, kad politinių partijų vadai jas ignoruoja — nekvalpa apie daugia-kultūriškumą, imigraciją, pagalbą už žmogaus teises kovojantiems diktatūrinuose kraštuose, neužsimena apie užsienio politiką ir t. t. Tas mintis dar sustiprinė ir kiti tautinių grupių kalbėtojai. Specialus raštas buvo pasiųstas partijų vadams. Apie šią spaudos konferenciją rašė "The Toronto Star", "The Toronto Sun", laikurie etniniai laikraščiai, kalbėjo radijas. Iš lietuvių dalyvavo KLB pirm. J. R. Simanavičius, apylinkės komiteto pirm. A. Juzukonis, žmogaus teisėms ginti komiteto pirm. J. Kuraitė ir "T2" atstovas V. Matulaitis.

Metinė "T. Žiburių" loterija daug ką padarė laimingais — laimėjo gana stambius, vertingus dalykus, būtent, spalvotą televiziją, keliolika žymių dailininkų paveikslų, keramikos kūrinių, kelionę Otavon ir t. t. Televizija teko S. Jankauskui iš Oakvillės. Kaip vyresnio amžiaus žmogui šis laimikis buvo labai reikalingas. Dalis laimėjusių įvairius laimikius jau atsiėmė iš "T2" administracijos. Dar neatsiėmusieji prasmėi atsiimti laimikius "T2" administracijoje darbo dienomis, pristčius laimingąjį bilietą. Toliau gyvenantieji ir negalintieji atvykti į "T2" administraciją, prasmėi pranešti, kaip jie norėtų atsiimti savo laimikius.

Patikslinimas. "T2" 19 nr. 4 psl. po nuotrauka parašyta, kad tai atžalyniečiai, dalyvavę talentų dienose Hamiltone. Mus papildomai informuoja, kad ta grupė esanti Toronto gintariečiai.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stiliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

Toronto Lietuvių Namų Jaunimo Būrelio rengiama

antra studentų savaitgalio

STOVYKLA

bus š.m. gegužės 19-21 d.d. Tėvų pranciškonų

stovyklavietėje, N. Wasaga, Ontario

LN Jaunimo Būrelis kviečia studentus nejaunesnius kaip 19 metų amžiaus (Būrelis gali pareikalaui ID kortelės) linksmai pradėti vasaros sezoną. Kaina: \$20, įskaitant nakvynę (miegamaišius atsivežti), maistą (vakarienė ir pietūs), šokius, tinklinio rungtynes, krepšinį, laušus ir vaišes. Pradžia — gegužės 19 d. po pietų.

Informacija: Jerry Rusinavičius 231-6995, Martynas Yčas 766-7300

TAUTODAILĖS PARODA

PRITAIKOMOJO MENO MENININKAI:

V. VESELKA — medžio drožiniai, J. JASIONAS — audiniai

ATIDARYMAS — gegužės 26, šeštadienį, 4 val. po pietų

Maloniai kviečiame atsilankyti.

Parodą globoja Anapilio Moterų Būrelis

gegužės 26-27
dienomis
ANAPILIO
Parodų
salėje

Poeto HENRIKO NAGIO kūrybos vakaras

įvyks gegužės 25, penktadienį, 8 v.v.,

Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėje.

Bus pristatyta naujoji H. NAGIO poezijos knyga

"Prisijaukinsiu sakalą".

Savo poeziją skaitys pats poetas, o apie jo kūrybą kalbės Vladas Šaltmirus. Rengia Toronto Lietuvių Akademikų (Alumnų) Draugija

Pakrikštytas "Aras"

Naujasis Toronto lietuvių vyrų choras pasirinko vardą "Aras"

Energingo chorvedžio V. Verikaitio iniciatyva Toronte atsirado naujas vienetas — vyrų choras, kuris jau buvo koncertavęs Montrealyje ir kitur, bet dar neturėjo oficialaus vardo bei ženklo. Gegužės 12 d. Lietuvių Namų salėje naujasis vienetas surengė koncertą — krikštynas, kurios sutraukė gausią publiką. Programos pradžioje choro valdybos pirm. J. Karasiejus tarė įvadinį žodį ir pranešėjos pareigomis pakvietė V. Javaitę. Pirmoje dalyje choras, diriguojamas V. Verikaitio ir akompanuojamas L. Marcinutės, atliko dinamišką, smagus pobūdžio dainas. Antroje dalyje jis pasirodė bei įprastinės aprangos, susėdęs prie lauko, kurio fone matėsi dekoracija — tėviškės sodyba. Tokiai nuotakai buvo pritaikytos ir dainos — ilgesingos, romantiškos. Dvi savo sukurtas dainas ("Už augš-

tų kalnų", "Kalniškės mūsų") dirigavo svečias iš Klevelando kompoz. A. Mikulskis. Trečioje dalyje choras pasirodė nauju veidu — naujomis smėlio spalvos uniformomis su pramoginio ir kitokio pobūdžio dainomis. Už tai choras susilaukė gausių katūčių.

Prieš trečiąją dalį buvo atliktos krikšto apeigos. Visų pirma į sceną buvo pakviesti krikšto tėvai: O. Mikulskienė, D. Viskontienė, A. Karkienė, A. Mikulskis, S. Gailevičius, J. Danaitis, O. Delkus, A. Senkus. Invo-kacinę maldą perskaitė kun. Aug. Simanavičius, OFM. Dokumentinį krikšto aktą perskaitė J. Danaitis, kurį pasirašė visi krikšto tėvai. A. ir O. Mikulskiai naujajam vienietui įteikė dovaną — įgraviruotą adresą su atitinkamu įrašu, kurį perskaitė choro dirigentas V. Verikaitis. Krikšto tėvų vardu žodį tarė muz. D. Viskontienė, linkėdama sėkmingų ir ištvermingų užmojų. Choro atstovai įteikė krikšto tėvams naujuosius "Aro" ženklus ir (anksčiau) prisegė po gėlę.

Krikštynų proga "Ara" sveikino "Varpo" choro valdybos pirm. L. Mačionienė, "Volungės" — D. Viskontienė, "Gintaro" — L. Radzevičius, klevelandiško Čiurlionio ansamblio — A. Mikulskis, "Atžalyno" — P. Sturmas.

Naujajį vienetą žiūrovai sutiko su džiaugsmu ir nuširdumu. Visi gerėjosi puikiu choro dainavimu, matydami scenoje jau patyrusius dainininkus, seniai dalyvaujančius choruose. Pasirinktas vardas "Aras" yra skambus, trumpas, bet kalbiniu požiūriu nevisai tinkamas. "Lietuvių kalbos vadovas" (Pr. Skardžiaus) laiko jį nevertotinu. Vokiečių kalboje "Aar" taip pat reiškia erelį. Be to, "aras" reiškia ir žemės plotą. "Aras" paukščio prasme yra dirbtinis, nors vartojamas kaip kuriuose lietuvių kūriniuose. Dainos vienietui galėjo būti rastos tinkamesnis pavadinimas. Bet tai antraeilis dalykas — svarbiausia, kad šiuo metu gimė naujas, pajėgus vienetas, pasiryžęs savo dainą gaivinti lietuviškas širdis. Linkėtina, kad naujojo "Aro" sparnai būtų stiprūs ir ištvermingi. D.

Toronto lietuvių dainos vienetas "Volungė", koncertavęs Niujorke balandžio 21 d., susilaukė gero įvertinimo "Darbininko" 18 nr. Ilgokame aprašyme sakoma: "Ansambliis dainuoja gerai, susidainavęs, susiklauses, su tinkama dainavimo kultūra. Antroji dalis su lengva muzika geriau praskambėjo. Atrodo, kad į liaudies dainų grožį nėra taip lengva įsiskverbti, gal ir pats liaudies dainų pasaulis dainininkėm yra tolimesnis, netaip gerai suprantamas, kaip dabartinė lengvoji arba estradinė daina. Ypač gražiai nuskambėjo bisuota Raudonikio — "Lauksiu tavęs ateinant."

Vilniaus universiteto docentas, geografijos mokslų kandidatas Stasys Vaitekūnas šiuo metu atlieka mokslinį darbą Toronto universitete pagal mokslinio bendradarbiavimo sutartį su Kanada.

Sporto klubas "Vytytis" išleido savo biuletenio "Vytyčių Dienos" 1979 m. 1 (43) nr. Įžanginį straipsnį parašė Juozas K. Balsys, mesdamas žvilgsnį praeitį ir ateitį. Biuletenio redaktorius — Antanas Supronas, sekretorė — O. Balsienė. Biuletenis skirtas vien sportinei informacijai.

MONTREALQUE

Ansambliis "Gintaras" yra pakviestas dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso atidaryme Anglijoje. Po sėkmingo koncerto savo dešimtmėčiui paminėti jaunieji "Gintaro" vadovai, gintariečiai ir apskritai montrealiečiai su nauju pasitikėjimu sveikina retą progą pasirodyti Europoje, didžiujasi jiems tekusia garbe atstovauti Kanados lietuvių jaunimui ir jau ruošiasi naujam uždaviniui. Ansamblio vadovai prašo, kad gintariečių tėvai ir kiti važiuojantieji į kongresą pasisilytytų į tal-ką pagloboti gintariečius jų vienos savaitės buvimu metu Anglijoje. L.M.

KLK Moterų Dr-jos Montrealeio skyriaus narių susirinkimas įvyko 1979 m. balandžio 29 d. seselių palatose. Paskaitą skaitė P. G. Kudžmienė tema: "Kraujas, jo sudėtis ir reikšmė žmogaus gyvybei". Tema buvo įdomi ir išsamiai išnagrinėta. Moterų Dr-ja paaukoko \$100 lietuvių jaunimo rengiamam kongresui, kuris įvyks Vokietijoje, ir \$100 dešimtmėčio proga Montrealeio ansambliui "Gintaras". Nutarta ruošti ekskursiją į Ste. Anne de Beaupre, Quebec — Sv. Onos baziliką birželio 2 d. Suinteresuotos šia įdomia ekskursija prašomos registruotis pas P. Rupsienę tel. 768-9768 iki gegužės 22 d. M. M.

Gegužinės pamaldos kiekvieną dieną laikomos 7 v. vakaro Aušros Vartų šventovėje. Po Mišių teikiamas palaiminimas ir giedama Svč. Marijos litanija.

Aukšnio amžiaus klubas "Rūta" trečiadienio kultūrinėse popietėse turėjo net tris svečius su idiomomis skaidrėmis ir pašnekesiais. Balandžio 11 d. kun. A. Kezys iš Čikagos rodė savo darytas skaidres "Krikščionybės simboliai". Į pašnekesį buvo įtraukti ir visi dalyviai. Balandžio 25 d. Jūratė Ciplijauskaitė-Tanner parodė skaidres dviejų mėnesių kelionės Turkijoje, Irane, Tailandijoje, Kinijoje, Japonijoje ir Havajuose. Pilna salė susirinkusiųjų "skaidrė" po Tolimuosius Rytus, matydami ištaigingą, modernų ir skurdų tų kraštų gyvenimą. Skaidres papildė įdomiais ir gyvais paaiškinimais. Susirinkusieji buvo dėkingi ir paskaitą palydėjo ilgais ir smarkiais plojimai.

Gegužės mėn. 2 d. Romas Otto turėjo labai įdomų pašnekesį tema: "Federaliniai rinkimai ir Kvebeko atskirumo problema". R. Otto, turėdamas atsakingas tarnybos pareigas, dažnai važinėja po kitas Kana-

dos provincijas ir susitinka su augš-tais valdžios pareigūnais. Labai gerai vartodamas lietuvių kalbą, turėdamas gerą lengvą stilius iškalbą, įterpdamas ir augštųjų Kanados pareigūnų įvairius privačius pergyvenimus bei nuotykius, įdomiai ir linksmai nuteikė susirinkusius. Publiką buvo labai patenkinta ir ilgai plojo. Pageidavo, kad, turėdamas laiko, neužmirštų "Rūtos" klubo ir vėl ką nors įdomaus papasakotų. Toli-mesnis "Rūtos" veiklos planas numatytas toks: birželio 6 d. — informacinis susirinkimas ir pavasario pobūvis su programa bei vaišėmis; liepos 8 d. — išvyka į Palangą, kurią organizuoja parapijos komitetas; liepos 16 d. — "Rūtos" klubo narių išvyka-gegužinė Rawdon Parke. Rugpjūčio mėn. klubas neveiks. A. A.

Vasaros metu "Litas" sekmadieniais neveiks nuo gegužės 15 iki spalio 15 d.

Po metinio susirinkimo "Lito" valdyba perrinko Juozą Bernotą pirmininku, Antaną Vaušpą vicepirmininku ir Algį Kliučį sekretorium. Kredito komisijos pirmininku išrinktas Vincas Piečaitis, o revizijos komisijos pirmininku perrinktas Bronius Nieldvaras.

"Litas" sveikina studentus, kurie šiomis dienomis baigia universitetus. Kviečiama teirautis apie darbą "Litui" — šiuo metu "Litui" reikalingas buhalteris.

Niujorko dienraštyje "Novoje Ruskoje Slovo" 1979. III. 27 buvo išspausdintas Montrealeio universiteto profesorių atsilaukimas "Laisvę Baliai Gajauskui!". Trumpai apžvelgę jo veiklą Lietuvos tautinime sąjūdyje ir jo pakartotinį suėmimą, pasirašiusieji kviečia visus geros valios žmones protestuoti prieš Balia Gajausko suėmimą ir siųsti protesto laiškus sovietų pasiuntiniui, Sov. Sąjungos komunistų partijos gen. sekretoriui L. Brežnevui, gen. Lietuvos prokurorui A. Kairėliui (Vilnius, Respublikos prokuratūra), kanadiečių ir amerikiečių laikraščiams, reikalaujant tuojau paleisti Balia Gajauską ir gerbti pagrindines žmogaus teises S. Sąjungoje. Tikslai tokiu būdu esą galima išgelbėti šio drausmo žmogaus gyvenimą. J. Str-mais.

Patikslinimas. "T2" 18 nr. išspausdintame nekrologe ir užuojautoje vartojama vėlonės pavardė Barboru Jurkuvienė. Jos artimieji papildomai praneša, kad jos įprastinė pavardės forma yra Jurkienė. Todėl ir spaudoje vartotina tiksliai šio forma.

"Ku-kū"

A. KAIRIO komedija MONTREALYJE

gegužės 27, sekmadienį, po 11 val.

pamaldų Aušros Vartų par. salėje

Vaidins: Ročesterio lietuvių jaunimo vaidintojų grupė

Priedo — šalti pietūs, kava, pyragai.

Bilietai: suaugusiems — \$4, moksleiviams — \$2.

Kviečiami visi, visi! Rengia — Montrealeio ateitininkai

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0 %	Asmeninės	11.5 %
Taupomąsias s-tas	9.25 %	Nekiln. turto	11 %
Pensijų planas	9 %	Čekų kreditas	12 %
Term. ind. 1 m.	10.25 %	Investicines nuo	12 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

LIGOS IR NELAIMĖS ATVEJU

APDRAUDŽIAME SVEČIUS,

ATVYKSTANČIUS Į KANADĄ IŠ BETKURIŲ KRAŠTŲ.

APDRAUDŽIAME KELIAUJANČIUS ATOSTOGŲ Į

VISAS PASAULIO ŠALIS (nes nevisą ir nevisur

MEDICARE apdraudžia).

MES ATSTOVAUJAME IR "BLUE CROSS".

GYVYBĖS DRAUDA KIEKVIENAM REIKALUI —

PASKOLOMS, TAUPYMU, MIRTIES ATVEJU.

V. PTAŠINSKAS

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel. 722-3545